

ผู้สูงอายุกับการมีส่วนร่วมในการปกครองท้องถิ่น
กรณีศึกษา เทศบาลตำบลลำโรงเหนือ อำเภอเมืองสมุทรปราการ
จังหวัดสมุทรปราการ

นางสาวสุดดี ชินตุ

การศึกษาครั้งนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต
วิชาเอกการเมืองการปกครองท้องถิ่น สาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

พ.ศ.2561

**Senior Citizens and Participation in Local Government: A Case Study of
Samrong Nuea Municipality, Mueang Samut Prakan District,
Samut Prakarn Province**

Miss Phudsadee Chintu

An Independent Study Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
the Degree of Master of Political Science in Politics and Government
School of Political Science
SukhothaiThammathirat Open University

2018

หัวข้อการศึกษาค้นคว้าอิสระ ผู้สูงอายุกับการมีส่วนร่วมในการปกครองท้องถิ่น กรณีศึกษา
เทศบาลตำบลลำโรงเหนือ อำเภอเมืองสมุทรปราการ
จังหวัดสมุทรปราการ
ชื่อและนามสกุล นางสาวสุستی ชินตุ
วิชาเอก การเมืองการปกครองท้องถิ่น
สาขาวิชา รัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วรวลัญช์ โรจนพล

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้ ได้รับความเห็นชอบให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรระดับปริญญาโท เมื่อวันที่ 7 พฤษภาคม 2562

คณะกรรมการสอบการศึกษาค้นคว้าอิสระ

ประธานกรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วรวลัญช์ โรจนพล)

กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร. ยุทธพร อิศรชัย)

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สมปฤณ นิยมไทย)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชารัฐศาสตร์

ชื่อการศึกษา คั่นคว้าวอิสระ ผู้สูงอายุกับการมีส่วนร่วมในการปกครองท้องถิ่น กรณีศึกษาเทศบาลตำบล-
ลำโรงเหนือ อำเภอเมืองสมุทรปราการ จังหวัดสมุทรปราการ

ผู้ศึกษา นางสาวศุสดี ชินตุ รหัสนักศึกษา 2588000733 **ปริญญา** รัฐศาสตรมหาบัณฑิต

อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วราวัลย์ โจนพล **ปีการศึกษา** 2561

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา (1) การมีส่วนร่วมในการปกครองท้องถิ่นของผู้สูงอายุ เทศบาลตำบลลำโรงเหนือ อำเภอเมืองสมุทรปราการ จังหวัดสมุทรปราการ (2) ปัจจัยที่ส่งผลให้ผู้สูงอายุ เทศบาลตำบลลำโรงเหนือ มีส่วนร่วมในการปกครองท้องถิ่น (3) ปัญหา อุปสรรคในการมีส่วนร่วมปกครองท้องถิ่นของผู้สูงอายุเทศบาลตำบลลำโรงเหนือ (4) แนวทางในการพัฒนาบทบาทของผู้สูงอายุ ในการมีส่วนร่วมปกครองท้องถิ่นเทศบาลตำบลลำโรงเหนือ

การศึกษานี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยมีกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ กลุ่มผู้บริหารท้องถิ่น กลุ่มข้าราชการท้องถิ่น กลุ่มผู้สูงอายุที่เป็นสมาชิกชมรมผู้สูงอายุเทศบาลตำบลลำโรงเหนือ และกลุ่มผู้สูงอายุที่ไม่ใช่สมาชิกชมรมผู้สูงอายุเทศบาลตำบลลำโรงเหนือ ใช้การคัดเลือกแบบเจาะจง จำนวน 11 คน เครื่องมือในการวิจัยใช้แบบสัมภาษณ์ และวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา

ผลการศึกษาพบว่า (1) ผู้สูงอายุมีส่วนร่วมในการปกครองท้องถิ่น เทศบาลตำบลลำโรงเหนือ อำเภอเมืองสมุทรปราการ จังหวัดสมุทรปราการ โดยมีส่วนร่วมในการประชุมเพื่อจัดทำแผนพัฒนา ตั้งแต่กระบวนการแจ้งข่าวประชาสัมพันธ์ในการลงพื้นที่ของเทศบาลตำบลลำโรงเหนือ การช่วยเหลือเจ้าหน้าที่ของเทศบาลตำบลลำโรงเหนือ ในการจัดสถานที่การประชุมและร่วมนำเสนอปัญหาความต้องการ รวมถึงวิเคราะห์ถึงสภาพของปัญหาและจัดลำดับความสำคัญของปัญหาในชุมชน (2) ปัจจัยที่ส่งผลให้ผู้สูงอายุ เทศบาลตำบลลำโรงเหนือ มีส่วนร่วมในการปกครองท้องถิ่น มี 3 ประการ ผู้สูงอายุให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองค่อนข้างสูง เทศบาลตำบลลำโรงเหนือ เป็นสังคมเมืองที่กลุ่มผู้สูงอายุมีความรู้และให้ความสำคัญกับการปกครองท้องถิ่น และผู้สูงอายุทราบถึงความสำคัญของการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น (3) ปัญหา อุปสรรคในการมีส่วนร่วมปกครองท้องถิ่นของผู้สูงอายุ คือ ปัญหาทางด้านการเมืองท้องถิ่นการเล่นพรรคเล่นพวก การไม่แสดงความคิดเห็น (4) แนวทางในการพัฒนาบทบาทของผู้สูงอายุในการมีส่วนร่วมในการปกครองท้องถิ่น คือ เพิ่มช่องทางและเวลาในการประชาสัมพันธ์การจัดประชุม และมีการอบรมให้ความรู้เพื่อสร้างความเข้าใจในเรื่องการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น

คำสำคัญ ผู้สูงอายุ การมีส่วนร่วม การปกครองท้องถิ่น เทศบาลตำบลลำโรงเหนือ สมุทรปราการ

Independent Study title: Senior Citizens and Participation in Local Government: A Case Study of Samrong Nuea Municipality, Mueang Samut Prakan District, Samut Prakarn Province

Author: Miss Phudsadee Chintu; **ID:** 2588000733; **Degree:** Master of Political Science;

Independent Study advisor: Dr. Wornwaluncha Rojanapol, Assistant Professor;

Academic year: 2018

Abstract

The objectives of this research are (1) to study participation on senior citizens in local government in Samrong Nuea Municipality, Mueang Samut Prakan District, Samut Prakarn Province, (2) to investigate the factors affecting a participation of senior citizens in Samrong Nuea Municipality to local government (3) to identify the problems on a participation of senior citizens in Samrong Nuea Municipality on local government and (4) to provide the guideline of senior citizens' roles in Samrong Nuea Municipality to local government.

The qualitative approach was applied in this research. There were 11 purposive samplings included group of local administrator, group of government officer, elderly people who were members of the Elderly Club of Samrong Nuea Municipality and elderly people who are not member of the Elderly Club of Samrong Nuea Municipality. Then, the data were analyzed using a descriptive analysis method.

This research found that (1) senior citizens participated in local government in Samrong Nuea Municipality, Mueang Samut Prakan District, Samut Prakarn Province by participating in congregation to provide the development plan for public relation, supporting officers of Samrong Nuea Municipality in order to prepare the location for congregation, proposing, analyzing and ranking the community problems. (2) There were three factors affecting senior citizens to participate in local government in Samrong Nuea Municipality. Firstly, senior citizens fully supported the political participation. Secondly, senior citizens in Samrong Nuea Municipality had knowledge on local government. Lastly, senior citizens understood the local development plan. (3) The difficulties in participating of senior citizens in local government were favoritism and no expressing of opinion. (4) The guideline of senior citizens' roles in local government would be improving of public relation on congregation by accessibility and duration. Moreover, education should be provided to create an understanding of local development plans.

Keywords: Senior Citizens, Participation, Local Government, Samrong Nuea Municipality and Samut Prakarn Province

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาครั้งนี้ สำเร็จลุล่วงลงด้วยดี เพราะได้รับความอนุเคราะห์ ความช่วยเหลือ การสนับสนุน และการให้ความร่วมมือจาก ผู้บริหารท้องถิ่น ข้าราชการท้องถิ่น ผู้สูงอายุในเขต เทศบาลตำบลลำโรงเหนือ อำเภอเมืองสมุทรปราการ จังหวัดสมุทรปราการ

ขอกราบขอบพระคุณ คณาจารย์ เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง ในสาขารัฐศาสตร์ทุกท่านของ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ให้คำแนะนำช่วยเหลือ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ผศ.ดร. วรวัณษ์ โรจนพล อาจารย์ที่ปรึกษางานวิจัย ที่ให้ข้อคิด คำแนะนำ คำชี้แนะ ให้กำลังใจ วิพากษ์วิจารณ์ ปรับปรุงแก้ไขงานวิจัยนี้มาโดยตลอดระยะเวลาการศึกษาวิจัยจนเสร็จสมบูรณ์ และขอกราบขอบพระคุณ รศ.ดร.ยุทธพร อิศรชัย ที่ได้เสียสละเวลาอันมีค่ากรุณาร่วมเป็นกรรมการ สอบการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ทำให้งานศึกษาวิจัยฉบับนี้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

หวังเป็นอย่างยิ่งว่า งานศึกษาวิจัยเรื่องนี้จะ เป็นประโยชน์ต่อการเกิดองค์ความรู้ใหม่ ในแนวทางการพัฒนาท้องถิ่นที่ยั่งยืนและดึงศักยภาพของกลุ่มผู้สูงอายุออกมาเพื่อร่วมกันพัฒนา ชุมชนและสังคม เพื่อความอยู่ดีมีสุขของประชาชนในพื้นที่ต่อไป

สุสดี ชินตุ

พฤษภาคม 2562

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ฅ
สารบัญภาพ	ญ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์การวิจัย	5
กรอบแนวคิดการศึกษา	5
ขอบเขตของการวิจัย	7
นิยามศัพท์เฉพาะ	7
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	8
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	10
แนวความคิดเกี่ยวกับผู้สูงอายุ	10
แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม	13
แนวคิดเกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่น	20
แนวคิดแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปี	29
ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	34
ข้อมูลทั่วไปของเทศบาลตำบลสำโรงเหนือ	39
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	46
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	46
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	48
การเก็บรวบรวมข้อมูล	48
การวิเคราะห์ข้อมูล	49

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	50
ตอนที่ 1 การมีส่วนร่วมในการปกครองท้องถิ่นของผู้สูงอายุ เทศบาลตำบลสำโรงเหนือ อำเภอเมืองสมุทรปราการ จังหวัดสมุทรปราการ.....	50
ตอนที่ 2 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของผู้สูงอายุในการปกครองท้องถิ่นของเทศบาล ตำบลสำโรงเหนือ อำเภอเมืองสมุทรปราการ จังหวัดสมุทรปราการ.....	63
ตอนที่ 3 ปัญหา และ อุปสรรคต่อการมีส่วนร่วมในการปกครองท้องถิ่นของผู้สูงอายุ เทศบาลตำบลสำโรงเหนือ อำเภอเมืองสมุทรปราการ จังหวัดสมุทรปราการ.....	67
ตอนที่ 4 แนวทางในการพัฒนาบทบาทของผู้สูงอายุในการมีส่วนร่วมปกครองท้องถิ่น ของ เทศบาลตำบลสำโรงเหนือ อำเภอเมืองสมุทรปราการ จังหวัดสมุทรปราการ.....	76
บทที่ 5 สรุปการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ.....	79
สรุปผลการวิจัย.....	80
อภิปรายผล.....	83
ข้อเสนอแนะ.....	85
บรรณานุกรม.....	87
ภาคผนวก.....	92
แบบสัมภาษณ์.....	93
ประวัติผู้ศึกษา.....	96

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 2.1 แสดงจำนวนประชากรที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลตำบลสำโรงเหนือ ณ วันสำรวจ แยกตามช่วงอายุ ณ วันที่ 23 กุมภาพันธ์ 2560	42
ตารางที่ 2.2 แสดงจำนวนสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน	43
ตารางที่ 2.3 แสดงจำนวนสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา	43

ญ

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการวิจัย.....	5
ภาพที่ 2.1 แผนภาพแสดงแนวโน้มประชากรเด็ก ผู้สูงอายุ.....	11
ภาพที่ 2.2 ความเชื่อมโยงแผนระดับชาติกับแผนพัฒนาจังหวัด.....	34
ภาพที่ 2.3 แผนที่แสดงอาณาเขตของเทศบาลตำบลลำโรงเหนือ.....	41

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การมีส่วนร่วมในการปกครองท้องถิ่น ถือเป็น การแสดงออกถึงหลักการปกครองระบอบประชาธิปไตยอย่างแท้จริง เพราะประชาชนได้มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นร่วมพัฒนาและร่วมตรวจสอบท้องถิ่นได้ ตามสิทธิและหน้าที่ของตนเอง ซึ่งถือเป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชน ได้ร่วมพัฒนาท้องถิ่นของตนเองและร่วมกำหนดทิศทางการดำเนินงาน ของท้องถิ่น การมีส่วนร่วมทางการเมือง หมายความว่า การเพิ่มอำนาจให้กับประชาชนในการกำหนดทิศทางชีวิตของตนเองและชุมชนตามเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่นนั้น การมีส่วนร่วมจึงเป็นสิ่งสำคัญที่จำเป็นต่อการพัฒนาประชาธิปไตยของไทยอย่างยิ่ง (ปธาน สุวรรณมงคล, 2554 : 47)

พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 13 พ.ศ. 2552 มาตรา 50 (7) เทศบาลตำบลมีหน้าที่ส่งเสริมการพัฒนาสตรีเด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุและผู้พิการ เพื่อให้ได้รับการพัฒนา ส่งเสริมสวัสดิการด้านต่างๆ รวมถึงพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 ซึ่งระบุว่า การบริหารราชการส่วนกลางและส่วนภูมิภาคต้องกระจายอำนาจให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และลงไปถึงชุมชน เพื่อให้ชุมชนได้มีโอกาสร่วมวางแผนพัฒนาท้องถิ่นที่ตนเองอาศัยอยู่ ผ่านกระบวนการต่างๆ ที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้เปิดโอกาสให้ประชาชนทุกเพศ ทุกวัย ได้เข้าร่วม รวมถึงประชากรกลุ่มผู้สูงอายุ

ปัญหาและอุปสรรคของการพัฒนาชุมชนท้องถิ่นจากลำดับขั้นของกระบวนการพัฒนาชุมชนท้องถิ่น ด้วยแนวคิดหลักการพื้นฐานการพัฒนา หลักการพัฒนาชุมชนและการดำเนินงานพัฒนาชุมชนของหลาย ๆ ชุมชนท้องถิ่นจากอดีต ถึงปัจจุบัน ทำให้หลาย ๆ ชุมชนเกิดการพัฒนาทั้งที่เกิดจากชุมชนเอง และความร่วมมือจากภาครัฐ ทำให้ชุมชนเกิดความเข้มแข็ง และประชาชนในชุมชนท้องถิ่นอยู่ดีมีสุข มีความมั่นคงในชีวิตในขณะที่เดียวกันใบบางชุมชนท้องถิ่นกลับต้องพบกับปัญหาอุปสรรคต่าง ๆ ในการขับเคลื่อนกระบวนการการพัฒนาชุมชนท้องถิ่น ทั้งนี้ ด้วยมูลเหตุประการต่าง ๆ ดังนี้ (สมชาย ศรีวิรัตน์, 2556)

1. บริบทของชุมชนเมือง หรือกึ่งเมือง อันมีความหลากหลายของระบบทางสังคมหรือ พหุสังคม ทำให้กระบวนการการพัฒนาเป็นไปอย่างล่าช้า ซึ่งแตกต่างจากระบบสังคมที่มีความเป็น เอกภาพที่สามารถพัฒนาไปได้อย่างรวดเร็ว
2. วัฒนธรรมประชาธิปไตยที่เบ่งบาน ประกอบกับสื่อสารสนเทศที่ก้าวล้ำทำให้ ประชาชนเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ได้อย่างเท่าทันกัน กลับก่อให้เกิดความแตกแยกขึ้นในสังคม เช่น สื่อ เหลือ สื่อแดง หรือหน้ากากขาว ซึ่งส่งผลกระทบต่อกระบวนการการพัฒนาในทุกระดับ รวมทั้งในระดับ ท้องถิ่น
3. ขาดอิสระเชิงอำนาจระหว่างราชการส่วนกลางกับท้องถิ่น อันผุดผื่นไปจาก หลักการกระจายอำนาจ ที่จะให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอิสระในการบริหารราชการท้องถิ่น เอง
4. ขาดกระบวนการมีส่วนร่วมของภาคประชาสังคม ในกระบวนการร่วมคิด ร่วม ทำ และร่วมกันรับผิดชอบ

เขตเทศบาลตำบลลำโรงเหนือ อำเภอเมืองสมุทรปราการ จังหวัดสมุทรปราการ เป็นเขตชุมชนเมืองที่มีประชากรอาศัยอยู่เป็นจำนวนมาก ทั้งประชากรที่มีภูมิลำเนาอยู่ในเขตลำโรงเหนือ และประชากรแฝงที่เข้ามาทำงานในภาคอุตสาหกรรมจำนวนมาก ประชากรที่มีภูมิลำเนาในเขตเทศบาลตำบลลำโรงเหนือ ส่วนหนึ่งเป็นวัยทำงาน ที่เวลาส่วนใหญ่จะใช้ในการทำงาน ซึ่งไม่ได้ให้ความสำคัญในเรื่องของการมีส่วนร่วมในการบริหารงานของเทศบาลฯ ซึ่งสาเหตุมาจากปัจจัยด้านเศรษฐกิจที่ต้องทำมาหากินเพื่อเลี้ยงครอบครัว กลุ่มประชากรที่มีส่วนร่วมในการดำเนินงานของเทศบาลตำบลลำโรงเหนือส่วนหนึ่งจะเป็น กลุ่มผู้สูงอายุที่เกษียณแล้ว อยู่บ้าน ไม่ได้ประกอบอาชีพอะไรทำให้มีเวลาร่วมกิจกรรมและมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของท้องถิ่น เช่น การเข้าร่วมประชาคม การเข้าร่วมประชุมจัดทำแผนชุมชน เป็นต้น การที่ผู้สูงอายุมีโอกาสได้แสดงความคิดเห็น หรือมีบทบาทร่วมรับผิดชอบต่อการดำเนินการหรือมีส่วนร่วมในกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่ง ไม่ว่าจะเป็นทางตรงหรือทางอ้อมในลักษณะของการร่วมรับรู้ ร่วมคิด ร่วมทำ ในสิ่งที่มีผลกระทบต่อตนเองหรือชุมชน การมีส่วนร่วมในกิจกรรมในสังคมของผู้สูงอายุจะทำให้เกิดการพัฒนาศักยภาพของผู้สูงอายุหรือชุมชนในด้านภูมิปัญญา ทักษะ ความรู้ ความสามารถ การจัดการ และทำให้รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น

ปัจจุบันจำนวนประชากรวัยสูงอายุ ในเขตเทศบาลตำบลลำโรงเหนือ อำเภอเมืองสมุทรปราการ จังหวัดสมุทรปราการ มีจำนวน 6,263 คน จากประชากรทั้งสิ้นจำนวน 29,755 คน คิดเป็นร้อยละ 26.67 ซึ่งแสดงให้เห็นถึง โครงสร้างของประชากรในเขตเทศบาลตำบลลำโรงเหนือที่กำลังจะเปลี่ยนแปลงไปสู่สังคมผู้สูงอายุ (Ageing Society) ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ

สำนักงานสถิติแห่งชาติ กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร พบว่า ประเทศไทยมีจำนวนและสัดส่วนของผู้สูงอายุเพิ่มขึ้น อย่างรวดเร็วและต่อเนื่อง โดยในปี 2537 มีจำนวนผู้สูงอายุคิดเป็นร้อยละ 6.8 ของประชากรทั้งประเทศ และเพิ่มขึ้นเป็น ร้อยละ 9.4 ร้อยละ 10.7 ร้อยละ 12.2 ในปี 2545 2550 2554 ตามลำดับ ผลการสำรวจครั้งนี้พบว่า มีจำนวนผู้สูงอายุคิดเป็น ร้อยละ 14.9 ของประชากรทั้งหมด จากจำนวนผู้สูงอายุทั้งในเขตเทศบาลตำบลสำโรงเหนือ จำนวน 6,263 คน เป็นสมาชิกชมรมผู้สูงอายุเทศบาลตำบลสำโรงเหนือ จำนวน 2,148 คน

แนวโน้มสังคมผู้สูงอายุเพิ่มขึ้นเรื่อยๆทั่วโลก โดยเริ่มจากประเทศที่พัฒนาแล้วมีความก้าวหน้าทางเศรษฐกิจและเทคโนโลยีและตามมาด้วยประเทศกำลังพัฒนา เมื่อมีผู้สูงอายุมากขึ้นทำให้ปัจจัยการผลิตทางด้านแรงงานลดลงการออมลดลง รัฐบาลจำเป็นต้องเพิ่มงบประมาณค่าใช้จ่ายทางด้านสวัสดิการและการรักษาพยาบาลเพิ่มขึ้นเพื่อดูแลและปฐมพยาบาลผู้สูงอายุมากขึ้น ทำให้การลงทุนลดลงรายได้ประชาชาติลดลง ทั้งนี้การที่แรงงานลดลงอาจแก้ไขโดยการนำเทคโนโลยีเครื่องจักรมาใช้ทดแทนแรงงานคนหรือใช้แรงงานต่างด้าวซึ่งจะมีผลทำให้เกิดการเคลื่อนย้ายแรงงานมากขึ้น หากไม่มีการเตรียมความพร้อมการจัดสรรทรัพยากรแรงงานที่จะลดลงจะมีผลกระทบต่อความมั่นคงทางด้านเศรษฐกิจและสังคมทำให้รายได้ประชาชาติลดลงได้ ดังนั้นการเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ โครงสร้างของประชากรเปลี่ยนแปลงไปมีสัดส่วนของผู้สูงอายุมากขึ้นย่อมทำให้เกิดผลกระทบทั้งทางเศรษฐกิจและสังคมและมีผลต่อการพัฒนาเศรษฐกิจ

ผู้สูงอายุถือเป็นกลุ่มบุคคลที่มีความสำคัญยิ่งต่อการพัฒนาประเทศ เพราะถือเป็นผู้ที่มีการเรียนรู้และมีประสบการณ์ชีวิตที่สั่งสมมาเป็นระยะเวลายาวนาน จนเกิดเป็นความรู้ ทักษะ และความเชี่ยวชาญในด้านต่างๆ สามารถนำความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ที่มีอยู่ในตนเองมาใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม และทำประโยชน์ให้กับสังคมและประเทศชาติได้ ผู้สูงอายุถือเป็นบุคคลสำคัญที่เพียบพร้อมไปด้วยความรู้ และประสบการณ์ เป็นผู้ถึงพร้อมทั้งคุณวุฒิ และวัยวุฒิ ผู้สูงอายุบางคน มีความรู้ ความสามารถสูง มีประสบการณ์ หลายคนอาจเคยเป็นครู อาจารย์ แพทย์ พยาบาล เป็นผู้นำทางกฎหมาย บัญชี การบริหาร หรือ การจัดการ เมื่อเกษียณอายุแล้ว ยังสามารถทำประโยชน์ให้สังคมได้ ผู้สูงอายุควรได้รับการสนับสนุนจากครอบครัวเมื่อเข้าสู่วัยสูงอายุ หรือเกษียณอายุงานแล้ว เวลาว่างหาได้ง่าย และมีมาก กิจกรรมยามว่างไม่ว่าเพื่อนันทนาการ หรือการเรียนรู้สิ่งใหม่ หรือให้บริการผู้อื่น จึงเป็นเรื่องสำคัญ ซึ่งนำความพึงพอใจมาให้ ทำให้มีชีวิตชีวา และมีความหมาย การที่เกษียณอายุการทำงานอย่างไม่มีจุดหมาย จะนำไปสู่ความเหงา เบื่อหน่าย และแยกตัวออกจากสังคม ความจริงนั้นกาย และจิตใจเจริญงอกงาม ขึ้นตามแรงกระตุ้นของกิจกรรมต่างๆ จึงเป็นการดี ที่เราควรจะมีกิจกรรมมากระตุ้นชีวิตของเราให้เจริญงอกงาม

อย่างไรก็ตาม การที่เขตเทศบาลตำบลลำโรงเหนือ มีจำนวนประชากรผู้สูงอายุปริมาณมาก คิดเป็นร้อยละ 26.67 ของจำนวนประชากรในเขตเทศบาลตำบลลำโรงเหนือ ซึ่งเกษียณอายุการทำงานแล้ว ทำให้โอกาสเข้ามามีส่วนร่วมในการปกครองท้องถิ่น คือการจัดทำประชาคมแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปีมากกว่าประชากรวัยทำงาน คิดเป็นร้อยละ 65.30 ข้อมูลจากแบบลงทะเบียนผู้เข้าร่วมประชุมประชาคมในปี พ.ศ.2559 และเปรียบเทียบกับจำนวนผู้เข้าร่วมประชุมประชาคมในปี พ.ศ.2558 ร้อยละ 57.49 และในปี พ.ศ.2560 ร้อยละ 62.50 ประชากรที่อยู่ในวัยทำงานไม่ได้ให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมในการปกครองท้องถิ่นมากนัก เนื่องจากต้องดิ้นรนเพื่อหาเงินมาเป็นค่าใช้จ่ายในชีวิตประจำวัน และบริบทของชุมชนเมือง อันมีความหลากหลายของระบบทางสังคม หรือพหุสังคม ทำให้กระบวนการการพัฒนาเป็นไปอย่างล่าช้า ซึ่งแตกต่างจากระบบสังคมที่มีความเป็นเอกภาพที่สามารถพัฒนาไปได้อย่างรวดเร็ว ผู้สูงอายุถือเป็นกลุ่มบุคคลที่มีสำคัญอย่างยิ่งที่มีส่วนร่วมในการร่วมพัฒนาท้องถิ่น การมีส่วนร่วมของผู้สูงอายุ ตั้งแต่ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ และการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ถ้าหากผู้สูงอายุมีส่วนร่วมตั้งแต่กระบวนการตัดสินใจในการเนิกรต่าง ๆ ของท้องถิ่นแล้ว จะทำให้การจัดบริการสาธารณะต่างๆ ที่เกิดขึ้นในท้องถิ่น สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นมากที่สุด นอกจากนี้ การเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการปฏิบัติและประเมินผลการดำเนินงานของเทศบาลตำบลลำโรงเหนือ จะมีผลให้การดำเนินการต่างๆ ของท้องถิ่นเป็นไปด้วยความโปร่งใส มีความเป็นธรรม ลดการทุจริต และความขัดแย้งในการทำงาน โดยศึกษาจากการทำการประชาคมแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปีของเทศบาลตำบลลำโรงเหนือ

จากความสำคัญของปัญหาดังกล่าว ผู้ศึกษาวิจัยจึงมีแนวคิดที่จะศึกษา ผู้สูงอายุกับการมีส่วนร่วมในการปกครองท้องถิ่นของเทศบาลตำบลลำโรงเหนือ อำเภอเมืองสมุทรปราการ จังหวัดสมุทรปราการ ว่ามีส่วนร่วมในการปกครองท้องถิ่นอย่างไร โดยศึกษาจากการจัดทำประชาคมแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปี เนื่องจาก การจัดประชุมประชาคมเพื่อทำแผนพัฒนาท้องถิ่นถือเป็นการแสดงออกทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลฯ อีกรูปแบบหนึ่ง และมีปัจจัยอะไรที่ส่งผล ให้ผู้สูงอายุ เข้ามามีส่วนร่วมในการปกครองท้องถิ่น รวมถึงศึกษาปัญหา อุปสรรคในการมีส่วนร่วม ในการปกครองท้องถิ่นของผู้สูงอายุมีอะไรบ้าง เพื่อจะนำผลการศึกษาที่ได้มาข้อมูลในการส่งเสริม พัฒนา ให้ผู้สูงอายุที่มีแนวโน้มว่าจะมีจำนวนเพิ่มมากขึ้นในแต่ละปี ได้ใช้ความรู้ความสามารถและประสบการณ์ชีวิตที่มีมายาวนาน นำไปพัฒนาชุมชน สังคม และประเทศชาติต่อไป

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมในการปกครองท้องถิ่นของผู้สูงอายุ เทศบาลตำบล-
ลำโรงเหนือ อำเภอเมืองสมุทรปราการ จังหวัดสมุทรปราการ

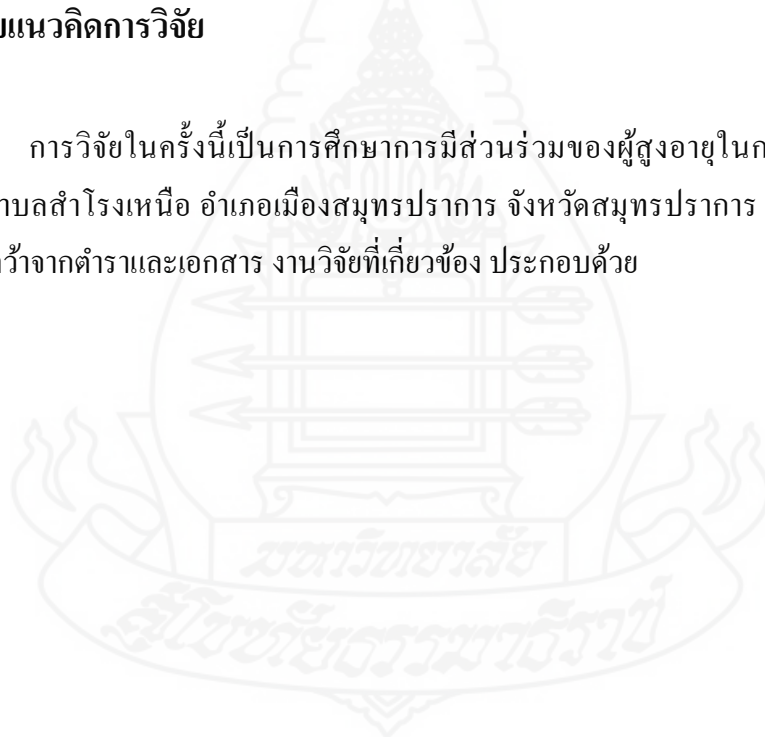
2.2 เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลให้ผู้สูงอายุ เทศบาลตำบลลำโรงเหนือ อำเภอเมือง
สมุทรปราการ จังหวัดสมุทรปราการ มีส่วนร่วมในการปกครองท้องถิ่น

2.3 เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรคในการมีส่วนร่วมปกครองท้องถิ่นของผู้สูงอายุเทศบาล
ตำบลลำโรงเหนือ อำเภอเมืองสมุทรปราการ จังหวัดสมุทรปราการ

2.4 เพื่อเสนอแนวทางในการพัฒนาบทบาทของผู้สูงอายุในการมีส่วนร่วมปกครอง
ท้องถิ่น เทศบาลตำบลลำโรงเหนือ อำเภอเมืองสมุทรปราการ จังหวัดสมุทรปราการ

3. กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้สูงอายุในการปกครองท้องถิ่น
เทศบาลตำบลลำโรงเหนือ อำเภอเมืองสมุทรปราการ จังหวัดสมุทรปราการ โดยผู้ทำการวิจัยได้
ศึกษาค้นคว้าจากตำราและเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย

ตัวแปรต้น

**การมีส่วนร่วมในการปกครองท้องถิ่นของผู้สูงอายุ
เทศบาลตำบลลำโรงเหนือ อำเภอเมือง จังหวัด
สมุทรปราการ**

- การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ
- การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ
- การมีส่วนร่วมในการประเมินผล

**ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของผู้สูงอายุในการ
ปกครองท้องถิ่นเทศบาลตำบลลำโรงเหนือ**

- ปัจจัยทางการเมือง
- ปัจจัยทางสังคม
- ปัจจัยส่วนบุคคล

**ปัญหา และอุปสรรคต่อการมีส่วนร่วมในการปกครอง
ท้องถิ่นของผู้สูงอายุ เทศบาลตำบลลำโรงเหนือ**

- ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ
- ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ
- ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล
- ด้านปัจจัยทางการเมือง
- ด้านปัจจัยทางสังคม
- ด้านปัจจัยส่วนบุคคล

**แนวทางในการพัฒนาบทบาทของผู้สูงอายุส่วนร่วม
ในการปกครองท้องถิ่นของผู้สูงอายุ เทศบาลตำบลลำโรง
เหนือ อำเภอเมืองสมุทรปราการ จังหวัดสมุทรปราการ**

- ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ
- ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ
- ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล

ตัวแปรตาม

**การมีส่วนร่วมของผู้สูงอายุ
ในการปกครองท้องถิ่นเทศบาลตำบล
ลำโรงเหนือ**

4. ขอบเขตของการวิจัย

4.1 ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

กำหนดตามเกณฑ์วัตถุประสงค์ที่ศึกษาตามกลุ่มตัวอย่าง ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้ศึกษาวิจัยได้กำหนดขอบเขตการศึกษาด้านประชากรจำนวน 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มผู้บริหารท้องถิ่น กลุ่มข้าราชการส่วนท้องถิ่น กลุ่มผู้สูงอายุ กลุ่มตัวอย่าง เลือกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง ได้แก่

4.1.1 กลุ่มผู้บริหารท้องถิ่น ได้แก่ รองนายกเทศมนตรีตำบลลำโรงเหนือ 1 คน

4.1.2 กลุ่มข้าราชการส่วนท้องถิ่น ได้แก่ รองปลัดเทศบาลตำบลลำโรงเหนือ จำนวน 1 คน ผู้อำนวยการกองสวัสดิการสังคม จำนวน 1 คน

4.1.3 กลุ่มผู้สูงอายุ ได้แก่ ผู้สูงอายุที่เป็นสมาชิกชมรมผู้สูงอายุเทศบาลตำบลลำโรงเหนือ จำนวน 4 คน และไม่ได้เป็นสมาชิกชมรมฯ 4 คน

4.2 ขอบเขตด้านเนื้อหา

เนื้อหาที่ศึกษาประกอบด้วย การมีส่วนร่วมในการปกครองท้องถิ่นของผู้สูงอายุ เทศบาลตำบลลำโรงเหนือ อำเภอเมืองสมุทรปราการ จังหวัดสมุทรปราการและปัจจัยที่ส่งผลให้ผู้สูงอายุ เทศบาลตำบลลำโรงเหนือ อำเภอเมืองสมุทรปราการ เข้ามามีส่วนร่วมในการปกครองท้องถิ่น รวมถึงศึกษาปัญหา อุปสรรคในการมีส่วนร่วมปกครองท้องถิ่นของผู้สูงอายุเทศบาลตำบลลำโรงเหนือ อำเภอเมืองสมุทรปราการ จังหวัดสมุทรปราการ

4.3 ขอบเขตด้านพื้นที่

ศึกษาเฉพาะการมีส่วนร่วมของผู้สูงอายุในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลลำโรงเหนือ อำเภอเมืองสมุทรปราการ จังหวัดสมุทรปราการ

4.4 ขอบเขตด้านเวลา

ศึกษาในระยะเดือนตุลาคม – เดือนพฤศจิกายน 2559 ซึ่งเป็นช่วงที่เทศบาลตำบลลำโรงเหนือ ได้จัดการประชามติแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปี

5. นิยามศัพท์เฉพาะ

การวิจัยในครั้งนี้ ได้กำหนดความหมายและขอบเขตของคำต่างๆ เฉพาะที่ใช้ในการศึกษา ดังนี้

5.1 ผู้สูงอายุ หมายถึง ผู้ที่มีอายุ 60 ปีบริบูรณ์ขึ้นไป ทั้งชายและหญิง ในเขตเทศบาลตำบลลำโรงเหนือ อำเภอเมืองสมุทรปราการ จังหวัดสมุทรปราการ

5.2 สังคมผู้สูงอายุ หมายถึง สังคมที่มีประชากรอายุ 60 ปีขึ้นไปที่อยู่จริงในพื้นที่ต่อประชากรทุกช่วงอายุในพื้นที่เดียวกัน ในอัตราเท่ากับหรือมากกว่าร้อยละ 10 ขึ้นไป

5.3 การมีส่วนร่วมปกครองท้องถิ่น หมายถึง การที่ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมเกี่ยวข้องกับการบริหารงานของเทศบาลตำบลลำโรงเหนือ อำเภอเมืองสมุทรปราการ จังหวัดสมุทรปราการ ในการทำแผนประชาคมทำแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปี

5.4 การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ หมายถึง การที่ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในกระบวนการประชาคมทำแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปี ของเทศบาลตำบลลำโรงเหนือ อำเภอเมืองสมุทรปราการ จังหวัดสมุทรปราการ

5.5 การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ หมายถึง การที่ประชาชนร่วมในการสนับสนุนทรัพยากรและร่วมประสานงานช่วยเหลือ ในกระบวนการประชาคมทำแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปี ของเทศบาลตำบลลำโรงเหนือ อำเภอเมืองสมุทรปราการ จังหวัดสมุทรปราการ

5.6 การมีส่วนร่วมในการประเมินผล หมายถึง การที่ประชาชนมีส่วนร่วมในการกำกับดูแลการดำเนินการในทางเลือกที่ได้ร่วมกันตัดสินใจในกระบวนการประชาคมทำแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปี ของเทศบาลตำบลลำโรงเหนือ อำเภอเมืองสมุทรปราการ จังหวัดสมุทรปราการ

5.7 ปัจจัยทางการเมือง หมายถึง สภาพทางการเมืองที่เป็นอยู่ นั้น เป็นประชาธิปไตยมากน้อยเพียงไร ประชาชนมีสิทธิเสรีภาพทางการเมือง และความเท่าเทียมทางการเมือง ที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในกระบวนการประชาคมทำแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปี ของเทศบาลตำบลลำโรงเหนือ อำเภอเมืองสมุทรปราการ จังหวัดสมุทรปราการ

5.8 ปัจจัยทางสังคม หมายถึง สภาพทางสังคม วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี ทำให้เกิดกระบวนการกล่อมเกลางานการเมือง (political socialization) ส่งผลต่อความคิด ความเชื่อทางการเมืองและพฤติกรรมทางการเมือง เช่น การยอมรับระบบอาวุโส การยอมรับผู้มีอำนาจ การเชื่อโชคกลาง ที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในกระบวนการประชาคมทำแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปี ของเทศบาลตำบลลำโรงเหนือ อำเภอเมืองสมุทรปราการ จังหวัดสมุทรปราการ

5.9 ปัจจัยส่วนบุคคล หมายถึง เพศ อายุ การศึกษา อาชีพ เชื้อชาติ ความเชื่อ ความศรัทธา

6. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

6.1 เพื่อให้ทราบถึงการมีส่วนร่วมในการปกครองท้องถิ่นของผู้สูงอายุ เทศบาลตำบลลำโรงเหนือ อำเภอเมืองสมุทรปราการ จังหวัดสมุทรปราการ

6.2 เพื่อให้ทราบถึงปัจจัยที่ส่งผลให้ผู้สูงอายุ เทศบาลตำบลลำโรงเหนือ อำเภอเมืองสมุทรปราการ จังหวัดสมุทรปราการมีส่วนร่วมในการปกครองท้องถิ่น

6.3 เพื่อให้ทราบถึงปัญหาและอุปสรรคในการมีส่วนร่วมปกครองท้องถิ่นของผู้สูงอายุ เทศบาลตำบลลำโรงเหนือ อำเภอเมืองสมุทรปราการ จังหวัดสมุทรปราการ

6.4 เพื่อให้ทราบถึงแนวทางในการพัฒนาบทบาทของผู้สูงอายุส่วนร่วมในการปกครองท้องถิ่นของผู้สูงอายุ เทศบาลตำบลลำโรงเหนือ อำเภอเมืองสมุทรปราการ จังหวัดสมุทรปราการ

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

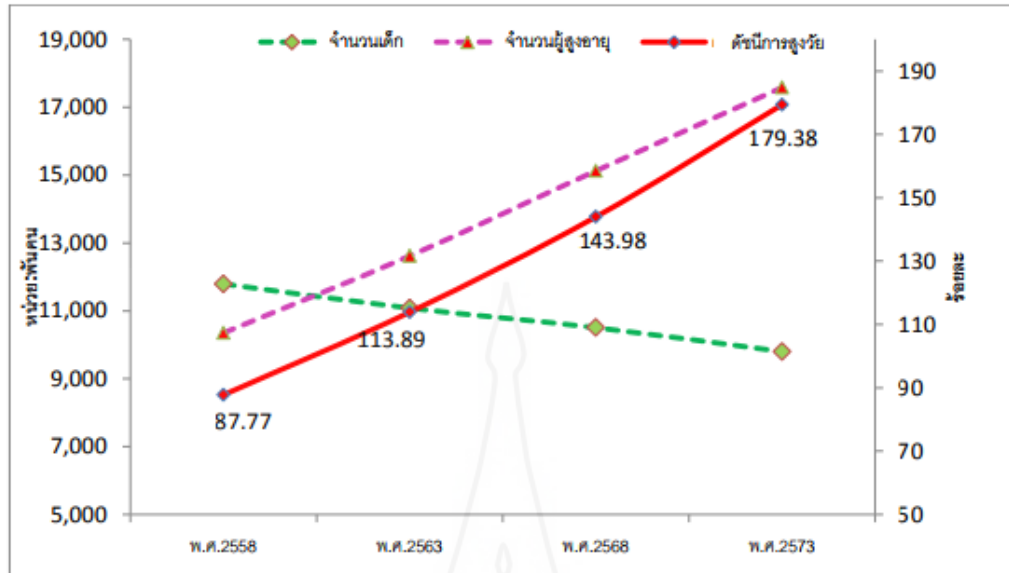
การศึกษาวิจัยเรื่อง ผู้สูงอายุกับการมีส่วนร่วมในการปกครองท้องถิ่น กรณีศึกษาเทศบาลตำบลสำโรงเหนือ อำเภอเมืองสมุทรปราการ จังหวัดสมุทรปราการ ผู้ศึกษาวิจัยได้รวบรวมแนวคิด และวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นกรอบในการศึกษาวิจัย ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับผู้สูงอายุ
2. แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม
3. แนวคิดเกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่น
4. แนวคิดแผนพัฒนาท้องถิ่น 4 ปี
5. ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
6. ข้อมูลทั่วไปของเทศบาลตำบลสำโรงเหนือ

เพื่อนำแนวคิดดังกล่าว มาเป็นกรอบในการศึกษาวิจัย ดังต่อไปนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับผู้สูงอายุ

การเปลี่ยนแปลง โครงสร้างประชากรของไทยที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วในช่วง 3-4 ทศวรรษที่ผ่านมา ทำให้ประเทศเข้าสู่การเป็นสังคมผู้สูงอายุ ตั้งแต่ประมาณปี 2543-2544 คือ มีประชากรอายุ 60 ปีคิดเป็น สัดส่วนมากกว่าร้อยละ 10 ของประชากรทั้งหมด นอกจากสัดส่วนผู้สูงอายุที่เพิ่มขึ้นแล้ว ยังมีอีกตัวบ่งชี้หนึ่ง ที่แสดงถึงการก้าวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุแล้ว นั่นคือ “ดัชนีการสูงวัย” (Aging index) ซึ่งแสดงถึงการเปรียบเทียบ โครงสร้างการทดแทนกันของประชากรกลุ่มผู้สูงอายุ (อายุ 60 ปี ขึ้นไป) กับกลุ่มประชากรวัยเด็ก (อายุต่ำกว่า 15 ปี) โดยดัชนีการสูงวัยมีค่าต่ำกว่า 100 แสดงว่าจำนวนประชากรสูงอายุนี้น้อยกว่าจำนวนเด็ก แต่ในทางตรงข้าม ถ้าดัชนีมีค่าเกินกว่า 100 แสดงว่าจำนวนประชากรสูงอายุนี้นอกจากจะมากกว่าจำนวนประชากรเด็ก ปัจจุบันประชากรโลกมีอายุสูงขึ้น จึงมีการใช้ดัชนีการสูงวัยจำแนกสังคม (ปราโมทย์ ปราสาทกุล, 2556)

ภาพที่ 2.1 แผนภาพแสดงแนวโน้มประชากรเด็ก ผู้สูงอายุและดัชนีการสูงวัย พ.ศ. 2558 - 2573

ที่มา : การคาดประมาณประชากรของประเทศไทย พ.ศ. 2553-2583 จากสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ฉบับปี 2560 หมวด 3 สิทธิและเสรีภาพของปวงชนชาวไทย (มาตราที่ 27) ระบุว่ามาตรการที่รัฐกำหนดขึ้นเพื่อขจัดอุปสรรคหรือส่งเสริมให้บุคคลสามารถใช้สิทธิหรือเสรีภาพได้เช่นเดียวกับบุคคลอื่น หรือเพื่อคุ้มครองหรืออำนวยความสะดวกให้แก่เด็ก สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการ ซึ่งหมายถึง

สิทธิ หมายถึง สิ่งที่ไม่มีรูปร่างซึ่งมีอยู่ในตัวมนุษย์มาตั้งแต่เกิดหรือเกิดขึ้นโดยกฎหมาย เพื่อให้มนุษย์ได้รับประโยชน์ และมนุษย์จะเป็นผู้เลือกใช้สิ่งนั้นเอง โดยไม่มีผู้ใดบังคับได้ เช่น สิทธิในการกิน การนอน แต่สิทธิบางอย่างมนุษย์ได้รับโดยกฎหมายกำหนดให้มี เช่น สิทธิในการมี การใช้ทรัพย์สิน สิทธิในการร้องทุกข์เมื่อตนถูกกระทำละเมิดกฎหมาย เป็นต้น

เสรีภาพ หมายถึง การใช้สิทธิอย่างใดอย่างหนึ่ง หรือกระทำการอย่างใดอย่างหนึ่งได้อย่างอิสระ แต่ทั้งนี้จะต้องไม่กระทบต่อสิทธิของผู้อื่น ซึ่งหากผู้ใดใช้สิทธิเสรีภาพเกินขอบเขตจนก่อความเดือดร้อนต่อผู้อื่น ก็ย่อมถูกดำเนินคดีตามกฎหมาย

หน้าที่ หมายถึง การกระทำหรือการละเว้นการกระทำเพื่อประโยชน์โดยตรงของการมีสิทธิหน้าที่เป็น สิ่งที่บังคับให้มนุษย์ในสังคมต้องปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ทางสังคมหรือกฎหมาย บัญญัติไว้ จะไม่ปฏิบัติตามไม่ได้ ส่วนสิทธิและเสรีภาพเป็นสิ่งที่มนุษย์มีอยู่แต่จะใช้หรือไม่ก็ได้

พระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. 2546 มาตรา 11 ผู้สูงอายุมีสิทธิได้รับการคุ้มครอง การส่งเสริม และการสนับสนุนในด้านต่างๆ ดังนี้

- (1) การบริการทางการแพทย์และการสาธารณสุขที่จัดไว้โดยให้ความสะดวกและ รวดเร็วแก่ผู้สูงอายุเป็นกรณีพิเศษ
- (2) การศึกษา การศาสนา และข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิต
- (3) การประกอบอาชีพหรือฝึกอาชีพที่เหมาะสม
- (4) การพัฒนาตนเองและการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคม การรวมกลุ่มใน ลักษณะเครือข่ายหรือชุมชน
- (5) การอำนวยความสะดวกและความปลอดภัยโดยตรงแก่ผู้สูงอายุในอาคาร สถานที่ ยานพาหนะหรือการบริการสาธารณะอื่น
- (6) การช่วยเหลือด้านค่าโดยสารยานพาหนะตามความเหมาะสม
- (7) การยกเว้นค่าเข้าชมสถานที่ของรัฐ
- (8) การช่วยเหลือผู้สูงอายุซึ่งได้รับอันตรายจากการถูกทารุณกรรมหรือถูกแสวงหา ประโยชน์โดยมิชอบด้วยกฎหมาย หรือถูกทอดทิ้ง
- (9) การให้คำแนะนำ ปรีกษา ดำเนินการอื่นที่เกี่ยวข้องในทางคดี หรือในทางการ แก้ไขปัญหาครอบครัว
- (10) การจัดที่พักอาศัย อาหารและเครื่องนุ่งห่มให้ตามความจำเป็นอย่างทั่วถึง
- (11) การสงเคราะห์เบี้ยยังชีพตามความจำเป็นอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม
- (12) การสงเคราะห์ในการจัดการศพตามประเพณี
- (13) การอื่นตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

ในการดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการเสนอความเห็นต่อ นายกรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาและประกาศกำหนดให้หน่วยงานหนึ่งหน่วยงานใดของกระทรวงหรือ ทบวงในราชการบริหารส่วนกลาง ราชการบริหารส่วนภูมิภาค ราชการบริหารส่วนท้องถิ่นและ รัฐวิสาหกิจเป็นผู้มีอำนาจหน้าที่รับผิดชอบดำเนินการ ทั้งนี้ โดยคำนึงถึงความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน ความสัมพันธ์กับภารกิจหลักและปริมาณงานในความรับผิดชอบ รวมทั้งการมีส่วนร่วมของภาค ประชาชนประกอบด้วยเป็นสำคัญ

การคุ้มครอง การส่งเสริม และการสนับสนุนตามวรรคหนึ่ง ให้หน่วยงานตาม วรรคสองดำเนินการให้โดยไม่คิดมูลค่าหรือโดยให้ส่วนลดเป็นกรณีพิเศษก็ได้แล้วแต่กรณี ทั้งนี้ให้ เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่รัฐมนตรีผู้รับผิดชอบประกาศกำหนด

2. แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม

2.1 ความหมายของการมีส่วนร่วม

2.1.1 รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ซึ่งบัญญัตินโยบายแห่งรัฐได้ถูกกำหนดไว้ให้มีสภาพบังคับกล่าวคือ คณะรัฐมนตรีต้องดำเนินการหรือกำหนดนโยบายให้เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ ซึ่งกล่าวถึง การให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของประชาชน โดยบัญญัติไว้ ดังนี้ หมวด 6 แนวนโยบายแห่งรัฐ

1) มาตรา 64 บทบัญญัติในหมวดนี้เป็นแนวทางให้รัฐดำเนินตรากฎหมายและกำหนดนโยบาย ในการบริหารราชการแผ่นดิน

2) มาตรา 65 รัฐพึงจัดให้มียุทธศาสตร์ชาติเป็นเป้าหมายการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน ตามหลักธรรมาภิบาลเพื่อใช้เป็นกรอบในการจัดทำแผนต่างๆ ให้สอดคล้องและบูรณาการกันเพื่อให้เกิดเป็นพลังผลักดันร่วมกันไปสู่เป้าหมายดังกล่าว การจัดทำ การกำหนดเป้าหมาย ระยะเวลาที่จะบรรลุเป้าหมาย และสาระที่พึงมีในยุทธศาสตร์ชาติ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กฎหมายบัญญัติ ทั้งนี้ กฎหมายดังกล่าวต้องมีบทบัญญัติเกี่ยวกับ การมีส่วนร่วมและการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนทุกภาคส่วนอย่างทั่วถึงด้วย ยุทธศาสตร์ชาติ เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ใช้บังคับได้

3) มาตรา 66 รัฐพึงส่งเสริมสัมพันธไมตรีกับนานาประเทศโดยถือหลักความเสมอภาค ในการปฏิบัติต่อกัน และไม่แทรกแซงกิจการภายในของกันและกัน ให้ความร่วมมือกับองค์การระหว่างประเทศ และคุ้มครองผลประโยชน์ของชาติและของคนไทยในต่างประเทศ

4) มาตรา 67 รัฐพึงอุปถัมภ์และคุ้มครองพระพุทธศาสนาและศาสนาอื่นในการอุปถัมภ์และคุ้มครองพระพุทธศาสนาอันเป็นศาสนาที่ประชาชนชาวไทยส่วนใหญ่นับถือมาช้านาน รัฐพึงส่งเสริมและสนับสนุนการศึกษาและการเผยแผ่หลักธรรมของพระพุทธศาสนาเถรวาท เพื่อให้เกิดการพัฒนาจิตใจและปัญญา และต้องมีมาตรการและกลไกในการป้องกันมิให้มีการบ่อนทำลายพระพุทธศาสนาไม่ว่าในรูปแบบใด และพึงส่งเสริมให้พุทธศาสนิกชนมีส่วนร่วม ในการดำเนินมาตรการ หรือกลไกดังกล่าวด้วย

5) มาตรา 68 รัฐพึงจัดระบบการบริหารงานในกระบวนการยุติธรรมทุกด้านให้มีประสิทธิภาพ เป็นธรรม และไม่เลือกปฏิบัติ และให้ประชาชนเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมได้โดยสะดวก รวดเร็ว และไม่เสียค่าใช้จ่ายสูงเกินสมควร รัฐพึงมีมาตรการคุ้มครองเจ้าหน้าที่ของรัฐในกระบวนการยุติธรรม ให้สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ โดยเคร่งครัด ปราศจากการแทรกแซงหรือ

ครอบงำใดๆ รัฐพึงให้ความช่วยเหลือทางกฎหมายที่จำเป็นและเหมาะสมแก่ผู้ยากไร้ ผู้ด้อยโอกาส ในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม รวมถึงตลอดถึงการจัดหาทุนความให้

6) มาตรา 69 รัฐพึงจัดให้มีและส่งเสริมการวิจัยพัฒนาวิทยาศาสตร์ และ ศิลปวิทยาการแขนงต่างๆ ให้เกิดความรู้ การพัฒนา และนวัตกรรม เพื่อความเข้มแข็งของสังคม และเสริมสร้างความสามารถของคนในชาติ

7) มาตรา 70 รัฐพึงส่งเสริมและให้ความคุ้มครองชาวไทยกลุ่มชาติพันธุ์ต่าง ให้มีสิทธิดำรงชีวิต ในสังคมตามวัฒนธรรม ประเพณี และวิถีชีวิตดั้งเดิมตามความสมัครใจได้อย่าง สงบสุข ไม่ถูกรบกวน ทั้งนี้ เท่าที่ไม่เป็นการขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของ ประชาชน หรือเป็นอันตราย ต่อความมั่นคงของรัฐ หรือสุขภาพอนามัย

8) มาตรา 71 รัฐพึงเสริมสร้างความเข้มแข็งของครอบครัวอันเป็น องค์ประกอบพื้นฐานที่สำคัญ ของสังคม จัดให้ประชาชนมีที่อยู่อาศัยอย่างเหมาะสม ส่งเสริมและ พัฒนาการสร้างเสริมสุขภาพเพื่อให้ ประชาชนมีสุขภาพที่แข็งแรงและมีจิตใจเข้มแข็ง รวมตลอดทั้ง ส่งเสริมและพัฒนาการกีฬาให้ไปสู่ความเป็นเลิศ และเกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชนรัฐพึง ส่งเสริมและพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้เป็นพลเมืองที่ดี มีคุณภาพและความสามารถสูงขึ้น รัฐพึงให้ ความช่วยเหลือเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการ ผู้ยากไร้ และผู้ด้อยโอกาส ให้สามารถดำรงชีวิต ได้อย่างมีคุณภาพ และคุ้มครองป้องกันมิให้บุคคลดังกล่าวถูกใช้ความรุนแรง หรือปฏิบัติอย่างไม่ เป็นธรรม รวมตลอดทั้งให้การบำบัด ฟื้นฟูและเยียวยาผู้ถูกระทำการดังกล่าวในการจัดสรร งบประมาณ รัฐพึงคำนึงถึงความจำเป็นและความต้องการที่แตกต่างกันของเพศ วัย สภาพของบุคคล ทั้งนี้ เพื่อความเป็นธรรม

9) มาตรา 72 รัฐพึงดำเนินการเกี่ยวกับที่ดินทรัพยากรน้ำและพลังงาน ดังนี้

(1) วางแผนการใช้ที่ดิน ของประเทศให้เหมาะสมกับสภาพของพื้นที่และ ศักยภาพของที่ดิน ตามหลักการพัฒนาอย่างยั่งยืน

(2) จัดให้มีการวางผังเมืองทุกระดับ และบังคับการให้เป็นไปตามผังเมือง อย่างมีประสิทธิภาพ รวมตลอดทั้งพัฒนาเมืองให้มีความเจริญ โดยสอดคล้องกับความต้องการของ ประชาชนในพื้นที่

(3) จัดให้มีมาตรการกระจายการถือครองที่ดิน เพื่อให้ประชาชนสามารถ มีที่ทำกินได้อย่างทั่วถึง และเป็นธรรม

(4) จัดให้มีทรัพยากรน้ำที่มีคุณภาพและเพียงพอ ต่อการอุปโภคบริโภค ของประชาชน รวมทั้ง การประกอบเกษตรกรรม อุตสาหกรรม และการอื่น

(5) ส่งเสริมการอนุรักษ์พลังงานและการใช้พลังงานอย่างคุ้มค่า รวมทั้งพัฒนาและสนับสนุน ให้มีการผลิตและการใช้พลังงานทางเลือกเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงด้านพลังงานอย่างยั่งยืน

10) *มาตรา 73* รัฐพึงจัดให้มีมาตรการหรือกลไกที่ช่วยให้เกษตรกรประกอบเกษตรกรรม ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ได้ผลผลิตที่มีปริมาณและคุณภาพสูง มีความปลอดภัย โดยใช้ต้นทุนต่ำ และสามารถแข่งขันในตลาดได้ และพึงช่วยเหลือเกษตรกรผู้ยากไร้ให้มีที่ทำกินโดยการปฏิรูปที่ดิน หรือวิธีอื่นใด

11) *มาตรา 74* รัฐพึงส่งเสริมประชาชนมีความสามารถในการทำงานอย่างเหมาะสมกับศักยภาพ และวัยและให้มีงานทำ และพึงคุ้มครองผู้ใช้แรงงานให้ได้รับความปลอดภัย และมีสุขอนามัยที่ดีในการทำงาน ได้รับรายได้ สวัสดิการ การประกันสังคม และสิทธิประโยชน์ที่เหมาะสมแก่การดำรงชีพ และพึงจัดให้มี หรือส่งเสริมการออมเพื่อการดำรงชีพเมื่อพ้นวัยทำงาน รัฐพึงจัดให้มีระบบแรงงานสัมพันธ์ที่ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการดำเนินการ

12) *มาตรา 75* รัฐพึงจัดระบบเศรษฐกิจให้ประชาชนมีโอกาสรับประโยชน์จากความเจริญเติบโต ทางเศรษฐกิจไปพร้อมกันอย่างทั่วถึง เป็นธรรม และยั่งยืน สามารถพึ่งพาตนเองได้ตามหลักปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียง ขจัดการผูกขาดทางเศรษฐกิจที่ไม่เป็นธรรม และพัฒนาความสามารถในการแข่งขัน ทางเศรษฐกิจของประชาชนและประเทศ รัฐต้องไม่ประกอบกิจการที่มีลักษณะเป็นการแข่งขันกับเอกชน เว้นแต่กรณีที่มีความจำเป็น เพื่อประโยชน์ในการรักษาความมั่นคงของรัฐ การรักษาผลประโยชน์ส่วนรวม การจัดให้มีสาธารณูปโภค หรือการจัดทำบริการสาธารณะ รัฐพึงส่งเสริม สนับสนุน คุ้มครอง และสร้างเสถียรภาพให้แก่ระบบสหกรณ์ ประเภทต่าง ๆ และกิจการวิสาหกิจขนาดย่อมและขนาดกลางของประชาชนและชุมชนในการพัฒนาประเทศ รัฐพึงคำนึงถึงความสมดุลระหว่างการพัฒนาด้านวัตถุกับการพัฒนาด้านจิตใจ และความอยู่เย็นเป็นสุขของประชาชน ประกอบกัน

13) *มาตรา 76* รัฐพึงพัฒนาระบบบริหารราชการแผ่นดินทั้งในส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค ส่วนท้องถิ่น และงานของรัฐอย่างอื่น ให้เป็นไปตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี โดยหน่วยงานของรัฐ ต้องร่วมมือและช่วยเหลือกันในการปฏิบัติหน้าที่ เพื่อให้การบริหารราชการแผ่นดิน และการใช้จ่ายเงินงบประมาณมีประสิทธิภาพสูงสุด เพื่อประโยชน์สุขของประชาชนและพัฒนาเจ้าหน้าที่ของรัฐให้มีความซื่อสัตย์สุจริตและมีทัศนคติเป็นผู้นำให้บริการประชาชนให้เกิดความสะดอกไม่เลือกปฏิบัติรัฐพึงดำเนินการให้มีกฎหมายเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลของหน่วยงานของรัฐเป็นไปตามระบบคุณธรรม กฎหมายดังกล่าวอย่างน้อยต้องมีมาตรการ

ป้องกันมิให้ผู้ใดใช้อำนาจ หรือกระทำการโดยมิชอบที่เป็นการก้าวท้าวหรือแทรกแซงการปฏิบัติหน้าที่หรือกระบวนการแต่งตั้งหรือการพิจารณา ความดีความชอบของเจ้าหน้าที่ของรัฐรัฐพึงจัดให้มีมาตรฐานทางจริยธรรม เพื่อให้หน่วยงานของรัฐใช้เป็นหลักในการกำหนดประมวลจริยธรรมสำหรับเจ้าหน้าที่ของรัฐในหน่วยงานนั้น ๆ ซึ่งต้องไม่ต่ำกว่ามาตรฐานทางจริยธรรมดังกล่าว

14) *มาตรา 77* รัฐพึงจัดให้มีกฎหมายเพียงเท่าที่จำเป็น และยกเลิกปรับปรุงกฎหมาย ที่หมดความจำเป็นหรือไม่สอดคล้องกับสภาพการณ์ หรือที่เป็นอุปสรรคต่อการดำรงชีวิตหรือการประกอบอาชีพ โดยไม่ชักช้าเพื่อไม่ให้เป็นการกระทบประชาชน และดำเนินการให้ประชาชนเข้าถึงตัวบทกฎหมายต่างๆ ได้โดยสะดวกและสามารถเข้าใจกฎหมายได้ง่ายเพื่อปฏิบัติตามกฎหมายได้อย่างถูกต้อง ก่อนการตรากฎหมายทุกฉบับ รัฐพึงจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้อง วิเคราะห์ ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมายอย่างรอบด้านและเป็นระบบ รวมทั้งเปิดเผยผลการรับฟังความคิดเห็นและการวิเคราะห์นั้นต่อประชาชนและนำมาประกอบการพิจารณากระบวนการตรากฎหมายทุกขั้นตอน เมื่อกฎหมายมีผลใช้บังคับแล้ว รัฐพึงจัดให้มีการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายทุกกรอบระยะเวลาที่กำหนด โดยรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องประกอบด้วย เพื่อพัฒนา กฎหมายทุกฉบับให้สอดคล้องและเหมาะสม กับบริบท ที่เปลี่ยนแปลงไป รัฐพึงใช้ระบบอนุญาต และระบบคณะกรรมการในกฎหมายเฉพาะกรณีที่จำเป็น พึงกำหนดหลักเกณฑ์ การใช้ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่ของรัฐและระยะเวลาในการดำเนินการตามขั้นตอนต่าง ๆ ที่บัญญัติไว้ ในกฎหมายให้ชัดเจน และพึงกำหนดโทษอาญาเฉพาะความผิดร้ายแรง

15) *มาตรา 78* รัฐพึงส่งเสริมให้ประชาชนและชุมชนมีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับ การปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข และมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศ ด้านต่างๆ การจัดทำบริการสาธารณะทั้งในระดับชาติและระดับท้องถิ่น การตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ รวมตลอดทั้งการตัดสินใจทางการเมือง และการอื่นใด บรรดาที่อาจมีผลกระทบต่อประชาชนหรือชุมชน

สำนักงานคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ, สำนักงานสภาสถาบันราชภัฏ และทบวงมหาวิทยาลัย (2546, หน้า 114) ได้ระบุว่า การมีส่วนร่วมคือการที่ประชาชนหรือชุมชนสามารถเข้าไปมีส่วนในการตัดสินใจ ในการกำหนด นโยบายพัฒนาท้องถิ่น และมีส่วนร่วมในการรับประโยชน์จากบริการ รวมทั้งมีส่วนใน การควบคุมประเมินผลโครงการต่าง ๆ ของท้องถิ่น นอกจากนี้ยังได้ให้ความหมายของ การมีส่วนร่วมว่ามี 2 ลักษณะ ได้แก่

1. การมีส่วนร่วมในลักษณะที่เป็นกระบวนการของการพัฒนา โดยให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาตั้งแต่เริ่มต้นจนถึงสิ้นสุดโครงการได้แก่ การร่วมกันค้นหาปัญหา การวางแผน

การตัดสินใจ และการระดมทรัพยากรและเทคโนโลยีท้องถิ่น การบริหารจัดการ การติดตาม ประเมินผล รวมทั้งรับผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากโครงการ

2. การมีส่วนร่วมทางการเมือง แบ่งออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่ การส่งเสริมสิทธิ และพลังอำนาจของพลเมืองโดยประชาชน หรือ ชุมชนพัฒนาขีดความสามารถของตนในการจัดการ เพื่อรักษาผลประโยชน์ของส่วนรวม ควบคุมการใช้และการกระจายทรัพยากรของชุมชนซึ่งจะ ก่อให้เกิดกระบวนการ และ โครงสร้างที่ประชาชนในชนบทสามารถแสดงออกซึ่งความสามารถ ของตนและได้รับ ผลประโยชน์จากการพัฒนา

การเปลี่ยนแปลงกลไกการพัฒนาโดยรัฐ มาเป็นการพัฒนาที่ประชาชน มีบทบาท หลักโดยการกระจายอำนาจในการวางแผน จากส่วนกลางมาเป็นส่วนภูมิภาค เป็นการคืนอำนาจใน การพัฒนาให้แก่ประชาชนให้มีส่วนร่วมในการกำหนดอนาคต ของตนเอง

ยุทธพร อิศรชัย (2556 : 12-20) ได้ให้ความหมายของ หลักการมีส่วนร่วม คือ การ ทำให้สังคมไทยเป็นสังคมที่ประชาชนมีส่วนร่วมรับรู้ และร่วมเสนอความเห็นในการตัดสินใจ สำคัญๆ ของสังคม โดยเปิดโอกาสให้ประชาชนมีช่องทางในการเข้ามามีส่วนร่วม ได้แก่ การแจ้ง ความเห็น การได้สวนสาธารณะ การประชาพิจารณ์ การแสดงประชามติ หรืออื่นๆ และจัดการ ผูกขาดทั้งโดยภาครัฐหรือโดยภาคธุรกิจเอกชน ซึ่งจะช่วยให้เกิดความสามัคคีและความร่วมมือกัน ระหว่างภาครัฐและภาคธุรกิจเอกชน

ปธาน สุวรรณมงคล (2554 : 43) ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมอย่างมีคุณภาพ ของประชาชน คือ การมีส่วนร่วมของประชาชนอย่างอิสระบนพื้นฐานของความรู้ ความเข้าใจ และความตระหนักถึงสิทธิ หน้าที่ของพลเมืองในระบอบประชาธิปไตยอย่างแท้จริง

บวรศักดิ์ อุวรรณโณ และ ถวิลวดี บุรีกุล (2548:15)กล่าวถึง การมีส่วนร่วมใน ระบอบประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วมว่า คือ การที่อำนาจในการตัดสินใจไม่ควรเป็นของกลุ่มคน จำนวนน้อย แต่อำนาจควร ได้รับการจัดสรรในระหว่างประชาชน เพื่อทุก ๆ คน ได้มีโอกาสที่จะมี อิทธิพลต่อกิจกรรมส่วนรวม

เกียรติจิร วัจนะสวัสดิ์ (2550: 1) ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมของประชาชน ว่าหมายถึง การที่กลุ่มประชาชน หรือขบวนการที่สมาชิกของชุมชนที่กระทำออกมาในลักษณะของ การทำงานร่วมกัน ที่จะแสดงให้เห็นถึงความต้องการร่วมกัน มีความสนใจร่วมกัน มีความต้องการ ที่จะบรรลุถึงเป้าหมายร่วมทางเศรษฐกิจและสังคมหรือการเมือง หรือการดำเนินการร่วมกันเพื่อ ให้เกิดอิทธิพลต่อรองอำนาจ ไม่ว่าจะเป็นทางตรงหรือทางอ้อม หรือการดำเนินการเพื่อให้เกิดอิทธิพล ในการต่อรองกับอำนาจทางการเมือง เศรษฐกิจ

2.2 รูปแบบของการมีส่วนร่วม

พลศักดิ์ จิรไกรศิริ (2557 :9-7) ได้กล่าวว่า บทบาทในการมีส่วนร่วม มี 4 ขั้นตอน ดังนี้

- 1) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ตั้งแต่ร่วมในการริเริ่มและร่วมในการลงความเห็นอย่างอิสระ
- 2) การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ เป็นการร่วมในการสนับสนุนทรัพยากรและร่วมประสานงานช่วยเหลือ
- 3) การมีส่วนร่วมในการรับรู้ผลประโยชน์ ไม่ว่าจะเป็ผลประโยชน์ทางวัตถุ ทางสังคมหรือประโยชน์ส่วนบุคคล
- 4) การมีส่วนร่วมในการประเมินผล เป็นการร่วมในการกำกับดูแลการดำเนินการในทางเลือกที่ได้ร่วมกันตัดสินใจ

พิรพล ไชยพงศ์ (2539 : 10) ได้กล่าวว่า รูปแบบของการมีส่วนร่วมมี 4 รูปแบบ

- 1) มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ มี 3 ขั้นตอน คือ การริเริ่มตัดสินใจ ดำเนินการตัดสินใจ และตัดสินใจปฏิบัติ
- 2) มีส่วนร่วมในการปฏิบัติ ให้การสนับสนุนด้านทรัพยากรต่างๆ
- 3) มีส่วนร่วมในผลประโยชน์
- 4) มีส่วนร่วมในการประเมินผล

อकिन รพีพัฒน์ (2527 : 18) แบ่งลักษณะการมีส่วนร่วมของคนในชุมชนในกิจกรรมการพัฒนาออกเป็น 4 แบบ ดังนี้

- 1) การมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหา สาเหตุ และแนวทางแก้ไข
- 2) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจวางแผนและวิธีการแก้ไข
- 3) การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน
- 4) การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลงาน

วัชรินทร์ อินทพรหม (2557: 288) ได้กล่าวถึง การมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นของประชาชนว่ามีความสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ถือได้ว่าเป็นองค์กรปกครองที่ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมได้มากที่สุด เพราะเป็นหน่วยงานรัฐที่ได้รับการกระจายอำนาจจากรัฐบาลกลางให้ประชาชนมีอำนาจในการปกครองตนเอง ทำให้ท้องถิ่นที่มีความเป็นอิสระ และสามารถตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนในพื้นที่ได้มากที่สุด ดังนั้นรูปแบบการมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นของประชาชน เป็นการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาผ่านท้องถิ่น ด้วยการแสดงความคิดเห็น การเสนอแนะหรือการเสนอความต้องการ การมี

ส่วนร่วมในการตัดสินใจในรูปของการใช้สิทธิ์เลือกทางเลือกเพื่อให้เป็น ฉันทามติ การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ และการมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผลให้การดำเนินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผ่านกระบวนการนโยบายสาธารณะที่สำคัญ 3 ส่วนหลัก คือ

- 1) การมีส่วนร่วมในการผลักดันนโยบาย
- 2) การนำนโยบายไปปฏิบัติ การติดตามและประเมินผล และ
- 3) การสะท้อนกลับถึงค่านิยมต่อนโยบายของประชาชน เพื่อนำไปสู่การปรับปรุงนโยบายให้ดียิ่งขึ้นต่อไป

สมศักดิ์ สุวรรณสุจริต (2531:43) ได้จำแนกการมีส่วนร่วมของประชาชนออกเป็น 3 รูปแบบ

- 1) การมีส่วนร่วมโดยตรง คือ การเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมการพัฒนาโดยตรงด้วยตนเองในลักษณะต่างๆ เช่น การให้ข้อคิดเห็น ร่วมเป็นคณะกรรมการบริหารโครงการ การให้ความร่วมมือในการดำเนินการ
- 2) การมีส่วนร่วมทางอ้อม คือ การมีส่วนร่วมโดยผ่านองค์กรผู้แทนของประชาชน เช่น ให้ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะผ่านสมาชิกสภาเทศบาลหรือคณะเทศมนตรี
- 3) การมีส่วนร่วมโดยการเปิดโอกาสให้ คือ การมีส่วนร่วมผ่านสถาบันหรือหน่วยงานที่เชิญชวน หรือเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมได้ตลอดเวลา

2.3 ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วม

ปธาน สุวรรณมงคล (2554 :48) กล่าวถึงปัจจัยที่เป็นเงื่อนไขของการมีส่วนร่วมคือ

- 1) ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา อาชีพ เชื้อชาติ ซึ่งนับเป็นตัวแปรที่มีความสำคัญพื้นฐาน โดยเฉพาะการศึกษาและรายได้ของบุคคล ดังจะเห็นว่า ประเทศประชาธิปไตยที่ประชาชนมีระดับการศึกษาที่ดี และมีรายได้สูงหรือมีกลุ่มชนชั้นกลางมาก ประชาชนจะมีส่วนร่วมทางการเมืองมาก เช่น กลุ่มประเทศยุโรปตะวันตก สหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น เป็นต้น
- 2) ปัจจัยทางจิตวิทยา ได้แก่ ทศนคติ ค่านิยมของปัจเจกบุคคล ซึ่งได้รับอิทธิพลมาจากการสื่อสารทางการเมืองในรูปแบบต่างๆ เช่น โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ อินเทอร์เน็ต เป็นต้น ซึ่งมีผลทางจิตวิทยาต่อพฤติกรรมทางการเมืองของคนในสังคม ก่อให้เกิดความรู้สึกชอบหรือไม่ชอบทางการเมืองขึ้นและเป็นตัวกระตุ้นทางการเมืองที่สำคัญประการหนึ่ง
- 3) ปัจจัยทางสังคม ได้แก่ สภาพทางสังคม วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี ทำให้เกิดกระบวนการกล่อมเกลางานการเมือง (political socialization) ส่งผลต่อความคิด ความเชื่อ

ทางการเมืองและพฤติกรรมทางการเมือง เช่น การยอมรับระบบอาวุโส การยอมรับผู้มีอำนาจ การเชื่อโชคกลาง การยอมรับอำนาจต่อโชคชะตา ส่งผลให้เกิดวัฒนธรรมทางการเมืองที่ไม่สอดคล้องกับระบอบประชาธิปไตย ในทางตรงกันข้ามสังคมที่มีกระบวนการกล่อมเกลางทางการเมืองให้ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจและความตระหนักในสิทธิ เสรีภาพ และหน้าที่ของประชาชนในระบอบประชาธิปไตยแล้ว คนในสังคมก็จะมีพฤติกรรมทางการเมืองที่ส่งผลดีต่อระบอบประชาธิปไตย

4) ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ ได้แก่ ระดับการพัฒนาทางเศรษฐกิจของประเทศที่มีระบบเศรษฐกิจที่พัฒนาก้าวหน้าทำให้ประชาชนมีรายได้และมีงานทำเพิ่มขึ้นและมีส่วนทำให้การมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นไปอย่างมีคุณภาพมากขึ้น เนื่องจากประชาชนตระหนักถึงความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิดระหว่างการเมืองกับเศรษฐกิจซึ่งพึ่งพิงซึ่งกันและกัน และมีผลต่อประชาชนอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ในทางตรงกันข้าม หากประชาชนมีรายได้น้อยก็ย่อมสนใจอยู่แต่เฉพาะเรื่องของปากท้องตนเองเป็นสำคัญ หรือยอมตกอยู่ในระบบอุปถัมภ์ทางการเมือง เช่น การซื้อสิทธิขายเสียง เป็นต้น

5) ปัจจัยทางการเมือง ได้แก่ สภาพทางการเมืองที่เป็นอยู่นั้น เป็นประชาธิปไตยมากน้อยเพียงไร ประชาชนมีสิทธิเสรีภาพทางการเมือง และความเท่าเทียมทางการเมืองมากน้อยเพียงไร ในสังคมการเมืองที่เปิดกว้าง เช่น ระบอบประชาธิปไตยคนในสังคมได้รับสิทธิทางการเมืองมาก มีเสรีภาพได้รับความเคารพในศักดิ์ศรีแห่งความเป็นมนุษย์ และมีส่วนร่วมทางการเมืองสูง แต่ในทางตรงกันข้าม หากเป็นระบบการเมืองแบบปิดหรือเผด็จการ หรือประชาธิปไตยครึ่งใบ สิทธิทางการเมืองมีจำกัด และการมีส่วนร่วมของประชาชนก็ยังจำกัดตัวอยู่ในขอบเขตแคบๆ

6) ปัจจัยทางกฎหมาย ได้แก่ การมีกฎหมายที่ส่งเสริมสิทธิ เสรีภาพทางการเมืองของประชาชน และการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนก็มีส่วนสำคัญในการช่วยให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมอย่างแท้จริง และกว้างขวาง

3. แนวคิดเกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่น

3.1 ความหมายของการปกครองท้องถิ่น

ประธาน สุวรรณมงคล (2554 :156) ได้บอกลักษณะความสำคัญขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ว่าประกอบด้วย

1) ความเป็นนิติบุคคล มีสถานภาพตามกฎหมายโดยมีกฎหมายเฉพาะในการจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและความเป็นนิติบุคคล ทำให้การใช้อำนาจปฏิบัติหน้าที่ต้องเป็นไปตามกฎหมายบัญญัติ และต้องรับผิดชอบหากมีการปฏิบัติที่ไม่สอดคล้องกับหลักกฎหมาย

2) มีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายบัญญัติให้ ดังกล่าวแล้วว่า รัฐจะแบ่งภารกิจหน้าที่บางอย่างมาให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการแทนอย่างอิสระตามที่กฎหมายบัญญัติ โดยมีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินชีวิตประจำวัน และการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม รวมถึงการแก้ไขปัญหาที่ประชาชนในท้องถิ่นเผชิญอยู่ โดยมีอำนาจที่จะดำเนินการตามหน้าที่ที่ได้รับการแบ่งมาจากรัฐ เช่น การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน การสาธารณสุข การศึกษา เป็นต้น

3) มีอิสระในการบริหารงาน ความเป็นอิสระในการปกครองตนเองเป็นสาระสำคัญของการเมืองท้องถิ่น ดังนั้น การให้ประชาชนในท้องถิ่นได้ปกครองตนเองก็ต้องมีความเป็นอิสระในการบริหารงานด้วย เพื่อให้ประชาชนและตัวแทนประชาชนสามารถตัดสินใจตามเจตนารมณ์ของตนเองได้ ความเป็นอิสระ ได้แก่ ความเป็นอิสระทางการบริหาร การบริหารเงิน การบริหารบุคคล และการบริหารทรัพยากรธรรมชาติในท้องถิ่น ทั้งนี้ความเป็นอิสระในการบริหารงานอยู่ภายใต้หลักความเป็นหนึ่งเดียวของรัฐ และยังคงกำกับดูแลโดยรัฐในส่วนกลางอยู่

4) มีผู้บริหารและสมาชิกสภาท้องถิ่นที่มาจาก การเลือกตั้งของประชาชน ในฐานะที่เป็นองค์กรตัวแทนพลเมืองในท้องถิ่น ดังนั้น พลเมืองหรือประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในท้องถิ่นนั้นเป็นผู้เลือกตัวแทนที่เข้าไปทำหน้าที่แทนในฐานะผู้บริหารท้องถิ่นสมาชิกสภาท้องถิ่นในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยผ่านกระบวนการเลือกตั้ง

5) มีพื้นที่รับผิดชอบชัดเจน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องมีพื้นที่ในการใช้อำนาจที่ได้รับจากรัฐมาดำเนินการตามภารกิจที่ได้รับมอบหมายจากรัฐภายในพื้นที่รับผิดชอบที่มีการกำหนดไว้ชัดเจน เช่น พื้นที่จังหวัด พื้นที่ชุมชนเมือง พื้นที่ชุมชนชนบท เป็นต้น

6) มีทรัพยากรการบริหารอย่างพอเพียง ทรัพยากรการบริหารในที่นี้ได้แก่ รายได้บุคลากร วัสดุอุปกรณ์ ซึ่งส่วนหนึ่งมาจากภาษีอากรที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดเก็บได้ภายในท้องถิ่น รายได้จากการพาณิชย์หรือกิจการอื่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และเงินอุดหนุนจากรัฐ

7) การมีส่วนร่วมของประชาชนในท้องถิ่น การมีส่วนร่วมของการเมืองภาคพลเมืองมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการปกครองตนเอง โดยการมีส่วนร่วมของประชาชนเริ่มตั้งแต่การร่วมรับรู้ข้อมูลข่าวสาร ไปจนถึงการร่วมในการตัดสินใจกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและภาคส่วนอื่นที่เกี่ยวข้อง และการติดตามตรวจสอบการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

8) มีความรับผิดชอบและความพร้อมรับผิด ในที่นี้ หมายถึง การที่ผู้บริหารท้องถิ่น สมาชิกสภาท้องถิ่น และบุคลากรในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องมีความรับผิดชอบ (responsibility) ต่อหน้าที่ของตนเองในฐานะที่เป็นผู้บริหารท้องถิ่น หรือ สมาชิกสภาท้องถิ่น หรือบุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนอกจากนี้ยังต้องมีความพร้อมรับผิดต่อสาธารณะ (accountability)

หากพิจารณาถึงบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กล่าวได้ว่า มีบทบาทสำคัญอย่างน้อย 4 ประการได้แก่

ประการแรก การให้บริการสาธารณะ ได้แก่ บริการที่เกี่ยวข้องกับส่วนรวม และการดำเนินชีวิตของประชาชน ได้แก่ บริการสาธารณะด้านโครงสร้างพื้นฐาน (เช่น ถนน สะพาน ท่าบ เป็นต้น) ด้านคุณภาพชีวิต (เช่น การสาธารณสุข การศึกษา เป็นต้น) ด้านการพัฒนาอาชีพ (เช่น การพัฒนาและส่งเสริมรายได้ เป็นต้น) ด้านสิ่งแวดล้อม (เช่น การกำจัดขยะ สิ่งปฏิกูล เป็นต้น)

ประการที่สอง การพัฒนาเศรษฐกิจของท้องถิ่น ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องมีวิสัยทัศน์ในการพัฒนาเศรษฐกิจท้องถิ่นให้เจริญก้าวหน้าบนพื้นฐานของศักยภาพของท้องถิ่น โดยอาศัยการมีนโยบายการพัฒนาเศรษฐกิจทั้งระยะสั้นและระยะปานกลางเพื่อนำไปสู่การวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจของชุมชนท้องถิ่นและการจัดทำแผนงาน โครงการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน ผู้บริหารท้องถิ่นควรทำหน้าที่เชิญชวนนักลงทุนให้เข้ามาลงทุนในท้องถิ่นเพื่อสร้างการจ้างงานและพัฒนาเศรษฐกิจของชุมชนในหลายประเทศ เช่น เกาหลีใต้ ผู้บริหารท้องถิ่น โดยเฉพาะระดับจังหวัด ต่างแข่งขันกันในการดึงนักลงทุนเข้าไปลงทุนประกอบธุรกิจในพื้นที่จังหวัดของตนเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจของจังหวัด เป็นต้น ตลอดจนการส่งเสริมอาชีพให้คนมีงานทำในชุมชนตามศักยภาพของแต่ละชุมชน

ประการที่สาม การพัฒนาสังคม การพัฒนาสังคมในที่นี้หมายถึง การพัฒนาสังคมในที่นี้หมายถึง การพัฒนาทั้งคนและสภาพแวดล้อมของชุมชนให้มีคุณภาพ และน่าอยู่ โดยการพัฒนาคนให้มีปัญญาหรือความรู้เพื่อสามารถพัฒนาตนเองและชุมชนท้องถิ่นต่อไปได้ การพัฒนาสถาบันครอบครัวและสถานศึกษาให้เป็นสถาบันหลักในการพัฒนาคนของชุมชนท้องถิ่นให้มีความสำนึกรับผิดชอบในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่น การส่งเสริมความร่วมมือระหว่างคนในท้องถิ่นเพื่อธำรงรักษาหรือส่งเสริมวัฒนธรรมการช่วยเหลือเกื้อกูลกันระหว่างคนในท้องถิ่น ตลอดจนการอนุรักษ์วัฒนธรรม ประเพณีดั้งเดิมของท้องถิ่นให้ดำรงสืบต่อไป การพัฒนาคุณภาพชีวิตคนให้มีสุขภาพพลานามัยที่สมบูรณ์ตามวัย และที่สำคัญคือ การพัฒนาสังคมท้องถิ่นให้อยู่ร่วมกันอย่างสมานฉันท์แม้จะมีความแตกต่างทางความคิด และความหลากหลายทางวัฒนธรรม ความเชื่อทางศาสนา และอุดมการณ์ทางการเมืองก็ตาม

ประการที่สี่ การพัฒนาการเมืองการปกครอง การปกครองท้องถิ่นนับเป็นพื้นฐานสำคัญของระบอบประชาธิปไตย โดยการปกครองท้องถิ่นมีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมสิทธิเสรีภาพความเสมอภาค ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของคนในท้องถิ่นให้มีความรู้ ความเข้าใจ และตระหนักถึงเรื่องดังกล่าว ในขณะที่เดียวกันก็ส่งเสริมความเข้มแข็งของภาคประชาสังคมให้สามารถมีบทบาทร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการบริหารท้องถิ่นให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่น

จากความหมายของการปกครองท้องถิ่น ที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่าการปกครองท้องถิ่น หมายถึงการปกครองที่รัฐบาลกลางได้มอบอำนาจให้ประชาชนที่อยู่ในท้องถิ่นจัดการปกครองและดำเนินการ เพื่อแก้ไขปัญหาและสนองตอบความต้องการของ ตนเองหรือที่เรียกว่า รัฐบาลกระจายอำนาจให้องค์กรปกครองท้องถิ่น โดยมีอำนาจในการกำหนดนโยบายและบริหารงานให้เป็นไปตามนโยบายหรือความต้องการของตนเอง ภายใต้ขอบเขตของ กฎหมายว่าด้วยอำนาจสูงสุดของประเทศโดยมีองค์การที่มาจากการเลือกตั้งของประชาชนใน ท้องถิ่นเป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่ตามความมุ่งหมายของท้องถิ่นนั้น ๆ

3.2 การกระจายอำนาจสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ชโศธร ผู้ทองคำ (2556: 13-15) กล่าวว่า โลกาวัดต้นก่อให้เกิดการแพร่หลายของประชาธิปไตยที่นำมาสู่ประชาธิปไตยท้องถิ่น (local democracy) ที่มีความหมายเป็นการเพิ่มขนาดการกระจายอำนาจทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม เท่ากับลดอำนาจส่วนกลางลง ที่ก่อตัวนับตั้งแต่ทศวรรษที่ 1980 และโดดเด่นนับตั้งแต่ทศวรรษที่ 1990 นับเป็นการสร้างความเข้มแข็งกับประชาสังคมและการปกครองท้องถิ่นก่อให้เกิดการบริหารและการจัดการที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลทำให้มีการปรับ โครงสร้างท้องถิ่นองค์การขั้นตอนและกระบวนการทำงาน การฝึกอบรม การปฏิรูปการคลังเพื่อเพิ่มสมรรถนะการจัดการการคลังและการบริหารและการจัดการสาธารณะ การกระจายอำนาจเป็นกระบวนการมอบอำนาจทางการเมืองการบริหารและการจัดการ และการคลัง จากการเมืองที่ประชาชนในพื้นที่เลือกตั้งตัวแทนเพื่อทำหน้าที่ ผลจากการกระจายอำนาจทำให้เมืองเติบโตอย่างมีทิศทาง มีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล ขณะเดียวกันอาจก่อให้เกิดความแตกต่างระหว่างเมืองหรือเมืองศูนย์กลางระดับประเทศกับเมืองศูนย์กลางระดับภูมิภาค ที่เป็นผลพวงจากการพัฒนาจนอาจนำไปสู่ความขัดแย้งและกลายเป็นปัญหาระดับประเทศ

การกระจายอำนาจเป็นแนวคิดของการพัฒนาการเมืองในระบอบประชาธิปไตยในมิติการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองตนเองอย่างอิสระตามเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่น โดยรัฐถ่ายโอนภารกิจหน้าที่ อำนาจการตัดสินใจ และทรัพยากรการบริหารไปให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งเป็นองค์กรที่รัฐจัดตั้งขึ้นมาเพื่อรองรับการกระจายอำนาจ โดยมีตัวแทน

คือผู้บริหาร สมาชิกสภาท้องถิ่นที่มาจากการเลือกตั้งของประชาชนในท้องถิ่น เพื่อดำเนินการตามภารกิจที่รัฐกระจายมาให้ทำแทนและเป็นไปตามปัญหาและความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น

พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 หมวด 2 (มาตรา 16) ได้กำหนดให้เทศบาล มีอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบการบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตนเองดังนี้

- (1) การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง
- (2) การจัดให้มีและบำรุงรักษาทางบก ทางน้ำ และทางระบายน้ำ
- (3) การจัดให้มีและควบคุมตลาด ท่าเทียบเรือ ท่าข้าม และที่จอดรถ
- (4) การสาธารณสุขูปโภคและการก่อสร้างอื่นๆ
- (5) การสาธารณูปการ
- (6) การส่งเสริม การฝึก และประกอบอาชีพ
- (7) การพาณิชย์ และการส่งเสริมการลงทุน
- (8) การส่งเสริมการท่องเที่ยว
- (9) การจัดการศึกษา
- (10) การสังคมสงเคราะห์ และการพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็ก สตรี คนชรา และผู้ด้อยโอกาส
- (11) การบำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น
- (12) การปรับปรุงแหล่งชุมชนแออัดและการจัดการเกี่ยวกับที่อยู่อาศัย
- (13) การจัดให้มีและบำรุงรักษาสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ
- (14) การส่งเสริมกีฬา
- (15) การส่งเสริมประชาธิปไตย ความเสมอภาค และสิทธิเสรีภาพของประชาชน
- (16) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของราษฎรในการพัฒนาท้องถิ่น
- (17) การรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง
- (18) การกำจัดมูลฝอย สิ่งปฏิกูล และน้ำเสีย
- (19) การสาธารณสุข การอนามัยครอบครัว และการรักษาพยาบาล
- (20) การจัดให้มีและควบคุมสุสานและฌาปนสถาน
- (21) การควบคุมการเลี้ยงสัตว์
- (22) การจัดให้มีและควบคุมการฆ่าสัตว์

(23) การรักษาความปลอดภัยความเป็นระเบียบเรียบร้อยและการอนามัย โรง-
มหรสพ และสาธารณสถานอื่นๆ

(24) การจัดการ การบำรุงรักษาและการใช้ประโยชน์จากป่าไม้ ที่ดินทรัพยากร
ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

(25) การผังเมือง

(26) การขนส่งและการวิศวกรรมจราจร

(27) การดูแลรักษาที่สาธารณะ

(28) การควบคุมอาคาร

(29) การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

(30) การรักษาความสงบเรียบร้อย การส่งเสริมและสนับสนุนการป้องกันรักษา
ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

(31) กิจการอื่นใดเป็นผลประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นตามที่คณะกรรมการ
ประกาศกำหนด

การกระจายอำนาจทางการเมืองหรือการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่นเป็นการจัด
ความสัมพันธ์ทางอำนาจระหว่างรัฐบาลกลางกับท้องถิ่น โดยการถ่ายโอนภารกิจ อำนาจการ
ตัดสินใจและทรัพยากรจากส่วนกลางให้แก่ส่วนท้องถิ่นไปดำเนินการตามเจตนารมณ์ของ
ประชาชนในท้องถิ่น

การกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่นนับเป็นยุทธศาสตร์ทางการเมืองการบริหารที่สำคัญ
ในระบอบประชาธิปไตย กล่าวคือ รัฐที่มีระบอบประชาธิปไตยเป็นระบอบหลักในการเมืองการ
ปกครองย่อมจะต้องกระจายอำนาจหรือถ่ายโอนอำนาจที่มีอยู่ในส่วนกลางลงไปสู่ระดับล่างหรือ
ระดับท้องถิ่นให้มาก เพื่อให้ประชาชนได้ปกครองตนเองตามเจตนารมณ์ของประชาชนในแต่ละ
ท้องถิ่นและตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างรวดเร็ว ตรงตามปัญหาและความ
ต้องการของประชาชน อีกทั้งเป็นการแบ่งเบาภาระของรัฐในส่วนกลางในการให้บริการสาธารณะ
อีกด้วย

ภารกิจที่สำคัญของการกระจายอำนาจ คือ การสร้างประชาธิปไตยในระดับ
ท้องถิ่น มิใช่การสร้างการปกครองหรือการบริหารเป็นหลัก ต้องเน้นการปกครองท้องถิ่น
ที่ประชาชนมีส่วนร่วม และรับผิดชอบโดยตรงมากที่สุด และถ้าการทำเช่นนั้นทำให้การปกครอง
ท้องถิ่นมีประสิทธิภาพและมีความสุจริต ก็จะเป็นการดียิ่งขึ้น

โกวิทช์ พวงงาม (2542 : 14) อธิบายการกระจายอำนาจว่าเป็นการเปิดโอกาสให้แต่ละท้องถิ่นดูแลจัดการกับปัญหาระดับท้องถิ่นซึ่งมีประโยชน์สำคัญอย่างน้อย 5 ประการ คือ

1. ช่วยแบ่งเบาภาระของรัฐบาล
2. ทำให้ปัญหาแต่ละท้องถิ่นได้รับการแก้ไขปรับปรุงอย่างมีประสิทธิภาพและเป็นไปตรงตามความต้องการของคนในแต่ละท้องถิ่น
3. เป็นการส่งเสริมให้แต่ละท้องถิ่นได้แสดงความสามารถในการพัฒนาบทบาทตนเองในการดูแลรับผิดชอบท้องถิ่น
4. ปลุกฝังและเป็นพื้นฐานสำคัญของคนในท้องถิ่นในการก้าวขึ้นไปดูแลการแก้ไขปัญหาในระดับชาติ
5. เสริมสร้างความมั่นคงและเข้มแข็งให้แก่ท้องถิ่นและประเทศ เนื่องจากปัญหาต่างๆ ได้รับการแก้ไข

โกวิทช์ พวงงาม (2548) ได้กล่าวว่า การบริหารราชการส่วนท้องถิ่นได้แก่ การกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่นเพื่อให้ประชาชนมีอำนาจในการตัดสินใจเกี่ยวกับกิจการต่างๆ ที่เป็นสาธารณะของท้องถิ่นด้วยตนเอง ตามภารกิจหน้าที่ที่ระบุให้ดำเนินการอย่างชัดเจน มีพื้นที่รับผิดชอบชัดเจน มีผู้บริหารที่ได้รับเลือกตั้งโดยตรงจากประชาชนหรืออาจจะได้รับความเห็นชอบจากสภาท้องถิ่น

การจัดระเบียบราชการบริหารส่วนท้องถิ่นในปัจจุบันมีอยู่ 2 ระบบ คือ

1. ระบบทั่วไปที่ใช้แก่ท้องถิ่นทั่วไป ซึ่งในปัจจุบันมีอยู่ 3 รูปแบบ คือ เทศบาล องค์การ บริหารส่วนตำบล และองค์การบริหารส่วนจังหวัด
2. ระบบพิเศษที่ใช้เฉพาะท้องถิ่นบางแห่งซึ่งในปัจจุบันมีอยู่ 2 รูปแบบ คือ กรุงเทพมหานคร และเมืองพัทยา

ความสัมพันธ์ระหว่างรัฐกับการบริหารราชการขององค์กรปกครองท้องถิ่นนั้น ในที่นี้จะกล่าวถึง 2 ประการ คือ ความสัมพันธ์ในเชิงการจัดภารกิจระหว่างรัฐกับการบริหารราชการขององค์กรปกครองท้องถิ่น และความสัมพันธ์ในเชิงการควบคุมกำกับดูแลความสัมพันธ์ในเชิงการจัดภารกิจระหว่างภารกิจของรัฐ ได้จำแนกภารกิจออกเป็น 3 ประเภท คือ

1. ภารกิจทางปกครอง ภารกิจทางปกครองนั้นได้แก่ การรักษาความสงบเรียบร้อยภายในประเทศการป้องกันประเทศ การต่างประเทศ การอำนวยความสะดวกสาธารณะ ฯลฯ ภารกิจประเภทนี้เป็นการกิจโดยแท้ของรัฐ ซึ่งโดยทั่วไปรัฐจะเห็นผู้ดำเนินการเอง
2. ภารกิจทางเศรษฐกิจ ภารกิจทางเศรษฐกิจนั้นได้แก่ การให้บริการสาธารณะทางอุตสาหกรรม และพาณิชย์กรรม เช่น การขนส่ง การเดินรถไฟ การไปรษณีย์โทรเลข การไฟฟ้า

การประปา การกิจประเภทนี้รัฐอาจเป็นผู้ดำเนินการเองโดยผ่านส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจหรืออาจมอบให้เอกชนเป็นผู้ดำเนินการแทนภายใต้การกำกับดูแลของรัฐได้

3. การกิจทางสังคม การกิจทางสังคมนั้นได้แก่ การให้บริการสาธารณะทางสังคม เช่น การให้บริการการศึกษา การรักษาพยาบาล การสาธารณสุข การกีฬา ฯลฯ การกิจประเภทนี้รัฐอาจเป็นผู้ดำเนินการเองโดยผ่านส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจ หรืออาจมอบให้เอกชนเป็นผู้ดำเนินการแทนภายใต้การกำกับดูแลของรัฐก็ได้

การกิจของท้องถิ่นและความสัมพันธ์ในเชิงควบคุมกำกับดูแล

1. การกิจของท้องถิ่นเกิดขึ้นจากลักษณะของสภาพชุมชนเอง โดยภารกิจดังกล่าว นั้นเป็นเรื่องที่รัฐไม่สามารถเข้าไปสอดส่องดูแล โดยทั่วถึงอย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งโดยลักษณะของภารกิจก็เป็นเรื่องของความต้องการเฉพาะแต่ละชุมชน เช่น การรักษาความสะอาด การกำจัดขยะมูลฝอย การให้มีน้ำสะอาด ตลาด โรงฆ่าสัตว์ สุสาน ฌาปนสถาน ฯลฯ

2. ความสัมพันธ์เชิงควบคุมกำกับดูแลความสัมพันธ์ระหว่างรัฐกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอยู่ที่การควบคุมกำกับซึ่งเป็นองค์ประกอบที่สำคัญประการหนึ่งของการกระจายอำนาจ การกระจายอำนาจโดยปราศจากการควบคุมกำกับย่อมทำให้รัฐเดียวไม่สามารถดำรงอยู่ได้

การควบคุมกำกับนั้นแบ่งออกได้เป็น 2 ประเภทใหญ่ ๆ คือ การควบคุมกำกับโดยตรงและการควบคุมกำกับโดยอ้อม

1. การควบคุมกำกับโดยตรง การควบคุมกำกับโดยตรงยังแยกออกเป็น 2 กรณีด้วยกัน ได้แก่

1) การควบคุมกำกับตัวบุคคลหรือองค์กร การควบคุมกำกับตัวบุคคลหรือองค์กรเป็นการควบคุมทางสถานภาพทางกฎหมายของคณะบุคคลหรือบุคคลคนเดียวที่อยู่ในรูปของคณะบุคคล (เช่น คณะเทศมนตรี สภาเทศบาล นายกเทศมนตรี) อย่างเช่นกรณีที่ว่าราชการจังหวัดเห็นว่าผู้บริหารท้องถิ่นผู้ใดปฏิบัติการณ์ไม่ชอบด้วยอำนาจหน้าที่ หรือมีความประพฤติในทางที่จะนำมาซึ่งความเสื่อมเสียแก่ศักดิ์ตำแหน่ง ผู้ว่าราชการจังหวัดมีอำนาจเสนอความเห็นต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยเพื่อสั่งให้ผู้บริหารท้องถิ่นออกจากตำแหน่งได้

2) การควบคุมกำกับการกระทำ การกระทำที่สำคัญขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ต้องอยู่ภายใต้การควบคุมกำกับของรัฐ ได้แก่ การให้ความเห็นชอบต่องบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การตั้งเพิกถอนหรือสั่งให้ระงับการกระทำอย่างใดอย่างหนึ่ง

2. การควบคุมกำกับโดยอ้อม การควบคุมกำกับโดยอ้อมแยกออกเป็น 2 กรณีด้วยกัน คือ

1) การให้เงินอุดหนุนการให้เงินอุดหนุนเป็นมาตรการในการควบคุมกำกับ โดยทางอ้อมประการหนึ่ง ทุกปีรัฐจะจัดสรรเงินอุดหนุนให้แก่องค์กรปกครองท้องถิ่น

2) การใช้สัญญามาตรฐาน การจัดทำสัญญาต่าง ๆ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการพัสดุของหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น กำหนดว่าจะต้องทำตามแบบที่อยู่ในส่วนที่แนบท้ายระเบียบ และการเปลี่ยนแปลงสัญญาจะกระทำได้ต่อเมื่อได้รับความเห็นชอบจากอัยการจังหวัด

สมคิด เลิศไพฑูรย์ (2534 : 32-33) ได้ให้คำอธิบายไว้ว่าการควบคุมกำกับเป็นเรื่องของนิติบุคคล 2 นิติบุคคล ผู้มีอำนาจควบคุมกำกับไม่ได้มีอำนาจเหนือองค์กรที่ถูกควบคุมกำกับ ดังเช่นที่ผู้บังคับบัญชามีเหนือผู้บังคับบัญชา โดยหลักแล้วผู้มีอำนาจควบคุมกำกับไม่มีอำนาจที่จะสั่งเปลี่ยนแปลงแก้ไขหรือยกเลิกคำสั่งของผู้อยู่ภายใต้การควบคุมกำกับ เว้นแต่จะมีกฎหมาย (พระราชบัญญัติ) บัญญัติไว้โดยชัดแจ้ง

เหตุผลที่มีการบัญญัติให้การควบคุมกำกับต่างกับการบังคับบัญชา ก็เพราะว่าการกระจายอำนาจให้แก่ส่วนท้องถิ่นนั้นต่างกับการปกครองส่วนภูมิภาคหรือส่วนกลางมาหลักเกณฑ์ที่สำคัญของการกระจายอำนาจก็คือการฝึกให้ประชาชนในท้องถิ่นนั้นได้ตัดสินใจด้วยตนเอง มีการปกครองด้วยตนเอง การใช้ระบบการบังคับบัญชาเหนือองค์กรกระจายอำนาจจึงเท่ากับทำลายระบบการกระจายอำนาจไปในตัวนั่นเอง ดังนั้น จึงต้องจัดความสัมพันธ์ใหม่ในระหว่างส่วนกลางและส่วนท้องถิ่น กิจการใดที่กฎหมายบัญญัติให้เป็นงานของท้องถิ่น ท้องถิ่นก็ย่อมจะสามารถตัดสินใจได้ด้วยตนเอง การควบคุมกำกับควรจะอยู่ในขอบเขตโดยพิจารณาแต่เพียงว่าท้องถิ่นทำกิจการในขอบอำนาจของตนหรือไม่ ละเมิดกฎหมายหรือไม่ กรณีเช่นนี้มิได้หมายความว่าส่วนกลางจะไม่สามารถควบคุมดุลพินิจของส่วนท้องถิ่นได้ การควบคุมกำกับนอกจากจะสามารถควบคุมความชอบด้วยกฎหมายของนิติกรรมทางปกครองของท้องถิ่นแล้วยังสามารถควบคุมดุลพินิจของท้องถิ่นได้ด้วย แต่การควบคุมดุลพินิจจะมีได้ก็ต่อเมื่อมีกฎหมายบัญญัติไว้โดยชัดแจ้งเท่านั้น

3.3 ลิทธิ หน้าที่ของประชาชนในการมีส่วนร่วมในการปกครองท้องถิ่น

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2560 ได้เปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการบริหารปกครองท้องถิ่นของตนเอง โดยในมาตรา 78 ได้กล่าวไว้ว่า รัฐพึงส่งเสริมให้ประชาชนและชุมชนมีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับ การปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข และมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศ ด้านต่างๆ การจัดทำบริการสาธารณะทั้งในระดับชาติและระดับท้องถิ่น การตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ การต่อต้านการทุจริต และประพฤติกมิชอบรวมตลอดทั้งการตัดสินใจทางการเมือง และการอื่นใดบรรดาที่อาจมีผลกระทบ

ต่อประชาชนหรือชุมชน ซึ่งหมายถึงการสนับสนุน การเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมในกระบวนการบริหาร ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

4. แนวคิดแผนพัฒนาท้องถิ่น 4 ปี

ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2559

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2548 อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 5 มาตรา 16 และมาตรา 17 แห่งพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยออกระเบียบไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ 1 ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2559”

ข้อ 2 ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ 3 ให้แก้ไขคำว่า “แผนพัฒนาสามปี” เป็น “แผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปี” ในระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.2548 ทุกแห่ง

ข้อ 4 ให้ยกเลิกนิยามคำว่า “แผนพัฒนา” “แผนยุทธศาสตร์การพัฒนา” “แผนพัฒนาสามปี” “โครงการพัฒนา” “การเพิ่มเติม” และ “การเปลี่ยนแปลง” ในข้อ 4 ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.2548 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“แผนพัฒนา” หมายความว่า แผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

“แผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปี” หมายความว่า แผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่กำหนดวิสัยทัศน์ ประเด็นยุทธศาสตร์ เป้าประสงค์ ตัวชี้วัด ค่าเป้าหมาย และกลยุทธ์โดยสอดคล้องกับแผนพัฒนาจังหวัด ยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัด แผนพัฒนาอำเภอแผนพัฒนาตำบล แผนพัฒนาหมู่บ้านหรือแผนชุมชน อันมีลักษณะเป็นการกำหนดรายละเอียดแผนงาน โครงการพัฒนา ที่จัดทำขึ้นสำหรับปีงบประมาณแต่ละปีซึ่งมีความต่อเนื่องและเป็นแผนก้าวหน้าและให้หมายความรวมถึงการเพิ่มเติมหรือเปลี่ยนแปลงแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปี “โครงการพัฒนา” หมายความว่า โครงการที่มีวัตถุประสงค์สนองต่อแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและดำเนินการเพื่อให้การพัฒนาบรรลุตามวิสัยทัศน์ที่กำหนดไว้

ข้อ 5 ให้ยกเลิกความใน (1) และ (2) ของข้อ 10 ของระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2548 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

1) กำหนดแนวทางการพัฒนาท้องถิ่น โดยพิจารณาจาก

(1) อำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยเฉพาะอำนาจหน้าที่ที่มีผลกระทบต่อประโยชน์สุขของประชาชน เช่น การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย การผังเมือง

(2) ภารกิจถ่ายโอนตามกฎหมายกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจ หน้า 4 เล่ม 133 ตอนพิเศษ 218 ง ราชกิจจานุเบกษา 28 กันยายน 2559

(3) ยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศ กลุ่มจังหวัด และจังหวัด โดยให้เน้นดำเนินการในยุทธศาสตร์ที่สำคัญและมีผลต่อประชาชนโดยตรง เช่น การแก้ไขปัญหาความยากจน การป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด

(4) กรอบนโยบาย ทิศทาง แนวทางการพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัด

(5) นโยบายของผู้บริหารท้องถิ่นที่แถลงต่อสภาท้องถิ่น

(6) แผนพัฒนาหมู่บ้านหรือแผนชุมชน ในการนำประเด็นข้างต้นมาจัดทำแผนพัฒนา ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นคำนึงถึงสถานะทางการคลังของท้องถิ่น และความจำเป็นเร่งด่วนที่ต้องดำเนินการ มาประกอบการพิจารณาด้วย

2) ร่วมจัดทำร่างแผนพัฒนา เสนอแนะแนวทางการพัฒนา และการแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับการจัดทำร่างแผนพัฒนาในการจัดทำร่างแผนพัฒนา ให้องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบลเมืองพัทยา และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นที่มีกฎหมายจัดตั้ง นำปัญหาความต้องการจากแผนพัฒนาหมู่บ้านหรือแผนชุมชน ที่เกินศักยภาพของหมู่บ้านหรือชุมชน ที่จะดำเนินการเองได้มาพิจารณาบรรจุไว้ในแผนพัฒนา แต่หากเกินศักยภาพของเทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบลเมืองพัทยา และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นที่มีกฎหมายจัดตั้งให้เสนอปัญหา ความต้องการไปยังองค์การบริหารส่วนจังหวัดและให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดนำมาพิจารณาบรรจุไว้ในแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดตามอำนาจหน้าที่”

ข้อ 6 ให้ยกเลิกความในข้อ 16 ของระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2548

ข้อ 7 ให้ยกเลิกความในข้อ 17 ของระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2548 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน “ข้อ 17 การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปี ให้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1) คณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่นจัดประชุมประชาคมท้องถิ่น ส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจที่เกี่ยวข้อง เพื่อแจ้งแนวทางการพัฒนาท้องถิ่น รับทราบปัญหา ความต้องการ ประเด็นการพัฒนาและประเด็นที่เกี่ยวข้องตลอดจนความช่วยเหลือทางวิชาการ และแนวทางปฏิบัติที่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่เพื่อนำมากำหนดแนวทางการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปี โดยให้นำข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาจากหน่วยงานต่าง ๆ และข้อมูลในแผนพัฒนาหมู่บ้านหรือแผนชุมชนมาพิจารณาประกอบการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปี

2) คณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น รวบรวมแนวทางและข้อมูลนำมาวิเคราะห์เพื่อจัดทำร่างแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปีแล้วเสนอคณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่น

3) คณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่นพิจารณาร่างแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปีเพื่อเสนอผู้บริหารท้องถิ่นหน้า 5 เล่ม 133 ตอนพิเศษ 218 ง ราชกิจจานุเบกษา 28 กันยายน 2559

4) ผู้บริหารท้องถิ่นพิจารณาอนุมัติร่างแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปี และประกาศใช้แผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปีเพื่อให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยสภาพลและองค์การบริหารส่วนตำบล สำหรับองค์การบริหารส่วนตำบลให้ผู้บริหารท้องถิ่นเสนอร่างแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปีต่อสภาองค์การบริหารส่วนตำบลเพื่อให้ความเห็นชอบก่อน แล้วผู้บริหารท้องถิ่นจึงพิจารณาอนุมัติและประกาศใช้แผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปีต่อไป”

ข้อ 8 ให้ยกเลิกความในข้อ 18 ของระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.2548 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน“ข้อ 18 แผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปี กรณีเทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล เมืองพัทยาและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นที่มีกฎหมายจัดตั้ง ให้จัดทำหรือทบทวนให้แล้วเสร็จภายในเดือนตุลาคมก่อนปีงบประมาณถัดไปกรณีองค์การบริหารส่วนจังหวัด ให้จัดทำหรือทบทวนให้แล้วเสร็จภายในเดือนพฤศจิกายนก่อนปีงบประมาณถัดไปให้นายอำเภอมีอำนาจขยายเวลาการจัดทำหรือทบทวนแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปีขององค์การบริหารส่วนตำบลนอกจากวรรคสามให้ผู้ว่าราชการจังหวัดมีอำนาจขยายเวลาการจัดทำหรือทบทวนแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปีในกรณีของเทศบาลตำบลผู้ว่าราชการจังหวัดอาจมอบอำนาจให้นายอำเภอก็ได้ในกรณีมีการขยายเวลาการจัดทำหรือทบทวนแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปีตามวรรคสาม วรรคสี่และวรรคห้าแล้ว ให้จังหวัดแจ้งให้กระทรวงมหาดไทยทราบ”

ข้อ 9 ให้ยกเลิกความในข้อ 22 ของระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.2548 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน“ข้อ 22 เพื่อประโยชน์ของประชาชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอาจเพิ่มเติมหรือเปลี่ยนแปลงแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปีได้ โดยให้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้ (1) คณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนา

ท้องถิ่นจัดทำวางแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปีที่เพิ่มเติมหรือเปลี่ยนแปลงพร้อมเหตุผลและความจำเป็น เสนอคณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่น (2) คณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่นและประชาคมท้องถิ่นพิจารณา ร่างแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปีที่เพิ่มเติม หรือเปลี่ยนแปลงเพื่อเสนอผู้บริหารท้องถิ่น (3) ผู้บริหาร ท้องถิ่นพิจารณาอนุมัติร่างแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปีที่เพิ่มเติมหรือเปลี่ยนแปลงและประกาศใช้ แผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปีที่เพิ่มเติมหรือเปลี่ยนแปลงหน้า 6 เล่ม 133 ตอนพิเศษ 218 ง ราชกิจจา นุเบกษา 28 กันยายน 2559 เพื่อให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยสภาพัฒนาการบริหารส่วน ตำบลสำหรับองค์การบริหารส่วนตำบลให้ผู้บริหารท้องถิ่นเสนอร่างแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปีที่ เพิ่มเติมหรือเปลี่ยนแปลงต่อสภาองค์การบริหารส่วนตำบลเพื่อให้ความเห็นชอบก่อนแล้วผู้บริหาร ท้องถิ่นจึงพิจารณาอนุมัติและประกาศใช้ต่อไป” ในกรณีแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปีมีระยะเวลาการใช้ บังคับเหลืออยู่ไม่ถึงหนึ่งร้อยแปดสิบวัน ไม่ให้ดำเนินการเพิ่มเติมหรือเปลี่ยนแปลง

ข้อ 10 ให้ยกเลิกความในข้อ 23 ของระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำ แผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2548

ข้อ 11 ให้ยกเลิกความในข้อ 25 ของระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำ แผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2548 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน “ข้อ 25 ให้ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใช้แผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปีเป็นกรอบในการจัดทำงบประมาณรายจ่าย ประจำปีงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม และงบประมาณจากเงินสะสมในช่วงของแผนนั้น รวมทั้งวาง แนวทางเพื่อให้มีการปฏิบัติให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามโครงการพัฒนาที่กำหนดไว้ในแผนพัฒนา ท้องถิ่นสี่ปี”

ข้อ 12 ให้ยกเลิกความในข้อ 27 ของระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำแผน พัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2548 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน “ ข้อ 27 แผนการ ดำเนินงานให้จัดทำให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ประกาศใช้งบประมาณรายจ่าย ประจำปี งบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม งบประมาณจากเงินสะสม หรือ ได้รับแจ้งแผนงานและ โครงการจากหน่วยราชการส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค รัฐวิสาหกิจหรือหน่วยงานอื่น ๆ ที่ต้อง ดำเนินการในพื้นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในปีงบประมาณนั้นการขยายเวลาการจัดทำและการ แก้ไขแผนการดำเนินงานเป็นอำนาจของผู้บริหารท้องถิ่น”

ข้อ 13 ให้ยกเลิกความใน (3) ของข้อ 29 ของระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการ จัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2548 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน“(3) รายงานผลและเสนอความเห็นซึ่งได้จากการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาต่อผู้บริหารท้องถิ่น เพื่อให้ผู้บริหารท้องถิ่นเสนอต่อสภาท้องถิ่น และคณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่น พร้อมทั้งประกาศผล การติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาให้ประชาชนในท้องถิ่นทราบในที่เปิดเผยภายในสิบห้าวัน

นับแต่วันรายงานผลและเสนอความเห็นดังกล่าวและต้องปิดประกาศไว้เป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่าสามสิบวัน โดยอย่างน้อยปีละสองครั้งภายในเดือนเมษายนและภายในเดือนตุลาคมของทุกปี”

ข้อ 14 ให้ยกเลิกความใน (5) ของข้อ 30 ของระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2548 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทนหน้า 7 เล่ม 133 ตอนพิเศษ 218 ง ราชกิจจานุเบกษา 28 กันยายน 2559 “(5) ผู้บริหารท้องถิ่นเสนอผลการติดตามและประเมินผลต่อสภาท้องถิ่น และคณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่น พร้อมทั้งประกาศผลการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาให้ประชาชนในท้องถิ่นทราบในที่เปิดเผยภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ผู้บริหารท้องถิ่นเสนอผลการติดตามและประเมินผลดังกล่าวและต้องปิดประกาศโดยเปิดเผยไม่น้อยกว่าสามสิบวัน โดยอย่างน้อยปีละสองครั้งภายในเดือนเมษายนและภายในเดือนตุลาคมของทุกปี”

ข้อ 15 แผนยุทธศาสตร์การพัฒนา แผนพัฒนาสามปี แผนการดำเนินงาน การติดตามและประเมินผลแผนพัฒนา ที่มีอยู่เดิมหรือดำเนินการก่อนวันที่ระเบียบนี้มีผลใช้บังคับ ให้มีผลใช้บังคับได้ต่อไปจนกว่าจะมีแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปี

แผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปี พ.ศ.2561-2564 ด้วยพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.2542 มาตรา 16 และมาตรา 17 บัญญัติให้เทศบาลตำบล มีอำนาจหน้าที่ในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง ภายใต้การกำกับตรวจสอบ ดูแล ของหน่วยงานรัฐ และผ่านการมีส่วนร่วมของประชาชน และระเบียบของกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๕ กำหนดว่า “แผนพัฒนา” หมายความว่า แผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยให้ความหมายของแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปี ไว้ดังนี้ “แผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปี” หมายความว่า แผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่กำหนดวิสัยทัศน์ ประเด็นยุทธศาสตร์ เป้าประสงค์ ตัวชี้วัด ค่าเป้าหมาย และกลยุทธ์ โดยสอดคล้องกับแผนพัฒนาจังหวัด ยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัด แผนพัฒนาอำเภอ แผนพัฒนาตำบล แผนพัฒนาหมู่บ้านหรือแผนชุมชน อันมีลักษณะเป็นการกำหนดรายละเอียดแผนงาน โครงการพัฒนา ที่จัดทำขึ้นสำหรับปีงบประมาณแต่ละปี ซึ่งมีความต่อเนื่องและเป็นแผนก้าวหน้าและให้หมายความรวมถึงการเพิ่มเติมหรือเปลี่ยนแปลงแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปี องค์การบริหารส่วนตำบลหนองกระทุ่ม ได้สังเกตเห็นความจำเป็นและความสำคัญเกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปี จึงจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปี(พ.ศ.2561-2564)ขึ้น ซึ่งถือปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น(ฉบับที่ 2) พ.ศ.2559 ข้อ 17 โดยผ่านกระบวนการจัดทำประชาคมท้องถิ่น และสอดคล้องกับแผนพัฒนาจังหวัด ยุทธศาสตร์การพัฒนา

ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัด แผนพัฒนาอำเภอ แผนพัฒนาตำบล แผนพัฒนาหมู่บ้านหรือแผนชุมชน อันมีลักษณะเป็นการกำหนดรายละเอียดแผนงาน โครงการพัฒนาที่จัดทำขึ้นสำหรับปีงบประมาณแต่ละปี ซึ่งมีความต่อเนื่องและเป็นแผนก้าวหน้า

ภาพที่ 2.2 ความเชื่อมโยงแผนระดับชาติกับแผนพัฒนาจังหวัด

ที่มา : แผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปี เทศบาลตำบลลำโรงเหนือ พ.ศ. 2561-2564

5. ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้ศึกษาได้ศึกษา ค้นคว้างานวิจัยต่างๆที่เกี่ยวข้อง กับการมีส่วนร่วมของผู้สูงอายุและปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของผู้สูงอายุในการปกครองท้องถิ่น เพื่อประกอบการวิจัย ดังนี้

นิตยา สุวรรณเพชร (2554) ทำการศึกษาเรื่อง พฤติพลังด้านการมีส่วนร่วมของผู้สูงอายุในชุมชน เพื่อศึกษากระบวนการพฤติพลังด้านการมีส่วนร่วมของผู้สูงอายุในชุมชน กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาคือ ผู้สูงอายุที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไป ซึ่งจากผลการศึกษาค้นคว้า พบว่า พฤติพลังด้านการมีส่วนร่วมของผู้สูงอายุในชุมชน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง

สุภาพ หงส์สา (2553:1) ได้ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของผู้สูงอายุต่องานด้านสวัสดิการสังคม เทศบาลตำบลยายแยม อำเภอลำดวนพระเกียรติ จังหวัดบุรีรัมย์ พบว่า การมีส่วนร่วมของผู้สูงอายุต่องานด้านสวัสดิการสังคม โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง

เอกฉนัย บุญนำ (2546) ได้ศึกษา เรื่อง มาตรการทางกฎหมายในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองท้องถิ่น ศึกษาเทศบาล โดยจากการศึกษาพบว่า พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ.2496 ไม่ได้เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของเทศบาลอย่างแท้จริง เนื่องจากประชาชนไม่ได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการตัดสินใจปัญหาหรือผลกระทบ ประโยชน์ได้เสียของเทศบาล

ประชา แสนกลาง (2545) ศึกษา การมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองท้องถิ่น กรณีศึกษา องค์การบริหารส่วนตำบลนาดินคำ อำเภอมือง จังหวัดเลย เพื่อศึกษาหาความรู้ ความเข้าใจและทัศนคติประชาชนที่มีต่อการมีส่วนร่วมในการปกครองท้องถิ่น และศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วม รวมถึงศึกษารูปแบบของการมีส่วนร่วมของประชาชน ซึ่งผลการศึกษาวิจัยพบว่า

1) ปัจจัยภายในของกลุ่มตัวอย่าง พบว่ามีความรู้ ความเข้าใจที่อยู่ในระดับปานกลาง และทัศนคติอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งแสดงทัศนคติมากที่สุดด้านการเมือง

2) ปัจจัยภายนอกที่มีผลต่อการมีส่วนร่วม คือ การให้ความรู้แก่ประชาชน ชุมชน ที่เกี่ยวกับ องค์การบริหารส่วนตำบล

3) รูปแบบของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองท้องถิ่น พบว่าส่วนใหญ่มีความเห็นในระดับปานกลาง โดยความเห็นมากที่สุดอยู่ในรูปการแสดงออกทางการเมือง เช่น การไปใช้สิทธิเลือกตั้ง การติดตามและจัดทำแผนพัฒนา โครงการต่างๆ ข้อบังคับ ติดตามข่าวสารที่เกี่ยวกับองค์การบริหารส่วนตำบล

อนุตร โต้ะทับทิม (2558) ได้ทำการวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลหัวสำโรง อำเภอลำดวน จังหวัดฉะเชิงเทรา วัตถุประสงค์ของการศึกษาวิจัย เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองส่วนท้องถิ่นในรูปแบบองค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองท้องถิ่นในรูปแบบองค์การบริหารส่วนตำบล ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนที่มีอายุ การศึกษา รายได้และอาชีพ ต่างกันจะมีส่วนร่วมในการพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลหัวสำโรง ต่างกัน จะมีคุณภาพชีวิตการทำงานแตกต่างกัน แต่ประชาชนที่มีเพศต่างกันจะมีส่วนร่วมในการพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลหัวสำโรง อำเภอลำดวน ไม่แตกต่างกัน

สนรยา เชนรัตน์วิไชย (2550) ได้ทำการศึกษา การมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองท้องถิ่น กรณีศึกษา องค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งปริง อำเภอลิขิต จังหวัดนครศรีธรรมราช

โดยการวิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองท้องถิ่น ในเขต องค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งปรัง และศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการ ปกครองท้องถิ่นของประชาชนในเขต โดยมีประชาชนกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 240 คน ซึ่งผลการวิจัย พบว่า

1) ประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งปรังส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในการ ปกครองท้องถิ่น

2) ระดับการศึกษา รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และอาชีพ มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วม ในการปกครองท้องถิ่นของประชาชนในเขต โดยที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ส่วนตัวแปร เรื่องเพศ การเป็นสมาชิกของกลุ่มและช่องทางการรับข้อมูลข่าวสาร มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองท้องถิ่น

ชญานี ไมเออร์ (2552:99) ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคมของ ผู้สูงอายุในจังหวัดปทุมธานี เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทาง สังคมของผู้สูงอายุจำแนก ตามปัจจัยด้าน คุณลักษณะส่วนบุคคล ปัจจัยด้านตนเอง ปัจจัยด้านครอบครัว ปัจจัยด้านสังคม ปัจจัย ด้านบทบาทของผู้สูงอายุ และ ศึกษาปัจจัย ด้านคุณลักษณะส่วนบุคคล ปัจจัยด้านตนเอง ปัจจัยด้าน ครอบครัว ปัจจัยด้านสังคม ปัจจัย ด้านบทบาทเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการมี ส่วนร่วมใน กิจกรรมทางสังคมของผู้สูงอายุ ข้อมูลที่ใช้ในการวิเคราะห์มาจากแหล่งข้อมูล เชิงปริมาณและเชิง คุณภาพ และแหล่งข้อมูล ในเชิงปริมาณ ได้มาจากผู้สูงอายุเพศชายและ เพศหญิงที่มีอายุตั้งแต่ 60 ปี ขึ้นไป อาศัยอยู่ในจังหวัดปทุมธานี จาก 4 อำเภอ จำนวน 348 คน และแหล่งข้อมูลเชิงคุณภาพจากการ สัมภาษณ์เจาะลึกผู้ให้ข้อมูลที่สำคัญ จำนวน 10 คน โดยผลการศึกษาพบว่าผู้สูงอายุส่วนใหญ่ มีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคมอยู่ในระดับปานกลาง โดย มีส่วนร่วมในกิจกรรมทางศาสนามากที่สุด รองลงมาคือ กิจกรรมทางการเมือง กิจกรรม อาสาสมัครเพื่อชุมชน กิจกรรมทางการศึกษา และศิลปวัฒนธรรม และกิจกรรมทางกีฬาและ นันทนาการตามลำดับ นอกจากนี้ยังพบว่า ปัจจัย ด้านคุณลักษณะส่วนบุคคล ปัจจัยด้าน ตนเอง ปัจจัยด้านครอบครัว ปัจจัยด้านสังคม และปัจจัยด้าน บทบาทเป็นปัจจัยสำคัญที่ ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคม ของผู้สูงอายุ อย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และผู้ให้ข้อมูลที่สำคัญเสนอว่าควร ส่งเสริมให้ผู้สูงอายุมีโอกาสเข้า ร่วมใน กิจกรรมทางสังคมซึ่งจะทำให้ผู้สูงอายุมี สุขภาพดีทั้งร่างกายและจิตใจทำให้รู้สึก ว่า ตนเอง มีคุณค่าเป็นที่ยอมรับของสังคมและ ส่งเสริมให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ตลอด ชีวิตของผู้สูงอายุ

จิราพร บุญพร (2539) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบ ประชาธิปไตย:ศึกษาเฉพาะกรณีครูประถมศึกษอำเภอวิเชียรบุรีจังหวัดเพชรบูรณ์พบว่าครูมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยในระดับปานกลางส่วนปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วม

ทางการเมืองของครูประถมศึกษาได้แก่ เพศ อายุ ระดับเงินเดือนระดับตำแหน่ง ระยะเวลาปฏิบัติงาน การเข้าร่วมในกิจกรรมกลุ่มสมาชิกทางสังคม ส่วนระดับการศึกษาไม่ใช่ปัจจัยที่ส่งผลต่ออิทธิพลการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบบประชาธิปไตย

สมเกียรติ ต้นดวงส์วานิช (2550:บทคัดย่อ) ศึกษาการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของประชาชนในชุมชนเขตลาดกระบัง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมของ ชุมชนในเขตลาดกระบัง ทั้ง 3 ด้าน คือ การมีส่วนร่วมในการวาง การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ และการมีส่วนร่วมในการประเมินผล (2) เพื่อศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ใน ชุมชนเขตลาดกระบัง (3) เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาในการจัดกิจกรรมให้กับชุมชนเขต ลาดกระบัง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย 766 คน เป็นประชาชนในชุมชนเขตลาดกระบัง ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมของประชาชนในชุมชนเขต ลาดกระบัง ในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการเป็น ด้านที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากและเป็นลำดับที่ 1 การมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมของประชาชนในชุมชนเขตลาดกระบัง ตามระยะเวลาที่เข้าร่วมกิจกรรมของประชาชนต่างกัน เมื่อพิจารณาใน ภาพรวมและรายข้อพบว่าแตกต่างกันมีนัยสำคัญทางสถิติ และการมีส่วนร่วมในการจัด กิจกรรมของประชาชนในชุมชนเขตลาดกระบัง ตามอายุของประชาชนต่างกัน

พระมหาประกาศิต สิริเมโธ (ฐิติปสิทธิกร) (2556 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง ของชุมชนบ้านคลองใหม่ อำเภอสามพราณ จังหวัดนครปฐมการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเป็นแบบผสมผสาน(Mixed Method Research) ประกอบด้วย การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) มี วัตถุประสงค์ คือ 1. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาหมู่บ้าน เศรษฐกิจพอเพียงของชุมชนบ้านคลองใหม่ อำเภอสามพราณ จังหวัดนครปฐม 2. เพื่อเปรียบเทียบระดับ การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงของชุมชนบ้านคลองใหม่ อำเภอสาม พราณ จังหวัดนครปฐม โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยแวดล้อม และ 3. เพื่อทราบปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง ของชุมชนบ้านคลองใหม่ อำเภอสามพราณ จังหวัดนครปฐม ผลการวิจัย พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงของชุมชนบ้านคลอง ใหม่ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดด้าน โดย ด้านที่ประชาชนมีส่วนร่วมมากที่สุด คือด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การเปรียบเทียบ ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง ของชุมชนบ้านคลองใหม่ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยสภาพแวดล้อม พบว่า

โดยภาพรวม ประชาชนที่มี เพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ ต่างกัน มีส่วนร่วม ในการพัฒนา หมู่บ้านเศรษฐกิจ พอเพียง โดยภาพรวมไม่ต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้ ขณะที่ประชาชนที่มี รายได้ต่อเดือน ระยะเวลาการอาศัยอยู่ในชุมชน สถานภาพในชุมชน และการเข้าร่วมกลุ่มในชุมชน ต่างกัน มีส่วนร่วมใน การพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง โดยภาพรวมต่างกัน และปัญหา อุปสรรค และ ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม ของประชาชนในการพัฒนา หมู่บ้านเศรษฐกิจ พอเพียงของชุมชนบ้านคลองใหม่ พบว่า อุปสรรค หรือปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้น องค์การ ปกครอง ส่วนท้องถิ่น ได้ร่วมกับชุมชนในการแก้ปัญหาต่างๆ เริ่มตั้งแต่ให้ประชาชนร่วมรับรู้ รับทราบ ร่วม วิเคราะห์หาสาเหตุของปัญหา และหาแนวทางในการแก้ไขปัญหานั้นๆ ร่วมกันเป็นอย่างดี อนึ่ง ชุมชนมีรวมกลุ่มกิจกรรมต่างๆ เป็นเครือข่ายประชาชน เครือข่ายกลุ่มกิจกรรมในชุมชน ทำให้ สะดวกต่อการติดต่อสื่อสาร ข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาชุมชน ผู้บริหารชุมชน ผู้นำชุมชน พัฒนาการ องค์การบริหารส่วนตำบล มีบทบาทเป็นผู้ให้การส่งเสริม สนับสนุน ในกิจกรรมต่างๆ เช่น การสนับสนุนวิทยากรให้ความรู้ การสนับสนุนงบประมาณ การสนับสนุน ผลผลิต หรือผลงานที่เกิดขึ้น อีกทั้งมีการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ มีการจัดตั้งศูนย์เรียนรู้ชุมชน โดยการรวมกลุ่ม กิจกรรมเป็นเครือข่ายชุมชนและการมีส่วนร่วมที่ดีของประชาชน ส่งผลต่อการ พัฒนาชุมชนในด้านต่างๆ ได้แก่ ด้านการพัฒนาคน ด้านการพัฒนาพื้นที่ ด้านการพัฒนาแหล่ง รายได้ รวมถึง ด้านการพัฒนาแผนชุมชน ประโยชน์เกิดขึ้นแก่ชุมชน แก่ประชาชนในชุมชนโดย การมีส่วนร่วมของประชาชนในด้านต่างๆ ที่เป็น ปัจจัยส่งผลให้เกิดการพัฒนาชุมชนอย่างเป็น รูปธรรมและตรงประเด็นความต้องการ หรือปัญหาของชุมชน อย่างเห็นได้ชัด ชุมชนบ้านคลอง ใหม่ นับว่าแบบอย่างการพัฒนาชุมชนตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงที่ เหมาะสมแก่สังคมไทยตาม บริบทชุมชนที่มีลักษณะคล้ายคลึงกัน

กาญจนา พระสุทา, จตุพล ใจมั่น, ลาวัลย์ ทองมอญ, ศรีเมือง ยอดทอง, เศรษฐี คอนรอด ไพร (2545: บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับการเข้าร่วมกิจกรรมทางสังคมของผู้สูงอายุ ตำบล หนองบ่อ อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาลักษณะทั่วไปของ ผู้สูงอายุ ระดับการเข้าร่วมกิจกรรมทางสังคมของผู้สูงอายุ ผลการวิจัยพบว่า ผู้สูงอายุที่เป็นกลุ่ม ตัวอย่างในการศึกษาส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุระหว่าง 60-90 ปี นับถือศาสนาพุทธ มีปัญหา สุขภาพ เช่น อาการปวดบวมตามข้อ ซาตามปลายมือและเท้า ฟันหลุดหลายซี่ มีอารมณ์หงุดหงิด มีอาการนอนไม่หลับ ปัจจุบันไม่ได้ประกอบอาชีพ แต่มีรายได้มาจากบุตรหลาน ซึ่งเพียงพอต่อการ ใช้จ่ายในเรื่องส่วนตัวของผู้สูงอายุเอง ผู้สูงอายุส่วนใหญ่มีการศึกษาอยู่ในระดับประถมศึกษาปีที่ 4 อาศัยอยู่ในบ้านซึ่งเป็นของตนเอง มีบทบาทเป็นหัวหน้าครอบครัว อยู่ร่วมกับสมาชิกในบ้าน ประกอบด้วยคู่สมรสและบุตรหลานมีหน้าที่เล็กๆน้อยๆ ผู้สูงอายุมีความสัมพันธ์กับคนในครอบครัว

เป็นอย่างดีได้แก่การปรนนิบัติการอำนวยความสะดวกให้ความเคารพเพื่อฟังการเยี่ยมชมของบุตรหลานตามเทศกาล ชื่อของกินของใช้ให้

รุจิรงค์ แอกทอง (2549 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษา เรื่องการปรับตัวของผู้สูงอายุ การสนับสนุนทางสังคม การเข้าร่วมกิจกรรมทางสังคม การเผชิญปัญหาที่มุ่งแก้ปัญหา เพื่อศึกษา 1) ระดับการปรับตัว การสนับสนุนทางสังคม การเข้าร่วมกิจกรรมทางสังคม และการเผชิญกับปัญหาที่มุ่งแก้ปัญหา ของผู้สูงอายุในเขตเทศบาลนครนครปฐม จังหวัดนครปฐม 2) เปรียบเทียบการปรับตัวโดยจำแนกตามข้อมูลส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ สถานภาพ ลักษณะครอบครัว รายได้ การเข้าร่วมชมรมผู้สูงอายุ และระดับการศึกษา 3) ศึกษาการสนับสนุนทางสังคม การเข้าร่วมกิจกรรมทางสังคม การเผชิญปัญหาที่มุ่งแก้ปัญหา เป็นตัวแปรที่สามารถทำนายการปรับตัวของผู้สูงอายุในเขตเทศบาลนครนครปฐม จังหวัดนครปฐม ซึ่งผลการวิจัยพบว่า

1. ผู้สูงอายุ ได้รับการสนับสนุนทางสังคม เข้าร่วมกิจกรรมทางสังคม และมีการเผชิญปัญหาที่มุ่งแก้ปัญหายุ่งอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนการปรับตัวอยู่ในระดับดี
2. ผู้สูงอายุที่มีเพศสถานภาพสมรสการเข้าร่วมชมรมผู้สูงอายุที่ต่างกันมีการปรับตัวไม่ต่างกัน ส่วนผู้สูงอายุที่มีลักษณะครอบครัว รายได้ ระดับการศึกษาต่างกัน มีการปรับตัวแตกต่างกัน
3. การเผชิญปัญหาที่มุ่งแก้ปัญหาค่าการเข้าร่วมกิจกรรมทางสังคมและการสนับสนุนทางสังคม เป็นตัวแปรที่สามารถทำนายการปรับตัวของผู้สูงอายุได้

6. ข้อมูลทั่วไปของเทศบาลตำบลลำโรงเหนือ

6.1 ประวัติความเป็นมาเทศบาลตำบลลำโรงเหนือ

เทศบาลตำบลลำโรงเหนือ ได้จัดตั้งขึ้นโดยมีพระราชกฤษฎีกากฐานะสุขาภิบาลลำโรงเหนือ เป็นเทศบาลตำบลลำโรงเหนือ ตามพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งเทศบาลตำบลลำโรงเหนือ ประกาศในราชกิจจานุเบกษาเล่มที่ 12 ตอนที่ 32 ก ลงวันที่ 8 สิงหาคม 2538 เป็นต้นไป

6.2 ลักษณะที่ตั้ง

เทศบาลตำบลลำโรงเหนือ ตั้งอยู่เลขที่ 9 หมู่ที่ 4 ถนนเทพารักษ์ ตำบลเทพารักษ์ อำเภอเมืองสมุทรปราการ จังหวัดสมุทรปราการ มีเนื้อที่ 5.5 ตารางกิโลเมตร ประกอบด้วย

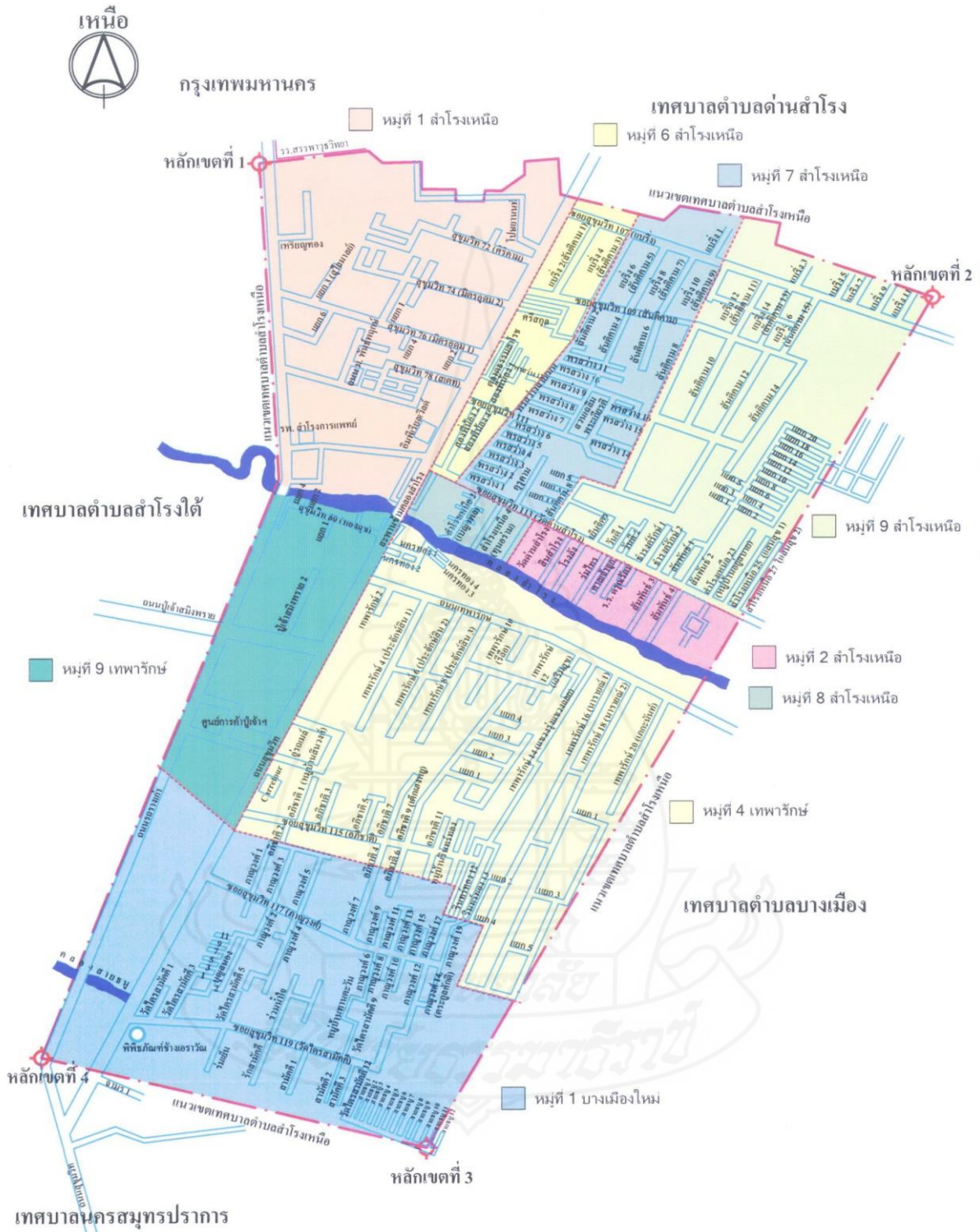
ตำบลลำโรงเหนือ	หมู่ที่ 1,2,6,7,8,9
ตำบลเทพารักษ์	หมู่ที่ 4,9
ตำบลบางเมืองใหม่	หมู่ที่ 1

6.3 อาณาเขตเทศบาลตำบลลำโรงเหนือ

ทิศเหนือ	จรดเขตบางนา กรุงเทพมหานคร
ทิศตะวันออก	จรดเขตเทศบาลตำบลด่านสำโรงและเทศบาลตำบลบางเมือง
ทิศใต้	จรดเขตเทศบาลนครสมุทรปราการ
ทิศตะวันตก	จรดเขตเทศบาลเมืองปู่เจ้าสมิงพราย

6.4 รายชื่อชุมชนในเขตเทศบาลตำบลลำโรงเหนือ

1. ชุมชนสเดท – พันธุ์พุกภัย ม.1 ต.ลำโรงเหนือ
2. ชุมชนแถมนวนลปรารักษ์ – อุทิศ ม.2 ต.ลำโรงเหนือ
3. ชุมชนอยู่สบาย ม.9 ต.ลำโรงเหนือ
4. ชุมชนเบญจพล ม.8 ต.ลำโรงเหนือ
5. ชุมชนแสงสุข ม.9 ต.ลำโรงเหนือ
6. ชุมชนสัมพันธ์ ม.9 ต.ลำโรงเหนือ
7. ชุมชนธารรักย์ – วันดี ม.9 ต.ลำโรงเหนือ
8. ชุมชนประจักษ์สิน ม.4 ต.เทพารักษ์
9. ชุมชนเสริมสุข ม.4 ต.เทพารักษ์
10. ชุมชนรินทร์ทอง ม.4 ต.เทพารักษ์
11. ชุมชนสินวงศ์ ม.4 ต.เทพารักษ์
12. ชุมชนทองสุข ม.9 ต.เทพารักษ์
13. ชุมชนสามัคคี ม.1 ต.บางเมืองใหม่
14. ชุมชนบุญสนอง ม.1 ต.บางเมืองใหม่
15. ชุมชนทานตะวัน ม.1 ต.บางเมืองใหม่
16. ชุมชนวัดไตรสามัคคี ม.1 ต.บางเมืองใหม่
17. ชุมชนร่วมน้ำใจ ม.1 ต.บางเมืองใหม่
18. ชุมชนปู่เจ้าสำโรง ม.4 ต.เทพารักษ์

ภาพที่ 2.3 แผนที่แสดงอาณาเขตของเทศบาลตำบลสำโรงเหนือ

ที่มา : แผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปี เทศบาลตำบลสำโรงเหนือ พ.ศ. 2561-2564

6.5 ข้อมูลพื้นฐานที่สำคัญของเทศบาลตำบลลำโรงเหนือ

ประชากร ณ เดือน มกราคม พ.ศ.2560 ประชากรทั้งสิ้น 29,997 คน แยกเป็น

	ชาย	หญิง	รวม
สัญชาติไทย	13,788	15,967	29,755
สัญชาติจีน	68	46	114
สัญชาติอื่นๆ	232	138	370
ทุกสัญชาติ	13,938	16,059	29,997

ตารางที่ 2.1 แสดงจำนวนประชากรที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลตำบลลำโรงเหนือ ณ วันสำรวจ
แยกตามช่วงอายุ ณ วันที่ 23 กุมภาพันธ์ 2560

ช่วงอายุประชากร	จำนวน เพศชาย	จำนวน เพศหญิง	จำนวนรวม
	(คน)	(คน)	(คน)
ช่วงอายุน้อยกว่า 1 ปีเต็ม	96	111	207
1 ปี – 5 ปี	571	584	1,155
6 ปี– 10 ปี	618	575	1,193
11 ปี– 15 ปี	732	681	1,413
16 ปี– 20 ปี	920	866	1,786
21 ปี– 30 ปี	2,028	2,070	4,098
31 ปี– 40 ปี	2,150	2,390	4,540
41 ปี– 50 ปี	2,187	2,517	4,704
51 ปี– 59 ปี	1,922	2,474	4,396
60 ปี– 70 ปี	1,575	2,117	3,692
71 ปี– 80 ปี	674	1,031	1,705
81 ปี– 90 ปี	244	452	696
มากกว่า 90 ปีบริบูรณ์ขึ้นไป	71	99	170
รวมทั้งหมด	13,788	15,967	29,755

ที่มา : สำนักทะเบียนราษฎร เทศบาลตำบลลำโรงเหนือ

6.6 การศึกษาในพื้นที่เขตเทศบาลตำบลลำโรงเหนือ

ตารางที่ 2.2 แสดงจำนวนสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน

ชื่อโรงเรียน	จำนวนครู			จำนวนนักเรียน			จำนวนห้องเรียน
	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม	
โรงเรียนดรุณรัตน์	1	31	35	337	307	644	21
โรงเรียนจตุพรวิทยา	0	10	10	67	71	138	
โรงเรียนอนุบาลบ้านหนู	0	4	4	40	30	70	
โรงเรียนอนุบาลเทพารักษ์	0	9	9	128	69	197	
โรงเรียนมิตรอุดม	0	7	7	77	57	134	6
โรงเรียนอนุบาลจตุรมุก	0	4	4	38	35	73	3
โรงเรียนซิกซ์วิทยาลัย	1	16	17	136	128	264	9
โรงเรียนมนตเสวี	1	8	9	16	14	30	6
โรงเรียนไทยซิกซ์นานาชาติ	-	-	34	162	153	315	16

ที่มา : แผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปี เทศบาลตำบลลำโรงเหนือ พ.ศ. 2561-2564

ตารางที่ 2.3 แสดงจำนวนสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ชื่อโรงเรียน	จำนวนครู			จำนวนนักเรียน			
	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม	
โรงเรียนวัดด่านสำโรง	13	42	55	890	769	1,659	44
โรงเรียนวัดไทรสามัคคี	7	38	45	485	384	869	31

ที่มา : แผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปี เทศบาลตำบลลำโรงเหนือ พ.ศ. 2561-2564

6.7 สาธารณสุข

6.7.1 โรงพยาบาลในเขตพื้นที่

- 1) เป็นของเอกชน 2 แห่ง คือ โรงพยาบาลสำโรงและโรงพยาบาลจุฬาเวช
- 2) คลินิกเอกชน จำนวน 7 แห่ง

6.7.2 บุคลากรทางการแพทย์ ที่ปฏิบัติหน้าที่ในสถานพยาบาลทุกแห่ง ทุกสังกัด ในเขตพื้นที่

- 1) แพทย์ จำนวน 52 คน (รวมแพทย์ Part Time)
- 2) พยาบาล จำนวน 91 คน
- 3) ทันตแพทย์ จำนวน 20 คน
- 4) เภสัชกร จำนวน 15 คน
- 5) อสม. 213 คน (สังกัดเทศบาล)

6.8 การคมนาคม การจราจรและการสาธารณสุข

6.8.1 การคมนาคมทางบก ในเขตเทศบาลมีถนนสายหลักและสายรอง คือ

- 1) สายหลัก ได้แก่ ทางหลวงหมายเลข3(ถนนสุขุมวิท)ยาว 3.9 กิโลเมตร
- 2) สายรอง ได้แก่ ทางหลวงหมายเลข 3019 ยาว 4.2 กิโลเมตร ทางหลวงหมายเลข 3268 (ถนนเทพารักษ์) ยาวประมาณ 1 กิโลเมตรถนนภายในเขตเทศบาลที่เทศบาลเป็นผู้ดูแลรับผิดชอบมีจำนวน 279 สาย

6.8.2 การคมนาคมทางน้ำ ในเขตเทศบาลตำบลสำโรงเหนือมีคลอง 1 คลอง ได้แก่ คลองสำโรงมีความยาวประมาณ 1.8 กิโลเมตร เดิมคลองสำโรงใช้ในการชลประทานและการสัญจรไปมา แต่ในปัจจุบันใช้ในการระบายน้ำท่วมขังภายในพื้นที่เทศบาลและพื้นที่ใกล้เคียง

6.8.3 การประปา การให้บริการด้านการประปาในเขตเทศบาลตำบลสำโรงเหนืออยู่ในการดูแลของการประปานครหลวง สำนักงานสาขาสมุทรปราการและสำนักงานสาขาพระโขนง

6.8.4 การไฟฟ้า การให้บริการด้านไฟฟ้าในเขตเทศบาลตำบลสำโรงเหนืออยู่ในการดูแลของการไฟฟ้านครหลวง สำนักงานเขตสมุทรปราการและสำนักงานเขตบางพลี

6.8.5 โทรศัพท์ การให้บริการด้านโทรศัพท์ในเขตเทศบาลตำบลสำโรงเหนืออยู่ในการดูแลของบริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน) และบริษัท ทูร์คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน)

6.8.6 ไปรษณีย์ ในเขตเทศบาลมีที่ทำการไปรษณีย์โทรเลข จำนวน 1 แห่ง คือ ไปรษณีย์สำโรง ซึ่งสามารถให้บริการได้อย่างทั่วถึง

6.9 ลักษณะการใช้ที่ดินในเขตเทศบาลสามารถแบ่งออกได้เป็นประเภท ดังนี้

พื้นที่ที่พักอาศัย	จำนวน	739,050.44	ตารางเมตร
พื้นที่พาณิชยกรรม	จำนวน	363,990.75	ตารางเมตร
พื้นที่อุตสาหกรรม	จำนวน	472,210.17	ตารางเมตร
พื้นที่ตั้งหน่วยงานของรัฐ	จำนวน	14,607.40	ตารางเมตร
พื้นที่สถานศึกษา	จำนวน	22,352.82	ตารางเมตร
พื้นที่เกษตรกรรม/ สวนสาธารณะ/ นันทนาการ/พื้นที่ว่าง	จำนวน	16,771.66	ตารางเมตร

6.10 สภาพภูมิอากาศ

เป็นอากาศแบบชายทะเล อากาศเย็นไม่ร้อนจัด ในฤดูร้อนมีความชื้นในอากาศสูง เนื่องจากอิทธิพลของลมทะเลและลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ ฤดูฝนมีฝนตกมาก ฤดูหนาวก็ไม่น้อยหนาวจนเกินไป

6.11 ขยะ

1. ปริมาณขยะ 80-100 ตัน/วัน
2. ขยะที่เก็บขนได้ จำนวน 80-100 ตัน/วัน
3. ขยะที่กำจัดได้ จำนวน 80-100 ตัน/วัน
4. กำจัดขยะโดยวิธี ฝังกลบอย่างถูกสุขลักษณะ (โดยการจ้างเหมาเอกชน)

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง ผู้สูงอายุกับการมีส่วนร่วมในการปกครองท้องถิ่น กรณีศึกษา เทศบาลตำบลลำโรงเหนือ อำเภอเมืองสมุทรปราการ จังหวัดสมุทรปราการ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ เนื่องจากงานวิจัยลักษณะดังกล่าว ทำให้ได้ข้อมูลที่เป็นผลปรากฏทางความคิด ความเชื่อ และทัศนคติ ซึ่งมีลักษณะเป็นนามธรรม งานวิจัยในครั้งนี้ ผู้ศึกษาวิจัยต้องการชี้ให้เห็นว่าผู้สูงอายุมีส่วนร่วมในการปกครองท้องถิ่น มีปัจจัยอะไรที่ทำให้ผู้สูงอายุเข้าไปมีส่วนร่วมและไม่มีส่วนร่วม รวมทั้งศึกษา ปัญหาและอุปสรรคในการเข้าไปมีส่วนร่วมในการปกครองท้องถิ่นของผู้สูงอายุในเขตเทศบาล ตำบลลำโรงเหนือ อำเภอเมืองสมุทรปราการ จังหวัดสมุทรปราการ โดยมีวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร

การดำเนินการวิจัยในครั้งนี้ เป็นการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ โดยเก็บข้อมูลจาก เอกสาร การสัมภาษณ์แบบเชิงลึก และการสังเกตการแบบมีส่วนร่วม ประชากรที่ใช้ในการศึกษา จำนวน 11 คน โดยคัดเลือกกลุ่มที่จะเป็นตัวอย่างในการทำการศึกษา จำนวนทั้งสิ้น 3 กลุ่ม ใช้เกณฑ์ในการเลือกกลุ่ม คือ การมีบทบาทในเขตพื้นที่และการมีส่วนร่วม

ซึ่งในการศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้สูงอายุในการปกครองท้องถิ่น เทศบาล-ตำบลลำโรงเหนือ อำเภอเมืองฯ จังหวัดสมุทรปราการ โดยการคัดเลือก จำนวน 3 กลุ่ม พิจารณาจาก การรวมกลุ่มที่เป็นไปตามแนวคิดผู้สูงอายุ แนวคิดการมีส่วนร่วม แนวคิดการปกครองท้องถิ่น แนวคิดแผนพัฒนาท้องถิ่น 4 ปี ซึ่งได้แก่

1.1.1 กลุ่มผู้บริหารท้องถิ่น เป็นตัวแทนของประชาชนที่ทำหน้าที่ในการบริหารราชการของเทศบาลตำบลลำโรงเหนือ อำเภอเมืองสมุทรปราการ จังหวัดสมุทรปราการ ให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับของทางราชการ

1.1.2 กลุ่มข้าราชการท้องถิ่น เป็นกลุ่มที่นำนโยบายเทศบาลตำบลลำโรงเหนือ อำเภอเมืองสมุทรปราการ จังหวัดสมุทรปราการ ไปสู่การปฏิบัติ

1.1.3 กลุ่มผู้สูงอายุ เป็นกลุ่มประชาชนในท้องถิ่นส่วนหนึ่ง ที่มีส่วนร่วมในการบริหารงานของเทศบาลตำบลลำโรงเหนือ อำเภอเมืองสมุทรปราการ จังหวัดสมุทรปราการ

1.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้านี้ ได้แก่ กลุ่มผู้บริหารท้องถิ่น กลุ่มข้าราชการท้องถิ่นและกลุ่มผู้สูงอายุ ซึ่งได้กำหนดกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง โดยที่ประชากรในการศึกษาวิจัยโดยการสัมภาษณ์ มี 11 คน ดังนี้

- 1) นายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลลำโรงเหนือ จำนวน 1 คน
 - (1) ดร.ลือกลฤต เพชรบดี นายกเทศมนตรีตำบลลำโรงเหนือ
- 2) รองปลัดเทศบาลฯ หัวหน้าส่วนราชการ จำนวน 2 คน
 - (1) นายประยุทธ์ เอี่ยมสุวรรณ รองปลัดเทศบาลตำบลลำโรงเหนือ
ร.ก.ผู้อำนวยการกองวิชาการและแผนงาน
 - (2) นางวันทนา กลีบเมฆ ผู้อำนวยการกองสวัสดิการสังคม
- 3) ผู้สูงอายุเทศบาลตำบลลำโรงเหนือ จำนวน 8 คน
 - (1) นางเรณู จารุรังสรรค์ สมาชิกชมรมผู้สูงอายุฯ
 - (2) นางลักขณา ลำโรงทอง สมาชิกชมรมผู้สูงอายุฯ
 - (3) นางทองอ่อน สีตะจิตต์ สมาชิกชมรมผู้สูงอายุฯ
 - (4) นางสุกาญจนานูชา สมาชิกชมรมผู้สูงอายุฯ
 - (5) นางลมัย ทองประเจียด ไม่เป็นสมาชิกชมรมผู้สูงอายุฯ
 - (6) นางทุเรียน ฮวดลิ้ม ไม่เป็นสมาชิกชมรมผู้สูงอายุฯ
 - (7) นางวนิดา มีศิริ ไม่เป็นสมาชิกชมรมผู้สูงอายุฯ
 - (8) นายพิบูลย์ สุภาวงค์วิช ไม่เป็นสมาชิกชมรมผู้สูงอายุฯ

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย แบบสัมภาษณ์ และอุปกรณ์ภาคสนาม

2.1 แบบสัมภาษณ์ สัมภาษณ์บุคคลที่เป็น กลุ่มผู้บริหารท้องถิ่น กลุ่มข้าราชการท้องถิ่น กลุ่มผู้สูงอายุ แบ่งออกเป็น 3 ตอน โดยเป็นการสัมภาษณ์แบบเชิงลึก มีลักษณะเป็นคำถามปลายเปิด

ตอนที่ 1 การมีส่วนร่วมในการปกครองท้องถิ่นของผู้สูงอายุ เทศบาลตำบลสำโรงเหนือ อำเภอเมืองสมุทรปราการ จังหวัดสมุทรปราการ

ตอนที่ 2 ปัจจัยที่ส่งผลให้ผู้สูงอายุ เทศบาลตำบลสำโรงเหนือ อำเภอเมืองสมุทรปราการ จังหวัดสมุทรปราการมีส่วนร่วมในการปกครองท้องถิ่น

ตอนที่ 3 ปัญหา อุปสรรคในการมีส่วนร่วมปกครองท้องถิ่นของผู้สูงอายุเทศบาลตำบลสำโรงเหนือ อำเภอเมืองสมุทรปราการ จังหวัดสมุทรปราการ

ตอนที่ 4 แนวทางในการพัฒนาบทบาทของผู้สูงอายุในการมีส่วนร่วมปกครองท้องถิ่น เทศบาลตำบลสำโรงเหนือ อำเภอเมืองสมุทรปราการ จังหวัดสมุทรปราการ

2.2 อุปกรณ์ภาคสนาม ได้แก่ เครื่องบันทึกเสียง กล้องถ่ายภาพ สมุดบันทึก

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล 2 วิธีประกอบด้วย

3.1 ข้อมูลปฐมภูมิ โดยเก็บรวบรวมข้อมูล การสัมภาษณ์แบบเชิงลึกจากกลุ่มตัวอย่างคือ สัมภาษณ์กลุ่มผู้บริหารท้องถิ่น กลุ่มข้าราชการส่วนท้องถิ่น กลุ่มผู้สูงอายุที่เป็นสมาชิกชมรมผู้สูงอายุเทศบาลตำบลสำโรงเหนือ และผู้สูงอายุที่ไม่ได้เป็นสมาชิกชมรมผู้สูงอายุเทศบาลตำบลสำโรงเหนือ

3.2 ข้อมูลทุติยภูมิ โดยรวบรวมข้อมูลจากเอกสารต่างๆ เช่น หนังสือตำรา บทความวิทยานิพนธ์และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา

การวิเคราะห์ข้อมูลและสรุปผลการศึกษาวิจัย ผู้ศึกษาวิจัยได้รวบรวมและจัดบันทึกข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารท้องถิ่น ข้าราชการท้องถิ่น พร้อมทั้งผู้สูงอายุที่เป็นสมาชิกชมรมผู้สูงอายุและไม่ได้เป็นสมาชิกชมรมผู้สูงอายุ ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยและสังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วม โดยนำมาวิเคราะห์พร้อมสรุปความและนำเสนอข้อมูลในเชิงพรรณนา

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยในครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ที่เกี่ยวข้องกับกรณีศึกษาในการปกครองท้องถิ่นของผู้สูงอายุเทศบาลตำบลลำโรงเหนือ อำเภอเมืองสมุทรปราการ จังหวัดสมุทรปราการ โดยผู้วิจัยได้นำเสนอข้อมูลดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ศึกษาการมีส่วนร่วมในการปกครองท้องถิ่นของผู้สูงอายุ เทศบาลตำบลลำโรงเหนือ อำเภอเมืองสมุทรปราการ จังหวัดสมุทรปราการ

ตอนที่ 2 ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลให้ผู้สูงอายุเทศบาลตำบลลำโรงเหนือ อำเภอเมืองสมุทรปราการ จังหวัดสมุทรปราการมีส่วนร่วมในการปกครองท้องถิ่น

ตอนที่ 3 ศึกษาปัญหา อุปสรรคในการมีส่วนร่วมปกครองท้องถิ่นของผู้สูงอายุ เทศบาลตำบลลำโรงเหนือ อำเภอเมืองสมุทรปราการ จังหวัดสมุทรปราการ

ตอนที่ 4 ศึกษาแนวทางในการพัฒนาบทบาทของผู้สูงอายุในการมีส่วนร่วมปกครองท้องถิ่นของผู้สูงอายุ เทศบาลตำบลลำโรงเหนือ อำเภอเมืองสมุทรปราการ จังหวัดสมุทรปราการ

ตอนที่ 1 การมีส่วนร่วมในการปกครองท้องถิ่นของผู้สูงอายุ เทศบาลตำบลลำโรงเหนือ อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรปราการ

การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรของไทยเกิดขึ้นอย่างรวดเร็วในช่วง 3-4 ทศวรรษที่ผ่านมา ทำให้ประเทศเข้าสู่การเป็นสังคมผู้สูงอายุ ตั้งแต่ประมาณปี 2543 - 2544 คือ มีประชากรอายุ 60 ปี คิดเป็นสัดส่วนมากกว่าร้อยละ 10 ของประชากรทั้งหมด นอกจากสัดส่วนผู้สูงอายุที่เพิ่มขึ้นแล้ว ยังมีอีกตัวบ่งชี้หนึ่ง ที่แสดงถึงการก้าวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุแล้ว นั่นคือ “ดัชนีการสูงวัย” (Aging index) ซึ่งแสดงถึงการเปรียบเทียบ โครงสร้างการทดแทนกันของประชากรกลุ่มผู้สูงอายุ (อายุ 60 ปีขึ้นไป) กับกลุ่มประชากรวัยเด็ก (อายุต่ำกว่า 15 ปี) โดยดัชนีการสูงวัยมีค่าต่ำกว่า 100 แสดงว่าจำนวนประชากรสูงอายุน้อยกว่าจำนวนเด็ก แต่ในทางตรงข้าม ถ้าดัชนีมีค่าเกินกว่า 100 แสดงว่าจำนวนประชากรสูงอายุนี้น่าจะมากกว่าจำนวนประชากรเด็ก ปัจจุบันประชากรโลกมีอายุสูงขึ้น จึงมีการใช้ดัชนีการสูงวัยจำแนกสังคม (ปราโมทย์ ปราสาทกุล, 2556)

การกระจายอำนาจเป็นแนวคิดของการพัฒนาการเมืองในระบบประชาธิปไตยในมิติการมีส่วนร่วมประชาชนในการปกครองตนเองอย่างอิสระตามเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่น โดยรัฐถ่ายโอนภารกิจหน้าที่ อำนาจการตัดสินใจ และทรัพยากรการบริหารไปให้ เทศบาลตำบล-ลำโรงเหนือ ซึ่งเป็นองค์กรที่รัฐจัดตั้งขึ้นมาเพื่อรองรับการกระจายอำนาจ โดยมีตัวแทน คือผู้บริหาร สมาชิกสภาท้องถิ่นที่มาจาก การเลือกตั้งของประชาชนในท้องถิ่น เพื่อดำเนินการตามภารกิจที่รัฐกระจายมาให้ทำแทนและเป็นไปตามปัญหาและความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นให้ดำเนินการภายใต้หลักประชาธิปไตย โดยกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่ ในการร่วมคิด ร่วมทำร่วมตัดสินใจ ร่วมตรวจสอบ ร่วมรับประโยชน์ ร่วมแก้ปัญหา ปรึกษาหารือแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อแก้ปัญหาสำหรับการพัฒนาท้องถิ่นตามอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทำให้การดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความสุจริต โปร่งใสถูกต้อง มีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และคุณภาพ

แนวทางการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปี(พ.ศ.2561-2564)

1. ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตรวจสอบองค์ประกอบของคณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่น คณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น และคณะกรรมการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนา ท้องถิ่นให้เป็นปัจจุบัน

2. การจัดประชุมประชาคมท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้ใช้รูปแบบการจัดประชุม ประชาคมท้องถิ่นเพื่อจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ตามแนวทางหนังสือกระทรวงมหาดไทย ค่วนที่สตุค ที่ มท0810.2/ ว 0600 ลงวันที่ 29 มกราคม 2559 หรือดำเนินการประชุมประชาคมท้องถิ่นตามรูปแบบที่เห็นว่าเหมาะสม ทั้งนี้จะต้องเป็นไปตามมาตรา 69/1 ของพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ.2537 สำหรับองค์การบริหารส่วนตำบลตามมาตรา 50 วรรคสองของพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ.2496 สำหรับเทศบาล ตามมาตรา 45/1 ของพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ.2540 ทั้งนี้สัดส่วนของการ ประชุมประชาคมท้องถิ่น ไม่ควรน้อยกว่าแนวทางหนังสือกระทรวงมหาดไทย ค่วนที่สตุค ที่ มท 0810.2/ว0600 ลงวันที่ 29 มกราคม 2559 กำหนดไว้

3. การจัดประชุมประชาคมท้องถิ่น ให้ดำเนินการภายใต้หลักประชาธิปไตยโดยกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่ ในการร่วมคิด ร่วมทำร่วมตัดสินใจ ร่วมตรวจสอบ ร่วมรับประโยชน์ ร่วมแก้ปัญหา ปรึกษาหารือแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อแก้ปัญหาสำหรับการพัฒนาท้องถิ่นตามอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่นและทำให้การดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความสุจริต โปร่งใส ถูกต้อง มีประสิทธิภาพ ประสิทธิผลและคุณภาพโดยขอให้ นายอำเภอบูรณาการหน่วยงานต่างๆในพื้นที่ลักษณะประชารัฐ เพื่อนำปัญหาความต้องการ ที่ได้จาก

การจัดประชุมประชาคมท้องถิ่น ไปเป็นข้อมูลในการดำเนินการของหน่วยงานต่างๆเพื่อ ไม่ให้เกิดความซับซ้อนในการทำงานสำหรับการประชุมประชาคมท้องถิ่นครั้งแรกตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.2548 ฉบับที่ 2 พ.ศ.2559 เพื่อจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปี และการจัดทำยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัด ให้ใช้สัดส่วนร้อยละ 60 กรณี ประชาคมท้องถิ่นมาประชุมไม่ถึงร้อยละ 60 แต่ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 20 ให้ดำเนินการประชุมประชาคมท้องถิ่น ต่อไปได้ โดยให้ชี้แจงเหตุผลความจำเป็นโดยละเอียด ไว้ในรายงานการประชุม

4. ในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปี องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อาจใช้ข้อมูลจากแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาระดับชาติและแผนพัฒนาสามปี ฉบับปัจจุบัน มาทบทวนและปรับใช้ในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปี (พ.ศ.2561-2564) โดยต้องดำเนินการให้เป็นไปตามขั้นตอนของระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2559 โดยในระยะเริ่มแรกของการจัดทำแผนพัฒนา ท้องถิ่นสี่ปี ให้จัดทำประชาคมท้องถิ่นในระดับตำบลสำหรับองค์การบริหารส่วนตำบลและเทศบาลตำบล ระดับ ชุมชนเมืองสำหรับเทศบาลเมือง ระดับชุมชนนครสำหรับเทศบาลนคร และระดับจังหวัดสำหรับองค์การบริหาร ส่วนจังหวัด ทั้งนี้สำหรับเมืองพัทยาให้พิจารณาใช้รูปแบบเทศบาลนคร

5. ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปี ตามเค้าโครงแผนพัฒนา ท้องถิ่น สี่ปี (พ.ศ.2561-2564)

6. ให้เทศบาลตำบลสำโรงเหนือ ดำเนินการส่งรายละเอียดโครงการพัฒนาท้องถิ่นสี่ปี (พ.ศ.2561-2564) สำหรับประสานโครงการพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัดให้คณะกรรมการประสานแผนพัฒนาท้องถิ่นระดับอำเภอ ภายในวันที่ 31 ตุลาคม 2559 สำหรับเมืองพัทยาให้ส่งบัญชีประสานโครงการพัฒนาให้ คณะกรรมการประสานแผนพัฒนาท้องถิ่นระดับจังหวัด ภายในวันที่ 15 พฤศจิกายน 2559

ผู้สูงอายุในเขตเทศบาลตำบลสำโรงเหนือ คิดเป็นร้อยละ 26.67 ของจำนวนประชากรในเขตเทศบาลตำบลสำโรงเหนือทั้งหมด และมีจำนวนเพิ่มขึ้นเมื่อเทียบกับจำนวนผู้สูงอายุในปี พ.ศ. 2557 และปี พ.ศ. 2558 ซึ่งผู้สูงอายุส่วนใหญ่เกษียณอายุการทำงานแล้ว ทำให้โอกาสเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำประชาคมแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปีมากกว่าประชากรวัยทำงานที่ส่วนใหญ่ไม่ได้ให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมในการปกครองท้องถิ่นมากนักเนื่องจากต้องดิ้นรนเพื่อหาเงินมาเป็นค่าใช้จ่ายในชีวิตประจำวัน และบริบทของชุมชนเมือง อันมีความหลากหลายของระบบทางสังคมหรือพหุสังคม ทำให้กระบวนการการพัฒนาเป็นไปอย่างล่าช้า ซึ่งแตกต่างจากระบบสังคมที่มีความเป็นเอกภาพที่สามารถพัฒนาไปได้อย่างรวดเร็ว ผู้สูงอายุถือเป็นกลุ่มบุคคลที่มีสำคัญอย่างยิ่งที่

มีส่วนร่วมในการร่วมพัฒนาท้องถิ่น การมีส่วนร่วมของผู้สูงอายุ ตั้งแต่ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ และการมีส่วนร่วมในการประเมินผล โดยรายละเอียด ดังนี้

1.1 การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ

เพื่อให้แผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปีนำไปสู่การปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใช้แผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปี เป็นกรอบในการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปี งบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติมและงบประมาณจากเงินสะสม โดยนำโครงการพัฒนาในแผนพัฒนาท้องถิ่นไปจัดทำงบประมาณตามปีที่กำหนดไว้เช่น การจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปี พ.ศ.2561 ให้นำโครงการพัฒนาในแผนพัฒนาท้องถิ่นปี พ.ศ. 2561 ไปใช้ กรณีที่จะนำโครงการพัฒนาที่อยู่ในปี พ.ศ.2562,2563,2564 ไปดำเนินการ จะต้องเข้าสู่ขั้นตอน ของการเพิ่มเติม หรือเปลี่ยนแปลงแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปี ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำ แผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2559 เมื่อผู้บริหารท้องถิ่นประกาศใช้แผนพัฒนาที่อนุมัติแล้วต้องประกาศ ให้ประชาชนในท้องถิ่นทราบโดยทั่วกันภายใน 15 วัน นับแต่วันที่ประกาศใช้และปิดประกาศโดยเปิดเผยไม่น้อยกว่า 30 วัน ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใช้ แผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปี เป็นกรอบในการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปี งบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติมและงบประมาณจากเงินสะสมในช่วงของแผนนั้น

เทศบาลตำบลลำโรงเหนือ ได้ดำเนินการจัดประชุมประชาคมท้องถิ่น โดยดำเนินการภายใต้หลักประชาธิปไตย โดยกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่ ในการร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมตัดสินใจ ร่วมตรวจสอบ ร่วมรับประโยชน์ ร่วมแก้ไข ปรีกษาหรือแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อแก้ปัญหาสำหรับการพัฒนาท้องถิ่นตามอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และทำให้การดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความสุจริต โปร่งใส ถูกต้อง มีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และมีคุณภาพ โดยขอให้นายอำเภอบูรณาการหน่วยงานต่างๆ ในพื้นที่ ในลักษณะประชารัฐ เพื่อนำปัญหาความต้องการ ที่ได้จากการจัดประชุมประชาคมท้องถิ่น ไปเป็นข้อมูลในการดำเนินการของหน่วยงานต่างๆ เพื่อไม่ให้เกิดความซ้ำซ้อนในการทำงาน โดยได้ออกหนังสือแจ้งประชาสัมพันธ์ให้กับประชาชนในเขตเทศบาลตำบลลำโรงเหนือ ทราบถึงการจัดประชุมประชาคมเพื่อจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปี

1.1.1 แจ้งประชาสัมพันธ์การจัดประชุมประชาคมของเทศบาล เมื่อเทศบาลตำบลลำโรงเหนือได้จัดทำตารางการลงพื้นที่ประชุมประชาคมเพื่อจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นแล้ว ได้ทำหนังสือประสานไปยังผู้นำชุมชนในแต่ละชุมชนเพื่อแจ้งประชาสัมพันธ์ให้กับประชาชนในชุมชน ได้รับทราบกำหนดการลงพื้นที่ประชุมประชาคมของเทศบาลตำบลลำโรงเหนือ นอกเหนือจากการทำหนังสือประสานไปยังผู้นำชุมชนแล้ว เทศบาลตำบลลำโรงเหนือ ยังมีการใช้รถประชาสัมพันธ์

เคลื่อนที่ประชาสัมพันธ์ให้กับประชาชนแต่ละชุมชนทราบล่วงหน้าถึงกำหนดการจัดประชุมประชาคม เพื่อให้ประชาชนทุกครัวเรือนทราบกำหนดการประชุมประชาคมครบทุกครัวเรือนแต่เนื่องจากในเขตเทศบาลตำบลสำโรงเหนือ เป็นชุมชนเมืองประชากรวัยทำงานจะออกไปทำงานในช่วงเวลา 08.00 – 17.00 น. ทำให้บางครัวเรือนที่ต้องออกไปทำงานในช่วงเวลาดังกล่าว ไม่ทราบข่าวการประชุมประชาสัมพันธ์การลงพื้นที่ประชุมประชาคมของเทศบาลตำบลสำโรงเหนือ ผู้สูงอายุที่อยู่บ้านและทราบข่าวประชาสัมพันธ์ของเทศบาลก็จะไปบอกต่อให้กับครัวเรือนที่เป็นญาติหรือบุคคลที่รู้จักให้ทราบ

1) *แจ้งต่อกับเพื่อนบ้านและญาติบ้านใกล้เคียง* ตามแนวคิดของ ดร.ลือฤกษ์ เพชรบดี นายกเทศมนตรีตำบลสำโรงเหนือ กล่าวว่า “ผู้สูงอายุมีส่วนประชาสัมพันธ์กระจายข่าวการจัดประชุมประชาคมให้กับเทศบาล เพราะบอกต่อๆ กับลูกหลาน ญาติที่อยู่ใกล้เคียงกันในช่วงกลางวันออกไปทำงาน ” (สัมภาษณ์ ดร.ลือฤกษ์ เพชรบดี นายกเทศมนตรีตำบลสำโรงเหนือ : วันที่ 29 พฤศจิกายน 2561) ซึ่งคำให้สัมภาษณ์ดังกล่าวสอดคล้องกับคำให้สัมภาษณ์ของ นายประยูทธ เอี่ยมสุวรรณ รองปลัดเทศบาลตำบลสำโรงเหนือ รักษาการผู้อำนวยการกองวิชาการและแผนงาน กล่าวว่า “ก่อนที่เทศบาลตำบลสำโรงเหนือจะลงพื้นที่ประชุมประชาคมทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ได้ทำหนังสือแจ้งผู้นำชุมชนในแต่ละชุมชน ให้ทราบกำหนดการและตารางการลงพื้นที่ประชุมประชาคมล่วงหน้า และมีการใช้รถประชาสัมพันธ์ของเทศบาล ในการออกประชาสัมพันธ์ให้กับประชาชนในชุมชนรับทราบ แต่ก็จะมีบางส่วนที่ไม่ทราบข่าว แต่ก็จะเป็นการบอกข่าวปากต่อปากจากผู้สูงอายุที่อยู่บ้านประจำ” (สัมภาษณ์ นายประยูทธ เอี่ยมสุวรรณ ปลัดเทศบาลตำบลสำโรงเหนือ รักษาการผู้อำนวยการกองวิชาการและแผนงาน : วันที่ 22 มิถุนายน 2561) ซึ่งคำให้สัมภาษณ์ดังกล่าวสอดคล้องกับคำให้สัมภาษณ์ของ นางวันทนา กลีบเมฆ ผู้อำนวยการกองสวัสดิการสังคม กล่าวว่า “ การมีส่วนร่วมของผู้สูงอายุในการจัดประชุมประชาคมจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น อย่างหนึ่งคือการช่วยแจ้งข่าวสารการประชาคมให้กับประชาชนทั่วไปรับทราบ เพราะเวลาที่ผู้สูงอายุมาติดต่อเรื่องเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ที่กองสวัสดิการสังคม เทศบาลตำบลสำโรงเหนือ จะมีการสอบถามพูดคุยกับเจ้าหน้าที่ เนื่องจากมีความคุ้นเคยกัน ก็จะมีการแจ้งผู้สูงอายุเรื่องการลงพื้นที่ประชาคมและผู้สูงอายุก็จะประชาสัมพันธ์ต่อไปให้กับบุคคลที่รู้จัก บ้านใกล้เคียงกัน” (สัมภาษณ์ นางวันทนา กลีบเมฆ ผู้อำนวยการกองสวัสดิการสังคม : วันที่ 21 มิถุนายน 2561)

2) *แจ้งบอกต่อที่ร้านค้าประจำที่ไปซื้อของ* ตามคำให้สัมภาษณ์ของ นางเรณู จารุรังสรรค์ สมาชิกชมรมผู้สูงอายุเทศบาลตำบลสำโรงเหนือ กล่าวว่า “ เมื่อทราบข่าวกำหนดการลงพื้นที่ประชุมประชาคมของเทศบาลจากผู้นำชุมชนแล้ว ก็ไปบอกข้างบ้านที่เขาไม่อยู่บ้าน

หรือบางทีไปเจอกันที่ร้านค้าประจำ ก็จะคุยบอกต่อๆ กัน” (สัมภาษณ์ นางเรณู จารุรังสรรค์ สมาชิกชมรมผู้สูงอายุเทศบาลตำบลสำโรงเหนือ: วันที่ 8 มิถุนายน 2561)

1.1.2 การเอื้อเพื่อสถานที่ เมื่อเทศบาลตำบลสำโรงเหนือ แจ่งกำหนดการลงพื้นที่ ประชุมประชาคมในแต่ละชุมชนทราบแล้ว ก็มีการลงพื้นที่เพื่อดำเนินจัดประชุมประชาคมเพื่อจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น โดยในการลงพื้นที่จัดเวทีประชาคมต้องใช้สถานที่เพื่อทำเวทีประชาคม แต่บางชุมชนไม่มีศาลาประชาคมประจำหมู่บ้านและบางชุมชนสถานที่ค่อนข้างคับแคบไม่เพียงพอสำหรับจำนวนประชาชนที่คาดว่าจะเข้าร่วมประชุมประชาคม จึงจำเป็นต้องใช้ถนนภายในหมู่บ้านเป็นสถานที่ในการจัดประชุมประชาคม และมีบางชุมชนที่ผู้สูงอายุอนุญาตให้ใช้พื้นที่บริเวณหน้าบ้านตนเองได้ และยังมีผู้สูงอายุบางส่วนที่มาช่วยเจ้าหน้าที่ในการจัดสถานที่ เช่น จัดโต๊ะ เก้าอี้ ตามแนวคิดของ นายประยุทธ เอี่ยมสุวรรณ รองปลัดเทศบาลตำบลสำโรงเหนือ รักษาการผู้อำนวยการกองวิชาการและแผนงาน กล่าวว่า “ ในการจัดประชุมประชาคมเพื่อจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นในแต่ละชุมชน สภาพชุมชนจะไม่เหมือนกัน บางชุมชนมีสถานที่ในการจัดประชุมประชาคม นั่นคือ ศาลาประชาคม แต่บางชุมชน สถานที่คับแคบไม่เพียงพอสำหรับการจัดเวทีประชาคม จึงต้องใช้ถนนในชุมชน เพราะฉะนั้นจึงหลีกเลี่ยงไม่ได้ที่เวทีประชาคมจะล้าไปหน้าบ้านของประชาชน แต่ก็ได้รับความร่วมมือจากผู้สูงอายุที่เป็นเจ้าของบ้าน อนุญาตให้ทางเทศบาลดำเนินการจัดเวทีประชาคมได้ และมีบางชุมชนที่จัดเวทีประชาคมภายในพื้นที่บริเวณบ้านของผู้สูงอายุเลย” (สัมภาษณ์ นายประยุทธ เอี่ยมสุวรรณ ปลัดเทศบาลตำบลสำโรงเหนือ รักษาการผู้อำนวยการกองวิชาการและแผนงาน : วันที่ 22 มิถุนายน 2561)นางวันทนา กลีบเมฆ ผู้อำนวยการกองสวัสดิการสังคม กล่าวว่า “ ผู้สูงอายุให้ความร่วมมือกับทางเทศบาลตำบลสำโรงเหนือเป็นอย่างดี ทุกครั้งที่มีการลงพื้นที่ประชุมประชาคม ทั้งมีบางส่วนที่ช่วยหีบจับ จัดสถานที่ เอน้ำมาต้อนรับ หรือแม้กระทั่งให้นำรถของเทศบาลขณะลงประชุมประชาคมไปจอดหน้าบ้านได้” (สัมภาษณ์ นางวันทนา กลีบเมฆ ผู้อำนวยการกองสวัสดิการสังคม : วันที่ 21 มิถุนายน 2561) ซึ่งทำให้ สัมภาษณ์ดังกล่าวสอดคล้องกับคำให้สัมภาษณ์ของ นางวนิดา มีศิริ ผู้สูงอายุไม่ได้เป็นสมาชิกชมรมผู้สูงอายุเทศบาลตำบลสำโรงเหนือ กล่าวว่า “ ทุกครั้งที่ทางเทศบาลลงมาประชุมในชุมชนก็จะใช้สถานที่ที่เป็นถนนในชุมชน ทุกคนก็ให้ความร่วมมือกันทุกบ้าน เพราะชุมชนเราไม่มีศาลาประชาคมตั้งเก้าอี้ปิดหน้าบ้านก็ไม่มีอะไรเพราะประชุมไม่กี่ชั่วโมง ” (สัมภาษณ์ นางวนิดา มีศิริ ผู้สูงอายุไม่ได้เป็นสมาชิกชมรมผู้สูงอายุเทศบาลตำบลสำโรงเหนือ:วันที่ 8 มิถุนายน 2561)

1.1.3 ช่วยจัดสถานที่ในการประชุมประชาคม คำให้สัมภาษณ์ของ นางลมัยทองประเจียด ผู้สูงอายุไม่ได้เป็นสมาชิกชมรมผู้สูงอายุเทศบาลตำบลสำโรงเหนือ กล่าวว่า “ วันที่เทศบาลลงมาจัดประชุม ผู้สูงอายุที่สุขภาพแข็งแรงอยู่บ้านว่างๆก็จะไปช่วยเจ้าหน้าที่จัดสถานที่

คอยช่วยเหลือเล็กๆ น้อย ” (สัมภาษณ์ นางลมัย ทองประเจียด ผู้สูงอายุไม่ได้เป็นสมาชิกชมรมผู้สูงอายุเทศบาลตำบลลำโรงเหนือ : วันที่ 8 มิถุนายน 2561) ซึ่งทำให้สัมภาษณ์ดังกล่าวสอดคล้องกับคำให้สัมภาษณ์ของ นางลักขณา ลำโรงทอง สมาชิกชมรมผู้สูงอายุเทศบาลตำบลลำโรงเหนือ กล่าวว่า “ ผู้สูงอายุ ทั้งผู้หญิงผู้ชาย หลาย ๆ คน เห็นเจ้าหน้าที่ลงมาประชาคมก็รีบไปช่วยเจ้าหน้าที่จัดสถานที่ บางคนรู้ว่าเจ้าหน้าที่จะลงมาประชาคมวันนี้ก็ไปนั่งรอช่วยเจ้าหน้าที่ก่อนเวลาอีก ” (สัมภาษณ์ นางลักขณา ลำโรงทอง สมาชิกชมรมผู้สูงอายุ เทศบาลตำบลลำโรงเหนือ : วันที่ 8 มิถุนายน 2561)

1.1.4 การเข้าร่วมประชุมประชาคม จากสภาพพื้นที่ของเทศบาลตำบลลำโรงเหนือ เป็นชุมชนเมืองที่ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพ ทั้งบริษัทเอกชน โรงงานอุตสาหกรรม ทำงานตั้งแต่ 08.00 – 17.00 น. ถึงแม้ทางเทศบาลตำบลลำโรงเหนือ จะลงพื้นที่ในการจัดประชุมประชาคม เวลา 17.00 น. เป็นต้นไป แต่จากความเมื่อยล้าจากการทำงาน ทำให้ประชาชนวัยทำงานส่วนหนึ่งไม่ได้เข้าร่วมประชุมประชาคม แต่กลับเป็นผู้สูงอายุที่เป็นตัวแทนของครอบครัวออกมาร่วมเวทีประชาคม ประกอบกับผู้สูงอายุ มีความรู้และมีความตื่นตัวในสิทธิ หน้าที่ของตนเอง และให้ความสำคัญกับการสะท้อน ปัญหาความต้องการของชุมชนตนเอง ตามแนวคิดของ ดร.ลือภักดิ์ เพชรบดี นายกเทศมนตรีตำบลลำโรงเหนือ กล่าวว่า “ ผู้สูงอายุในเขตเทศบาลตำบลลำโรงเหนือ ส่วนใหญ่จะเป็นบุคคลที่มีความรู้ เป็นกลุ่มที่ตื่นตัว รับรู้ถึงสิทธิ หน้าที่ของพลเมือง และเข้าใจปัญหาความต้องการที่แท้จริงของชุมชนตนเอง เพราะอาศัยอยู่ในพื้นที่มานานกว่า ลูกหลานจะสะท้อนปัญหาความต้องการของชุมชนออกมาได้ดีกว่า” (สัมภาษณ์ ดร.ลือภักดิ์ เพชรบดี นายกเทศมนตรีตำบลลำโรงเหนือ : วันที่ 29 พฤศจิกายน 2561) ซึ่งคำให้สัมภาษณ์ดังกล่าวสอดคล้องกับคำให้สัมภาษณ์ของ นายประยุทธ์ เอี่ยมสุวรรณ รองปลัดเทศบาลตำบลลำโรงเหนือ รักษาการผู้อำนวยการกองวิชาการและแผนงาน กล่าวว่า “ ในการจัดเวทีประชุมประชาคมเพื่อจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นทุกครั้ง จะได้รับความร่วมมือจากผู้สูงอายุ ค่อนข้างมาก อาจเพราะหลายสาเหตุคือ หนึ่ง ผู้สูงอายุไม่ได้ไปประกอบอาชีพนอกบ้าน จึงมีเวลาเข้าร่วมประชุมประชาคม และอีกประเด็นหนึ่งคือ ผู้สูงอายุต้องการเข้าร่วมประชุมประชาคมเพื่อบอกถึงความต้องการ และสะท้อนปัญหาที่เกิดขึ้นภายในชุมชนของตนเอง” (สัมภาษณ์ นายประยุทธ์ เอี่ยมสุวรรณ ปลัดเทศบาลตำบลลำโรงเหนือ รักษาการผู้อำนวยการกองวิชาการและแผนงาน : วันที่ 22 มิถุนายน 2561) ซึ่งคำให้สัมภาษณ์ดังกล่าวสอดคล้องกับคำให้สัมภาษณ์ของ นางทุเรียน ฮวดลิ้ม ผู้สูงอายุไม่ได้เป็นสมาชิกชมรมผู้สูงอายุเทศบาลตำบลลำโรงเหนือ กล่าวว่า “ ผู้สูงอายุเขาจะทราบปัญหาของชุมชนตนเองเป็นอย่างดี มากกว่าเด็กยุคใหม่ เขาจึงต้องการเข้าร่วมประชาคม” (สัมภาษณ์ นางทุเรียน ฮวดลิ้ม ผู้สูงอายุไม่ได้เป็นสมาชิกชมรมผู้สูงอายุเทศบาลตำบลลำโรงเหนือ : วันที่ 15 มิถุนายน

2561) และทำให้สัมภาษณ์ดังกล่าวยังสอดคล้องกับคำให้สัมภาษณ์ของ นายพิบูลย์ สุภาพวงศ์วิช ไม่ได้เป็นสมาชิกชมรมผู้สูงอายุเทศบาลตำบลลำโรงเหนือ กล่าวว่า “ คนรุ่นเก่าๆ เขาจะรู้ถึงปัญหาของชุมชนเขาเป็นอย่างดี เมื่อเทศบาลได้เปิดโอกาสให้แสดงความคิดเห็น ผู้สูงอายุเขาจะมาพร้อมรับฟังด้วย แต่จะกล้าที่จะเสนอความเห็นหรือไม่ก็อีกเรื่องหนึ่ง” (สัมภาษณ์ นายพิบูลย์ สุภาพวงศ์วิช ผู้สูงอายุไม่ได้เป็นสมาชิกชมรมผู้สูงอายุเทศบาลตำบลลำโรงเหนือ : วันที่ 8 มิถุนายน 2561) และคำให้สัมภาษณ์ดังกล่าวยังสอดคล้องกับคำให้สัมภาษณ์ของ นางลักขณา ลำโรงทอง สมาชิกชมรมผู้สูงอายุเทศบาลตำบลลำโรงเหนือ กล่าวว่า “ ส่วนใหญ่ที่เห็นเข้าร่วมประชาคมก็จะเป็นผู้สูงอายุ เพราะว่างานอยู่บ้านเฉยๆ มีการจัดประชาคมก็เข้าไปร่วมประชาคมด้วย” (สัมภาษณ์ นางลักขณา ลำโรงทอง สมาชิกชมรมผู้สูงอายุเทศบาลตำบลลำโรงเหนือ : วันที่ 8 มิถุนายน 2561)

จากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง ข้างต้น โดยสรุป ผู้วิจัยพบว่า ผู้สูงอายุมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ ในกระบวนการประชาคมเพื่อจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลลำโรงเหนือ ในรูปแบบต่างๆ เช่น การประชาสัมพันธ์การจัดประชุมประชาคมช่วยเทศบาล โดยการบอกญาติ เพื่อนบ้านหรือบุคคลที่รู้จัก ให้ทราบถึงกำหนดการจัดประชุมประชาคมของเทศบาลตำบลลำโรงเหนือ หรือการเอื้อเฟื้อสถานที่สำหรับจัดเวทีประชาคม ในชุมชนที่ไม่มีศาลาประชาคมและบางชุมชนที่สถานที่คับแคบ แม้กระทั่งการช่วยเหลือเจ้าหน้าที่ในการจัดโต๊ะ เก้าอี้ ป้ายไว้นัดติดเวทีประชาคม และการเข้าร่วมประชุมประชาคม ผู้สูงอายุก็มีส่วนร่วมในการประชุมประชาคม เพื่อนำเสนอปัญหาความต้องการของชุมชนตนเอง

ผู้สูงอายุ ถือเป็นกลุ่มบุคคลที่มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง เพราะนอกจากจะเป็นบุคคลที่มีความรู้ จากประสบการณ์ที่สั่งสมมายาวนานแล้ว ยังเป็นบุคคลที่ทุกวัยให้ความเคารพศรัทธา เป็นแบบอย่างที่ดี เมื่อผู้สูงอายุได้ให้ความสำคัญกับการเข้าร่วมประชุมประชาคมเพื่อจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลลำโรงเหนือ แล้วบุคคลรุ่นลูกหลานต้องตระหนักถึงสิทธิและหน้าที่ของประชาชนที่ต้องปฏิบัติ เช่น การเข้ามามีส่วนร่วมในการประชาคมเพื่อจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น เพื่อสะท้อนถึงปัญหาความต้องการของชุมชนของตนเอง เพื่อให้เทศบาลได้นำไปบรรจุในแผนพัฒนาท้องถิ่น นำไปสู่การแก้ไขปัญหาของชุมชนต่อไป

1.2 การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ

1.2.1 ร่วมเสนอปัญหาความต้องการของชุมชน ภายหลังจากที่เทศบาลตำบลลำโรงเหนือได้กำหนดวันในการลงประชุมประชาคมเพื่อจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นและประสานแจ้งผู้นำชุมชนพร้อมก็นำรถประชาสัมพันธ์ให้กับประชาชนในพื้นที่ทราบถึงกำหนดการลงพื้นที่ประชาคมเพื่อรับฟังปัญหา ความต้องการของประชาชนในชุมชน แล้ว เจ้าหน้าที่เทศบาลตำบลลำโรงเหนือได้เริ่มดำเนินการจัดเวทีประชาคม และมีการขอให้ประชาชนทุกคน ทุกเพศ ทุกวัยได้

เสนอปัญหา ความต้องการ โดยมีนายกเทศมนตรี ปลัดเทศบาล และหัวหน้าส่วนราชการ เจ้าหน้าที่จากเทศบาลเป็นผู้ดำเนินการในเวที และประชาชนในชุมชนได้นำเสนอประเด็นปัญหาต่างๆ รวมถึงกลุ่มผู้สูงอายุ ได้ร่วมเสนอประเด็นปัญหาที่ตนเองได้พบเจอให้กับเจ้าหน้าที่ได้รวบรวมปัญหา และนำไปบรรจุไว้ในแผนพัฒนาท้องถิ่น ตามแนวคิดของ ดร.ลือกฤต เพชรบดี นายกเทศมนตรีตำบลลำโรงเหนือ กล่าวว่า “ ประเด็นปัญหาในชุมชนที่ประชาชนในชุมชนได้เสนอ และสะท้อนปัญหาให้เจ้าหน้าที่เทศบาลได้รับทราบ ส่วนหนึ่งเป็นกลุ่มผู้สูงอายุที่ได้ให้ข้อมูลต่างๆ ” (สัมภาษณ์ ดร.ลือกฤต เพชรบดี นายกเทศมนตรีตำบลลำโรงเหนือ : วันที่ 29 พฤศจิกายน 2561) ซึ่งทำให้สัมภาษณ์ดังกล่าวสอดคล้องกับคำให้สัมภาษณ์ของ นายประยูทธ เอี่ยมสุวรรณ รองปลัดเทศบาลตำบลลำโรงเหนือ รักษาการผู้อำนวยการกองวิชาการและแผนงาน กล่าวว่า “ ในการรับฟังปัญหาความต้องการของชุมชน ผู้สูงอายุถือว่าได้ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีในการนำเสนอปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชนตนเองให้กับเจ้าหน้าที่ได้รับทราบ ซึ่งบางเรื่องผู้สูงอายุจะเข้าใจสภาพชุมชนมากกว่าวัยอื่นเนื่องจากว่าเป็นบุคคลที่อาศัยอยู่ในพื้นที่มานานกว่า จะทราบปัญหาในชุมชนเป็นอย่างดี” (สัมภาษณ์ นายประยูทธ เอี่ยมสุวรรณ ปลัดเทศบาลตำบลลำโรงเหนือ รักษาการผู้อำนวยการกองวิชาการและแผนงาน : วันที่ 22 มิถุนายน 2561) ซึ่งทำให้สัมภาษณ์ดังกล่าวยังสอดคล้องกับคำให้สัมภาษณ์ของ นางวันทนา กลีบเมฆ ผู้อำนวยการกองสวัสดิการสังคม กล่าวว่า “ ผู้สูงอายุในหลายๆ ชุมชน ได้ร่วมเสนอปัญหา ความต้องการของชุมชนตนเอง และยังได้เสนอแนวทางแก้ไขให้กับทางเทศบาล ซึ่งทางเทศบาลก็จะนำ ปัญหาและความต้องการเหล่านี้ไปประกอบการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นต่อไป ” (สัมภาษณ์ นางวันทนา กลีบเมฆ ผู้อำนวยการกองสวัสดิการสังคม : วันที่ 21 มิถุนายน 2561)

นางทองอ่อน ศีตะจิตต์ ผู้สูงอายุไม่ได้เป็นสมาชิกชมรมผู้สูงอายุเทศบาลตำบลลำโรงเหนือ กล่าวว่า “เราอยู่ในชุมชนมานานรู้สภาพปัญหาของชุมชนเป็นอย่างดี ต้องการนำปัญหาที่เกิดขึ้นไปเสนอให้ทางเทศบาลได้นำปรับปรุงแก้ไข เด็กรุ่นหลังๆ ไม่ค่อยรู้ปัญหาของชุมชนที่แท้จริงหรอกและเขาก็ไม่ค่อยอยู่บ้านกันเท่าไร มีแต่คนแก่ๆ ที่อยู่บ้านกัน”(สัมภาษณ์นางทองอ่อน ศีตะจิตต์ ผู้สูงอายุไม่ได้เป็นสมาชิกชมรมผู้สูงอายุเทศบาลตำบลลำโรงเหนือ : วันที่ 15 มิถุนายน 2561) และคำให้สัมภาษณ์ดังกล่าวยังสอดคล้องกับคำให้สัมภาษณ์ของ นายพิบูลย์ สุภางค์วิเศษ ผู้สูงอายุไม่ได้เป็นสมาชิกชมรมผู้สูงอายุเทศบาลตำบลลำโรงเหนือ กล่าวว่า “ ผู้สูงอายุส่วนใหญ่ที่ยังสุขภาพแข็งแรง ที่มาเข้าร่วมประชาคมไหว เขาก็ต้องการมาร่วมฟังปัญหา เสนอปัญหาต่างๆ ของชุมชนเขา ให้ทางเจ้าหน้าที่ได้นำไปปรับปรุงเพื่อแก้ปัญหาให้กับชุมชนเขาให้ถูกจุด บางคนเดินไม่ไหวยังให้ลูกหลานเข็นรถออกมาร่วมประชาคมกับทางเทศบาลตำบลลำโรงเหนือเลย ” (สัมภาษณ์

นายพิบูลย์ สุภาพงษ์ ผู้สูงอายุไม่ได้เป็นสมาชิกชมรมผู้สูงอายุเทศบาลตำบลสำโรงเหนือ : วันที่ 8 มิถุนายน 2561)

1.2.2 ร่วมแสดงความคิดเห็นและวิเคราะห์ปัญหาของชุมชน หลังจากที่ได้ รับทราบปัญหาความต้องการของประชาชนในชุมชนแล้ว ผู้สูงอายุและประชาชนทุกคนในชุมชน ได้ร่วมกันวิเคราะห์ถึงปัญหาที่น่าเสนาว่าปัญหาใดสมควรได้รับการแก้ไขในทันที หรือปัญหา ไหนที่ต้องขอความร่วมมือกับหน่วยงานของภาครัฐอื่น ตามแนวคิดของ นายประยูทธ เอี่ยมสุวรรณ รองปลัดเทศบาลตำบลสำโรงเหนือ รักษาการผู้อำนวยการกองวิชาการและแผนงาน กล่าวว่า “ เมื่อ ประชาชนได้เสนอปัญหาความต้องการต่างๆ มาแล้ว ทั้งผู้สูงอายุและประชาชนวัยอื่น ต่างร่วมกัน คิดวิเคราะห์ถึงสภาพความจำเป็น ปัญหาเร่งด่วนที่สมควรได้รับการแก้ไขปัญหาในทันที ” (สัมภาษณ์ นายประยูทธ เอี่ยมสุวรรณ ปลัดเทศบาลตำบลสำโรงเหนือ รักษาการผู้อำนวยการกอง วิชาการและแผนงาน : วันที่ 22 มิถุนายน 2561) ซึ่งทำให้สัมภาษณ์ดังกล่าวสอดคล้องกับคำให้ สัมภาษณ์ของ นางทุเรียน ฮวดลิ้ม ผู้สูงอายุไม่ได้เป็นสมาชิกชมรมผู้สูงอายุเทศบาลตำบลสำโรง เหนือ กล่าวว่า “ เมื่อได้ปัญหามาแล้ว ทั้งผู้สูงอายุ คนหนุ่มสาวทั่วไป ก็มาช่วยกันคิดว่าปัญหาไหนที่ เป็นประโยชน์กับชุมชนมากที่สุด ปัญหาไหนที่สามารถช่วยแก้กันเองได้เลย ” (สัมภาษณ์ นางทุเรียน ฮวดลิ้ม ผู้สูงอายุไม่ได้เป็นสมาชิกชมรมผู้สูงอายุเทศบาลตำบลสำโรงเหนือ : วันที่ 15 มิถุนายน 2561) ซึ่งทำให้สัมภาษณ์ดังกล่าวสอดคล้องกับคำให้สัมภาษณ์ของ นางวนิดา มีศิริ ผู้สูงอายุไม่ได้เป็นสมาชิกชมรมผู้สูงอายุเทศบาลตำบลสำโรงเหนือ กล่าวว่า “ ปัญหาที่เสนอไป ผู้สูงอายุก็มีส่วนช่วยเขา คิด ว่าแต่ละปัญหาอะไรด่วนปัญหาอะไรรอได้ ” (สัมภาษณ์ นางวนิดา มีศิริ ผู้สูงอายุไม่ได้เป็นสมาชิกชมรมผู้สูงอายุเทศบาลตำบลสำโรงเหนือ : วันที่ 8 มิถุนายน 2561) ซึ่งทำให้สัมภาษณ์ดังกล่าวสอดคล้องกับคำให้สัมภาษณ์ของ นางลมัย ทองประเจียด ผู้สูงอายุไม่ได้ เป็นสมาชิกชมรมผู้สูงอายุเทศบาลตำบลสำโรงเหนือ กล่าวว่า “ ปัญหาที่เราเสนอเราก็ต้องช่วยเขา วิเคราะห์ ว่ามันมีความจำเป็นที่ต้องทำทันทีหรือเปล่า แล้วถ้าไม่ได้ทำทันทีจะเกิดปัญหาอะไรขึ้น” (สัมภาษณ์ นางลมัย ทองประเจียด ผู้สูงอายุไม่ได้เป็นสมาชิกชมรมผู้สูงอายุเทศบาลตำบล- สำโรงเหนือ : วันที่ 8 มิถุนายน 2561)

1.2.3 ร่วมตัดสินใจในการจัดลำดับความสำคัญของปัญหา หลังจากผู้สูงอายุและ ประชาชนทั่วไปได้ร่วมกันวิเคราะห์ปัญหาที่มีความจำเป็นเร่งด่วนที่ต้องการแก้ไขในทันที ในลำดับ ต่อมาต้องมีการจัดลำดับความสำคัญของปัญหาที่ได้นำเสนอมาในแต่ละประเด็น ตามแนวคิดของ นายประยูทธ เอี่ยมสุวรรณ รองปลัดเทศบาลตำบลสำโรงเหนือ รักษาการผู้อำนวยการกองวิชาการ และแผนงาน กล่าวว่า “ การจัดลำดับความสำคัญของปัญหาที่ชุมชนได้นำเสนอมาก็เป็น กระบวนการหนึ่งที่มีความสำคัญ โดยการจัดลำดับความสำคัญของปัญหานี้ประชาชนทุกคนต้อง

ร่วมกันวิเคราะห์และช่วยกันจัดลำดับความสำคัญด้วย ผู้สูงอายุก็เป็นส่วนหนึ่งที่มีบทบาทในการนำเสนอปัญหาและได้ร่วมจัดลำดับปัญหาว่าปัญหาใดมีความสำคัญที่สุด” (สัมภาษณ์ นายประยุทธ เอี่ยมสุวรรณ ปลัดเทศบาลตำบลลำโรงเหนือ รักษาการผู้อำนวยการกองวิชาการและแผนงาน : วันที่ 22 มิถุนายน 2561) ซึ่งทำให้สัมภาษณ์ดังกล่าวสอดคล้องกับคำให้สัมภาษณ์ของ นางวันทนา กลีบเมฆ ผู้อำนวยการกองสวัสดิการสังคม กล่าวว่า “ เมื่อได้ปัญหา ความต้องการมาแล้ว ประเด็นต่อไปที่ต้องดำเนินการคือ การจัดลำดับความสำคัญของปัญหาซึ่งผู้สูงอายุ เป็นกลุ่มบุคคลที่ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี ตั้งแต่กระบวนการเสนอปัญหา โครงการ ความต้องการต่างๆ และมาถึงขั้นตอนการจัดลำดับความสำคัญของปัญหาก็เช่นกัน ไม่ต่างจากประชาชนวัยทำงานทั่วไปเลย ที่ได้แสดงความคิดเห็นในมุมมองของผู้สูงอายุ ” (สัมภาษณ์ นางวันทนา กลีบเมฆ ผู้อำนวยการกองสวัสดิการสังคม : วันที่ 21 มิถุนายน 2561) ซึ่งคำให้สัมภาษณ์ดังกล่าวยังสอดคล้องกับคำให้สัมภาษณ์ของ นางเรณู จารุรังสรรค์ สมาชิกชมรมผู้สูงอายุเทศบาลตำบลลำโรงเหนือ กล่าวว่า “ช่วยกันคิดทั้งหมดทั้งปัญหา ความต้องการ และการจัดลำดับอันไหนสำคัญที่สุดที่ต้องทำก่อนอันอื่น อันไหนรองลงมา ไม่อย่างนั้นปัญหาเป็นสิบข้อแก้พร้อมกัน ทำไม่ได้หรอก” (สัมภาษณ์ นางเรณู จารุรังสรรค์ สมาชิกชมรมผู้สูงอายุเทศบาลตำบลลำโรงเหนือ: วันที่ 8 มิถุนายน 2561)

จากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง ข้างต้น โดยสรุป ผู้วิจัยพบว่า ผู้สูงอายุมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในกระบวนการประชุมประชาคมเพื่อจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ในรูปแบบต่างๆ เช่น การร่วมเสนอปัญหาความต้องการของชุมชนตนเองที่ต้องการสะท้อนปัญหาต่างๆที่เกิดขึ้นภายในชุมชน ให้เจ้าหน้าที่ได้นำไปประกอบการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น และร่วมแสดงความคิดเห็นและวิเคราะห์ปัญหาของชุมชน ร่วมตัดสินใจในการจัดลำดับความสำคัญของปัญหาว่าปัญหาไหนต้องได้รับการแก้ไขโดยด่วน หากไม่ได้รับการแก้ไขในทันทีจะมีผลกระทบต่อชุมชน

ผู้สูงอายุ ถือได้ว่าเป็นกลุ่มบุคคลที่มีความสำคัญทั้งในด้านของบุคคลที่มีประสบการณ์ในการดำเนินชีวิตมายาวนานและพบเจอปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชนมา และมีความเชี่ยวชาญในด้านต่างๆ สามารถนำความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ที่มีอยู่ในตนเองมาใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม และทำประโยชน์ให้กับสังคมและประเทศชาติได้ ผู้สูงอายุถือเป็นบุคคลสำคัญที่เพียบพร้อมไปด้วยความรู้ และประสบการณ์ เป็นผู้ถึงพร้อมทั้งคุณวุฒิ และวัยวุฒิ ผู้สูงอายุบางคน มีความรู้ ความสามารถสูง มีประสบการณ์ หลายคนอาจเคยเป็นครู อาจารย์ แพทย์ พยาบาล เป็นผู้นำทางกฎหมาย บัญชี การบริหาร หรือ การจัดการ เมื่อเกษียณอายุแล้ว ยังสามารถทำประโยชน์ให้สังคมได้ ผู้สูงอายุควรได้รับการสนับสนุนจากครอบครัวเมื่อเข้าสู่วัยสูงอายุ หรือเกษียณอายุงานแล้ว เวลาว่างหาได้ง่าย และมีมาก กิจกรรมยามว่างไม่ว่าเพื่อนันทนาการ หรือการเรียนรู้สิ่งใหม่ หรือให้บริการผู้อื่น จึงเป็นเรื่องสำคัญ ซึ่งนำความพึงพอใจมาให้ ทำให้มีชีวิตชีวา

และมีความหมาย การที่เกษียณอายุการทำงานอย่างไม่มีจุดหมาย จะนำไปสู่ความเซ็ง เบื่อหน่าย และแยกตัวออกจากสังคม ความจริงนั้นกาย และจิตใจเจริญงอกงาม ขึ้นตามแรงกระตุ้นของกิจกรรมต่างๆ จึงเป็นการดี ที่เราควรจะมีกิจกรรมมากระตุ้นชีวิตของเราให้เจริญงอกงาม

1.3 การมีส่วนร่วมในการประเมินผล

ในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นนั้น จะต้องมีการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนา โดยจะต้องติดตามและประเมินยุทธศาสตร์ ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการจัดทำแผนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.2548 หมวด 6 ข้อ 29 และระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการจัดทำแผนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2559 ข้อ 13 ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการจัดทำแผนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2559 ข้อ 13 และในการประเมินแผนนั้นจะต้อง ดำเนินการประเมินคุณภาพของแผนยุทธศาสตร์ การพัฒนาตามแนวทางการติดตามและประเมินผลยุทธศาสตร์เพื่อสอดคล้องแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แจ้งตามหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท 0810.2/ว 5797 ลงวันที่ 10 ตุลาคม 2559 เรื่อง แนวทางและหลักเกณฑ์การจัดทำและประสานแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปี (พ.ศ. 2561 – 2564) ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการจัดทำแผนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2559

การประเมินผลการนำแผนพัฒนาท้องถิ่นไปปฏิบัติในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพตามที่เทศบาลตำบลสำโรงเหนือได้ดำเนินการจัดทำแผนพัฒนาขึ้นมาเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการพัฒนาเทศบาลให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้ เกิดประสิทธิภาพประสิทธิผลสูงสุดในการแก้ไขปัญหาให้กับประชาชน ในการจัดทำแผนพัฒนานั้น จะต้องมีการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการจัดทำแผนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2548 หมวด 6 ข้อ 29 และระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการจัดทำแผนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น(ฉบับที่2) พ.ศ.2559ข้อ 13 โดยคณะกรรมการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาเป็นผู้ดำเนินการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนา ซึ่งคณะกรรมการจะต้องดำเนินการกำหนดแนวทาง วิธีการในการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนา ดำเนินการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนารายงานผลและเสนอความเห็นซึ่งได้จากการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาต่อผู้บริหารท้องถิ่น เพื่อให้ผู้บริหารท้องถิ่นเสนอต่อสภาท้องถิ่น และคณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่น พร้อมทั้งประกาศผลการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาให้ประชาชนในท้องถิ่นทราบในที่เปิดเผยภายในสิบห้าวันนับแต่วันรายงานผลและเสนอความเห็นดังกล่าวและต้องปิดประกาศไว้เป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่าสามสิบวัน โดยอย่างน้อยปีละสองครั้งภายในเดือนเมษายนและภายในเดือนตุลาคมของทุกปี

1.3.1 ร่วมติดตามสอบถามความคืบหน้าโครงการ ภายหลังจากที่ได้ลงพื้นที่ประชุมประชาคมเพื่อรับทราบปัญหา ความต้องการของประชาชนในพื้นที่แล้ว เทศบาลตำบลลำโรงเหนือจะนำปัญหา ความต้องการดังกล่าวมาประกอบและบรรจุไว้ในแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปี เพื่อนำไปสู่การดำเนินการแก้ไขปัญหาให้กับประชาชน ผู้สูงอายุและประชาชนทั่วไปที่ได้เข้าร่วมประชุมประชาคมและได้เสนอปัญหา ความต้องการต่างๆ มาให้กับทางเทศบาลตำบลลำโรงเหนือก็ จะมีการติดตามสอบถึงความคืบหน้าของโครงการที่ตนเองได้นำเสนอไปตามแนวคิดของ ดร.ลือกฤต เพชรบดี นายกเทศมนตรีตำบลลำโรงเหนือ กล่าวว่า “ ผู้สูงอายุและประชาชนทั่วไปก็ จะมีการติดตามสอบถามเรื่องโครงการดำเนินการ โครงการต่างๆ ที่ได้เสนอมาให้กับทางเทศบาลตำบลลำโรงเหนือ ดำเนินการแก้ไข ปัญหาความต้องการใดที่ทางเทศบาลตำบลลำโรงเหนือดำเนินการได้ ในทันที โดยไม่ต้องบรรจุไว้ในแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปี ทางเทศบาลก็ดำเนินการในทันที ส่วนปัญหา ที่เป็นโครงการที่ต้องบรรจุไว้ในแผนก่อนจึงจะสามารถดำเนินการได้ ทางประชาชนรวมทั้งกลุ่ม ผู้สูงอายุก็จะมี การติดตามสอบถามมาอยู่ตลอด ” (สัมภาษณ์ ดร.ลือกฤต เพชรบดี นายกเทศมนตรี ตำบลลำโรงเหนือ : วันที่ 29 พฤศจิกายน 2561) ซึ่งคำให้สัมภาษณ์ดังกล่าวสอดคล้องกับคำให้ สัมภาษณ์ของ นายประยูทธ เอี่ยมสุวรรณ รองปลัดเทศบาลตำบลลำโรงเหนือ รักษาการ ผู้อำนวยการกองวิชาการและแผนงาน กล่าวว่า “ โครงการต่างๆที่บรรจุไว้ในแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปี นั้น ทางประชาชนกลุ่มผู้สูงอายุ ได้มีการสอบถามความคืบหน้าอยู่ตลอด ว่าดำเนินการไปถึง ขั้นตอนกระบวนการใด ” (สัมภาษณ์ นายประยูทธ เอี่ยมสุวรรณ ปลัดเทศบาลตำบลลำโรงเหนือ รักษาการผู้อำนวยการกองวิชาการและแผนงาน : วันที่ 22 มิถุนายน 2561) ซึ่งคำให้สัมภาษณ์ ดังกล่าวสอดคล้องกับคำให้สัมภาษณ์ของ นางสุกาญจนา บุษชา ผู้สูงอายุสมาชิกชมรมผู้สูงอายุ เทศบาลตำบลลำโรงเหนือ กล่าวว่า “โครงการเล็กๆ ที่ทางเทศบาล ทำได้ทันทีเขาก็ทำทันที แต่ก็มี โครงการที่ใหญ่ต้องใช้เงินและเวลา เขาก็ต้องเอาเข้าแผน เราก็ต้องคอยติดตามสอบถามเขาอยู่เรื่อยๆ ว่าถึงขั้นตอนไหนแล้ว ก็มีผู้สูงอายุหลายๆ คนที่เขาให้ความสำคัญกับตรงนี้มาก ” (สัมภาษณ์ นางสุกาญจนา บุษชา ผู้สูงอายุสมาชิกชมรมผู้สูงอายุเทศบาลตำบลลำโรงเหนือ : วันที่ 15 มิถุนายน 2561)

จากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง ข้างต้น โดยสรุป ผู้วิจัยพบว่า ผู้สูงอายุมีการติดตาม และสอบถามความคืบหน้าของโครงการที่ได้ร่วมกันเสนอต่อเทศบาลตำบลลำโรงเหนือ เนื่องจาก ต้องการแก้ปัญหาของชุมชนตนเอง และตระหนักถึงสิทธิ หน้าที่ของพลเมืองที่ดี การปกครอง ท้องถิ่นนับเป็นพื้นฐานสำคัญของระบอบประชาธิปไตยโดยการปกครองท้องถิ่นมีบทบาทสำคัญใน การส่งเสริมสิทธิเสรีภาพความเสมอภาค ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของคนในท้องถิ่นให้มีความรู้ ความเข้าใจ และตระหนักถึงเรื่องดังกล่าว ในขณะที่เดียวกันก็ส่งเสริมความเข้มแข็งของภาคประชา

สังคมให้สามารถมีบทบาทร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการบริหารท้องถิ่นให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่น

ตอนที่ 2 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของผู้สูงอายุในการปกครองท้องถิ่นเทศบาล – ตำบลลำโรงเหนือ

2.1 ปัจจัยทางการเมือง

สภาพทางการเมืองที่เป็นอยู่นั้น เป็นประชาธิปไตยมากน้อยเพียงไร ประชาชนมีสิทธิเสรีภาพทางการเมือง และความเท่าเทียมทางการเมืองมากน้อยเพียงไร ในสังคมการเมืองที่เปิดกว้าง เช่น ระบบประชาธิปไตยคนในสังคมได้รับสิทธิทางการเมืองมาก มีเสรีภาพได้รับความเคารพในศักดิ์ศรีแห่งความเป็นมนุษย์ และมีส่วนร่วมทางการเมืองสูง แต่ในทางตรงกันข้าม หากเป็นระบบการเมืองแบบปิดหรือเผด็จการ หรือประชาธิปไตยครึ่งใบ สิทธิทางการเมืองมีจำกัด และการมีส่วนร่วมของประชาชนก็ยังจำกัดตัวอยู่ในขอบเขตแคบๆ

2.1.1 การเล่นพรรคเล่นพวก ด้วยสภาพการเมืองปัจจุบัน ทั้งการเมืองระดับประเทศและการเมืองระดับท้องถิ่น ล้วนมีผลเกี่ยวเชื่อมโยงกัน และต่างล้วนมีอิทธิพลต่อการเข้ามามีส่วนร่วมของผู้สูงอายุและประชาชนทั่วไปในการประชุมประชาคมเพื่อจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น อาจกล่าวได้ว่า หากผู้นำท้องถิ่นไม่ใช่คนของฝ่ายตนเองที่ตนเองชื่นชอบ ก็ทำให้ไม่ต้องการเข้าร่วมกิจกรรมใดๆ ของทางเทศบาลเลย ทั้งการเมืองระดับประเทศ และการเมืองระดับท้องถิ่น ล้วนมีอิทธิพลกับประชาชนในพื้นที่ สอดคล้องกับคำให้สัมภาษณ์ของ ดร.ลือกฤต เพชรบดี นายกเทศมนตรีตำบลลำโรงเหนือ กล่าวว่า “ ปฏิเสธไม่ได้ว่า การเมืองไม่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทั้งกลุ่มผู้สูงอายุและประชาชนทั่วไป ในการมีส่วนร่วมกับการทุกๆ กิจกรรมของทางเทศบาล ตั้งแต่การเมืองระดับประเทศ และการเมืองระดับท้องถิ่น การประชุมประชาคมเพื่อจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปีก็เช่นกัน” (สัมภาษณ์ ดร.ลือกฤต เพชรบดี นายกเทศมนตรีตำบลลำโรงเหนือ:วันที่ 29 พฤศจิกายน 2561) ซึ่งคำให้สัมภาษณ์ดังกล่าวสอดคล้องกับคำให้สัมภาษณ์ของ นางวนิดา มีศิริ ผู้สูงอายุไม่ได้เป็นสมาชิกชมรมผู้สูงอายุเทศบาลตำบลลำโรงเหนือ กล่าวว่า “ ปัญหาทางการเมืองที่เกี่ยวข้องก็จะเป็นการ ที่แบ่งเป็นกลุ่มไครกลุ่มมัน ถ้านายกเทศมนตรีคนนี้ไม่ใช่คนที่เขาเลือกเขาก็จะไม่อยากมาร่วมกิจกรรมกับเรา ” (สัมภาษณ์นางวนิดา มีศิริ ผู้สูงอายุไม่ได้เป็นสมาชิกชมรมผู้สูงอายุเทศบาลตำบลลำโรงเหนือ:วันที่ 8 มิถุนายน 2561) ซึ่งคำให้สัมภาษณ์ดังกล่าวสอดคล้องกับคำให้สัมภาษณ์ของ นางเรณู จารุรังสรรค์ ผู้สูงอายุสมาชิกชมรมผู้สูงอายุเทศบาลตำบลลำโรงเหนือ

กล่าวว่า “ การแบ่งกลุ่มแบ่งพรรคในการเมืองท้องถิ่นมันมีอยู่แล้ว ในเวทีประชาคมถ้ากลุ่มที่เขาไม่ชอบนายกฯ มาร่วม เขาก็จะมาลักษณะของการป่วนหรือมานั่งสังเกตการณ์อย่างเดียว หรือมาและมีพวกมาเพื่อที่จะเสนอปัญหาที่เป็นปัญหาเฉพาะกลุ่มตนเองและให้คะแนนความสำคัญของปัญหาให้มากที่สุดเพื่อที่จะเป็นปัญหาอันดับแรกที่ต้องได้รับการแก้ไข” (สัมภาษณ์ นางเรณู จารุรังสรรค์ ผู้สูงอายุสมาชิกชมรมผู้สูงอายุเทศบาลตำบลลำโรงเหนือ : วันที่ 8 มิถุนายน 2561)

จากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง ข้างต้น โดยสรุป ผู้วิจัยพบว่า ปัจจัยทางการเมืองส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของผู้สูงอายุ ในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ในกระบวนการจัดเวทีประชุมประชาคมนั้น เทศบาลตำบลลำโรงเหนือได้ทำหน้าที่ประสานไปยังผู้นำชุมชนเพื่อให้แจ้งไปยังประชาชนภายในชุมชน และอีกทางหนึ่งคือรถประชาสัมพันธ์ของเทศบาล เพื่อให้ประชาชนทุกคนที่อยู่ในเขตเทศบาลตำบลลำโรงเหนือทราบถึงกำหนดการลงพื้นที่ประชุมประชาคม เมื่อดำเนินการในเวทีประชาคมจะมีการนำเสนอปัญหาต่างๆ และการจัดลำดับความสำคัญของปัญหา ซึ่งก็จะมีการแบ่งเป็นพรรคพวก และนำเสนอปัญหาคนละแบบและเมื่อจัดลำดับความสำคัญของปัญหาที่จะนำเสนอปัญหาของกลุ่มตน ซึ่งเป็นผลมาจากอิทธิพลของการเมืองทั้งในระดับท้องถิ่นและระดับประเทศ

2.2 ปัจจัยทางสังคม

เป็นปัจจัยที่กำหนดพฤติกรรมของมนุษย์ เพื่อให้สอดคล้องกับสังคม และเป็นที่ยอมรับ ของบุคคลในสังคมนั้นด้วย การกระทำของผู้อื่นและผลกรรมที่ได้รับจึงทำให้เกิดการเรียนรู้พฤติกรรมทางสังคม ซึ่งเป็น ไปกฎระเบียบ และตัวแบบทางสังคม สภาพทางสังคม วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี ทำให้เกิดกระบวนการกล่อมเกลாதทางการเมือง (political socialization) ส่งผลต่อความคิด ความเชื่อทางการเมืองและพฤติกรรมทางการเมือง เช่น การยอมรับระบบอาวุโส การยอมรับผู้มีอำนาจ การเชื่อโชคกลาง การยอมจำนนต่อโชคชะตา ส่งผลให้เกิดวัฒนธรรมทางการเมืองที่ไม่สอดคล้องกับระบอบประชาธิปไตย ในทางตรงกันข้ามสังคมที่มีกระบวนการกล่อมเกลாதทางการเมืองให้ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจและความตระหนักในสิทธิ เสรีภาพ และหน้าที่ของประชาชนในระบอบประชาธิปไตยแล้ว คนในสังคมก็จะมีพฤติกรรมทางการเมืองที่ส่งผลดีต่อระบอบประชาธิปไตย

2.2.1 เป็นสังคมเมือง รับผิดชอบต่อหน้าที่ของประชาชน เทศบาลตำบลลำโรงเหนือ เป็นเทศบาลซึ่งอยู่ในเขตชุมชนเมือง ผู้สูงอายุและประชาชนทุกคน ถือว่าเป็นกลุ่มบุคคลที่มีความรู้ และมีการศึกษาอยู่ในระดับดี ซึ่งทำให้ทุกคนเข้าใจในสิทธิ และหน้าที่ของการเป็นพลเมือง การเข้าไปมีส่วนร่วมในการร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมตัดสินใจ ร่วมตรวจสอบ ร่วมรับผลประโยชน์ ร่วมแก้ปัญหา ปรึกษาหารือแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อแก้ปัญหาสำหรับการพัฒนาท้องถิ่นที่ตนเองอาศัยให้

เจริญ ตามแนวคิดของ ดร.ลือกฤต เพชรบดี นายกเทศมนตรีตำบลลำโรงเหนือ กล่าวว่า “ผู้สูงอายุในเขตเทศบาลตำบลลำโรงเหนือ ซึ่งเป็นเทศบาลที่อยู่ในชุมชนเมือง ถือเป็นกลุ่มบุคคลที่มีความรู้ความสามารถ ส่วนใหญ่จะมีการศึกษาอยู่ในระดับสูง เป็นข้าราชการบำนาญ ซึ่งกลุ่มนี้ จะให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมในการปกครองท้องถิ่นของตนเอง ทั้งในการร่วมประชาคมจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นหรือการเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ของทางเทศบาล” (สัมภาษณ์ ดร.ลือกฤต เพชรบดี นายกเทศมนตรีตำบลลำโรงเหนือ : วันที่ 29 พฤศจิกายน 2561) ซึ่งคำให้สัมภาษณ์ดังกล่าวสอดคล้องกับคำให้สัมภาษณ์ของ นายประยุทธ เอี่ยมสุวรรณ รองปลัดเทศบาลตำบลลำโรงเหนือ รักษาการผู้อำนวยการกองวิชาการและแผนงาน กล่าวว่า “สภาพสังคม ประเพณีวัฒนธรรมของเทศบาลตำบลลำโรงเหนือ เป็นสังคมชุมชนเมือง ซึ่งประชาชนมีความตื่นตัวในการใช้สิทธิ ของการเป็นพลเมือง ” (สัมภาษณ์ นายประยุทธ เอี่ยมสุวรรณ ปลัดเทศบาลตำบลลำโรงเหนือ รักษาการผู้อำนวยการกองวิชาการและแผนงาน : วันที่ 22 มิถุนายน 2561)

นางวันทนา กลีบเมฆ ผู้อำนวยการกองสวัสดิการสังคม กล่าวว่า “ ด้วยสภาพสังคมของเทศบาลตำบลลำโรงเหนือเป็นชุมชนเมืองที่ประชาชนค่อนข้างจะมีความรู้ และให้ความสำคัญการเรื่องของการเมืองการปกครองเป็นอย่างมาก ยิ่งถ้ารู้ว่าการดำเนินการใดๆ จะมีผลกระทบต่อตนเองและชุมชนแล้ว ยังต้องการที่จะเข้าไปมีส่วนร่วม เพราะฉะนั้นเมื่อมีการแจ้งการจัดประชาคมเพื่อจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ของเทศบาลตำบลลำโรงเหนือแล้ว น้อยคนที่จะไม่เข้าร่วม” (สัมภาษณ์ นางวันทนา กลีบเมฆ ผู้อำนวยการกองสวัสดิการสังคม : วันที่ 21 มิถุนายน 2561) ซึ่งคำให้สัมภาษณ์ดังกล่าวยังสอดคล้องกับคำให้สัมภาษณ์ของ นางเรณู จารุรังสรรค์ สมาชิกชมรมผู้สูงอายุเทศบาลตำบลลำโรงเหนือ กล่าวว่า “ ทุกวันนี้ผู้สูงอายุส่วนใหญ่มีความตื่นตัวในเรื่องของสิทธิ หน้าที่ของตนเองมาก ด้วยสภาพแวดล้อมชุมชนที่เป็นชุมชนเมืองด้วยแล้ว ” (สัมภาษณ์ นางเรณู จารุรังสรรค์ สมาชิกชมรมผู้สูงอายุเทศบาลตำบลลำโรงเหนือ: วันที่ 8 มิถุนายน 2561)

จากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง ข้างต้น โดยสรุป ผู้วิจัยพบว่า ปัจจัยทางสังคมส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการปกครองท้องถิ่น ในการประชุมประชาคมเพื่อจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปี ด้วยเทศบาลตำบลลำโรงเหนือ เป็นเทศบาลที่เป็นเขตชุมชนเมือง ประชากรทั้งวัยผู้สูงอายุและประชากรวัยอื่น ได้รับการศึกษาที่อยู่ในระดับดี และมีความรู้ความสามารถ เคารพและตระหนักในสิทธิ หน้าที่ของตนเอง ต่อการเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดทิศทางการปกครองตนเอง โดยช่องทางการเข้าร่วมประชาคมเพื่อจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลลำโรงเหนือ ซึ่งเป็นอีกช่องทางหนึ่งในการเข้ามามีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาชุมชน และท้องถิ่นของตนเอง เป็นการมีส่วนร่วมอย่างมีคุณภาพของประชาชน การมีส่วนร่วม อย่างอิสระบนพื้นฐานของความรู้ ความเข้าใจ และความตระหนักถึงสิทธิ หน้าที่ของพลเมืองในระบอบประชาธิปไตยอย่างแท้จริง

2.3 ปัจจัยส่วนบุคคล

การมีส่วนร่วมของผู้สูงอายุ ตั้งแต่ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ และการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ถ้าหากผู้สูงอายุมีส่วนร่วมตั้งแต่กระบวนการตัดสินใจในการเนิการต่างๆของท้องถิ่นแล้ว จะทำให้การจัดบริการสาธารณะต่างๆ ที่เกิดขึ้นในท้องถิ่น สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นมากที่สุด นอกจากนี้ การเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการปฏิบัติและประเมินผลการดำเนินงานของ เทศบาลตำบลสำโรงเหนือ จะมีผลให้การดำเนินการต่างๆ ของท้องถิ่นเป็นไปด้วยความโปร่งใส มีความเป็นธรรม ลดการทุจริต และความขัดแย้งในการทำงาน แต่ในด้านปัจจัยส่วนบุคคลของผู้สูงอายุที่ส่งผลกับการมีส่วนร่วมในการจัดประชาคมจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลสำโรงเหนือ มีดังนี้

2.3.1 สุขภาพร่างกาย ผู้สูงอายุจะมีปัญหาด้านสุขภาพร่างกายส่วนใหญ่ เนื่องจากวัยที่มากขึ้น ปัจจัยอีกหนึ่งประการของการเข้ามามีส่วนร่วมในการประชาคมเพื่อจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นเทศบาลตำบลสำโรงเหนือ คือ ปัญหาด้านสุขภาพร่างกายของผู้สูงอายุ เนื่องจากผู้สูงอายุที่มีสุขภาพร่างกายที่แข็งแรงส่วนใหญ่จะเข้ามามีส่วนร่วมเวทีประชุมประชาคมเพื่อจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ส่วนผู้สูงอายุที่มีปัญหาด้านสุขภาพ หรือเป็นผู้ป่วยติดเตียง กลุ่มนี้จะไม่ได้อำร่วมเวทีประชุมประชาคม ตามแนวคิดของ นายประยุทธ เอี่ยมสุวรรณ รองปลัดเทศบาลตำบลสำโรงเหนือ รักษาการผู้อำนวยการกองวิชาการและแผนงาน กล่าวว่ “ เรื่องสุขภาพร่างกายของผู้สูงอายุก็เป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้ผู้สูงอายุมาเข้าร่วมเวทีประชาคม เนื่องจากว่าผู้สูงอายุที่มีสุขภาพร่างกายแข็งแรง กลุ่มนี้ไม่ค่อยมีปัญหา แต่กลุ่มผู้สูงอายุที่มีอาการเจ็บป่วย กลุ่มนี้อาจมีบางท่านที่ยังพอสามารถเข้าร่วมประชาคมได้ แต่ก็มิจำนวนมากที่ไม่สามารถมาเข้าร่วมได้” (สัมภาษณ์ นายประยุทธ เอี่ยมสุวรรณ ปลัดเทศบาลตำบลสำโรงเหนือ รักษาการผู้อำนวยการกองวิชาการและแผนงาน : วันที่ 22 มิถุนายน 2561) ซึ่งคำให้สัมภาษณ์ดังกล่าวสอดคล้องกับคำให้สัมภาษณ์ของ นางทองอ่อน ศีตะจิตต์ ผู้สูงอายุสมาชิกชมรมผู้สูงอายุเทศบาลตำบลสำโรงเหนือ กล่าวว่า “ ผู้สูงอายุที่ป่วยเป็นผู้ป่วยติดเตียงหรือเจ็บป่วยด้านการเคลื่อนไหวก็ไม่สามารถเข้าร่วมประชาคมได้” (สัมภาษณ์ นางทองอ่อน ศีตะจิตต์ ผู้สูงอายุสมาชิกชมรมผู้สูงอายุเทศบาลตำบลสำโรงเหนือ:วันที่ 15 มิถุนายน 2561)

2.3.2 ความรู้ความเข้าใจในการจัดประชุมประชาคม การจัดประชุมประชาคมเพื่อจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลสำโรงเหนือ ดำเนินการภายใต้หลักพระราชรัฐ โดยกระบวนการมีส่วนร่วม ของประชาชนในพื้นที่ ในการร่วมคิด ร่วมทำร่วมตัดสินใจ ร่วมตรวจสอบร่วมรับประโยชน์ ร่วมแก้ปัญหา ปรัชญาหรือแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อแก้ปัญหาสำหรับการพัฒนาท้องถิ่น ซึ่งจะเป็นการนำพาพัฒนาท้องถิ่นไปสู่การแก้ปัญหา และพัฒนาที่ยั่งยืน ตาม

แนวคิดของ ดร.ลือภฤต เพชรบดี นายกเทศมนตรีตำบลตำบองเหนือ กล่าวว่า “ ความรู้ความเข้าใจ ในการจัดประชาคมเพื่อจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ก็เป็นส่วนสำคัญ ทางเทศบาลได้ให้ความสำคัญ กับปัญหาตรงจุดนี้โดยการจัดอบรมให้ความรู้กับประชาชนในพื้นที่ถึงความสำคัญของการจัดทำ แผนพัฒนาท้องถิ่น ” (สัมภาษณ์ ดร.ลือภฤต เพชรบดี นายกเทศมนตรีตำบลตำบองเหนือ : วันที่ 29 พฤศจิกายน 2561) ซึ่งทำให้สัมภาษณ์ดังกล่าวสอดคล้องกับคำให้สัมภาษณ์ของ นางวนิดา มีศิริ ผู้สูงอายุไม่ได้เป็นสมาชิกชมรมผู้สูงอายุเทศบาลตำบลตำบองเหนือ กล่าวว่า “ ควรจัดอบรมให้ ความรู้กับประชาชนว่าการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นคืออะไร ให้อะไรกับคนในชุมชนบ้าง ” (สัมภาษณ์ นางวนิดา มีศิริ ผู้สูงอายุไม่ได้เป็นสมาชิกชมรมผู้สูงอายุเทศบาลตำบลตำบองเหนือ : วันที่ 8 มิถุนายน 2561) ซึ่งทำให้สัมภาษณ์ดังกล่าวสอดคล้องกับคำให้สัมภาษณ์ของ นางลมัย ทองประเจียด ผู้สูงอายุไม่ได้เป็นสมาชิกชมรมผู้สูงอายุเทศบาลตำบลตำบองเหนือ กล่าวว่า “ ผู้สูงอายุบางคนยังไม่รู้ด้วยซ้ำว่าแผนพัฒนาท้องถิ่นคืออะไรทำไมต้องประชาคม” (สัมภาษณ์ นางลมัย ทองประเจียด ผู้สูงอายุไม่ได้เป็นสมาชิกชมรมผู้สูงอายุเทศบาลตำบลตำบองเหนือ : วันที่ 8 มิถุนายน 2561)

จากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง ข้างต้น โดยสรุป ผู้วิจัยพบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้สูงอายุมีผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดประชาคมเพื่อจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ในด้านสุขภาพ ร่างกายของผู้สูงอายุเอง หากผู้สูงอายุที่มีสุขภาพร่างกายที่แข็งแรง ก็จะทำให้ความสำคัญในการเข้าร่วม ประชุมประชาคมเพื่อจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ในด้านของความรู้ความเข้าใจในเรื่องของการ ประชาคมเพื่อจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นก็เป็นปัจจัยสำคัญอีกอย่างหนึ่ง หากผู้สูงอายุหรือประชาชน ทั่วไปไม่ทราบถึงความสำคัญที่ต้องดำเนินการประชาคมเพื่อให้ได้มาซึ่ง ปัญหา และความต้องการ ของชุมชนแล้ว การเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการดังกล่าวก็จะไม่ประสบผลสำเร็จ

ตอนที่ 3 ปัญหา และอุปสรรคต่อการมีส่วนร่วมในการปกครองท้องถิ่นของผู้สูงอายุ เทศบาลตำบลตำบองเหนือ อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรปราการ

การกระจายอำนาจทางการเมืองหรือการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่นเป็นการจัด ความสัมพันธ์ทางอำนาจระหว่างรัฐบาลกลางกับท้องถิ่น โดยการถ่ายโอนภารกิจ อำนาจการ ตัดสินใจและทรัพยากรจากส่วนกลางให้แก่ส่วนท้องถิ่นไปดำเนินการตามเจตนารมณ์ของ ประชาชนในท้องถิ่น การกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่นนับเป็นยุทธศาสตร์ทางการเมืองการบริหารที่ สำคัญในระบอบประชาธิปไตย กล่าวคือ รัฐที่มีระบอบประชาธิปไตยเป็นระบอบหลักในการเมือง

การปกครองย่อมจะต้องกระจายอำนาจหรือถ่ายโอนอำนาจที่มีอยู่ในส่วนกลางลงไปสู่ระดับล่างหรือระดับท้องถิ่นให้มาก เพื่อให้ประชาชนได้ปกครองตนเองตามเจตนารมณ์ของประชาชนในแต่ละท้องถิ่นและตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างรวดเร็ว ตรงตามปัญหาและความต้องการของประชาชน อีกทั้งเป็นการแบ่งเบาภาระของรัฐในส่วนกลางในการให้บริการสาธารณะอีกด้วย การกิจที่สำคัญของการกระจายอำนาจ คือ การสร้างประชาธิปไตยในระดับท้องถิ่น มิใช่การสร้างการปกครองหรือการบริหารเป็นหลัก ต้องเน้นการปกครองท้องถิ่นที่ประชาชนมีส่วนร่วมและรับผิดชอบโดยตรงมากที่สุด และถ้าการทำเช่นนั้นทำให้การปกครองท้องถิ่นมีประสิทธิภาพและมีความสุจริต ก็จะเป็นการดียิ่งขึ้น

3.1 ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ

ในการบริหารงานของเทศบาลตำบลลำโรงเหนือ เน้นการมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่ โดยเฉพาะการประชุมเพื่อการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น โดยสนับสนุนให้ประชาชนเพศ ทุกวัยเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการประชุม เพื่อนำเสนอปัญหา ความต้องการต่างๆ ของชุมชน นำไปสู่การแก้ไขปัญหาได้ตรงจุด

3.1.1 ไม่ทราบข่าวการจัดประชุมประชาคม เมื่อได้กำหนดตารางการลงพื้นที่ประชุมประชาคมในแต่ละชุมชนแล้ว เทศบาลตำบลลำโรงเหนือได้ออกหนังสือแจ้งไปยังผู้นำชุมชนเพื่อให้ประสานแจ้งไปยังประชาชนภายในชุมชนให้รับทราบกำหนดวัน และทางเทศบาลตำบลลำโรงเหนือมีการใช้รถประชาสัมพันธ์เพื่อแจ้งประชาชนอีกครั้งก่อนการประชุมประชาคม แต่ก็ยังมีผู้สูงอายุและประชาชนบางส่วนที่ไม่ทราบข่าวการประชุมประชาคม มีสาเหตุหลายประการ เช่น วันที่ผู้นำชุมชนไปแจ้งกำหนดการ และรถประชาสัมพันธ์ของเทศบาลออกประชาสัมพันธ์ ผู้สูงอายุไม่อยู่บ้านหรือไม่ได้ยินเสียงรถประชาสัมพันธ์ ทำให้ไม่ทราบข่าวการลงพื้นที่ของเทศบาลตำบลลำโรงเหนือในการประชุมประชาคมเพื่อจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ตามแนวคิดของ ดร.ลือภฤต เพชรบดี นายกเทศมนตรีตำบลลำโรงเหนือ กล่าวว่า “ส่วนหนึ่งที่ผู้สูงอายุไม่ได้เข้าร่วมประชุมประชาคมเนื่องจากไม่ทราบข่าว ไม่ได้ยินข่าวประชาสัมพันธ์ของรถเทศบาล อาจจะอยู่ภายในบ้านปิดบ้านหรือออกไปทำธุระด้านนอก ทำให้ไม่ได้ออกมาร่วมประชุมประชาคม” (สัมภาษณ์ ดร.ลือภฤต เพชรบดี นายกเทศมนตรีตำบลลำโรงเหนือ : วันที่ 29 พฤศจิกายน 2561) ซึ่งคำให้สัมภาษณ์ดังกล่าวสอดคล้องกับคำให้สัมภาษณ์ของ นายประยุทธ์ เข็มสุวรรณ รองปลัดเทศบาลตำบลลำโรงเหนือ รักษาการผู้อำนวยการกองวิชาการและแผนงาน กล่าวว่า “ผู้สูงอายุที่ไม่ได้เข้าร่วมประชุมประชาคม อาจจะมาจากกรณีที่ ไม่ทราบข่าวการลงพื้นที่ของทางเทศบาล ซึ่งทางเทศบาลได้ดำเนินการทำหนังสือถึงผู้นำชุมชนให้ประสานแจ้งไปยังประชาชนที่อยู่ภายในชุมชนและใช้รถประชาสัมพันธ์ของทางเทศบาลออกประชาสัมพันธ์ให้กับประชาชนในชุมชนรับทราบอีกช่องทางหนึ่ง แต่ก็ยังมี

บางส่วนที่ไม่ทราบข่าว” (สัมภาษณ์ นายประยุทธ เอี่ยมสุวรรณ ปลัดเทศบาลตำบลลำโรงเหนือ รักษาการผู้อำนวยการกองวิชาการและแผนงาน : วันที่ 22 มิถุนายน 2561)

นางวนิดา มีศิริ ผู้สูงอายุที่ไม่ได้เป็นสมาชิกชมรมผู้สูงอายุเทศบาลตำบลลำโรงเหนือ กล่าวว่า “ บางที่ผู้สูงอายุเขาก็ไปหาหมอ หรือไปหาลูกหลานทำให้ไม่รู้ข่าวการประชุมนของทางเทศบาล เพราะมีหลายบ้านที่ลูกหลานเขามารับไปอยู่ด้วยที่ต่างจังหวัดเป็นอาทิตย์หรือเดือนแล้วก็ตามส่ง ” (สัมภาษณ์ นางวนิดา มีศิริ ผู้สูงอายุที่ไม่ได้เป็นสมาชิกชมรมผู้สูงอายุเทศบาลตำบลลำโรงเหนือ : วันที่ 8 มิถุนายน 2561) ซึ่งทำให้สัมภาษณ์ดังกล่าวยังสอดคล้องกับคำให้สัมภาษณ์ของ นางทุเรียน ฮวดลิ้ม ผู้สูงอายุที่ไม่ได้เป็นสมาชิกชมรมผู้สูงอายุเทศบาลตำบลลำโรงเหนือ กล่าวว่า “ เทศบาลเขาจะแจ้งข่าวมาทางผู้นำชุมชน บางที่ผู้นำชุมชนไปแจ้งข่าวแต่ละบ้านเขาก็ไม่อยู่บ้านกัน ทำให้ไม่รู้กำหนดการที่ทางเทศบาลเขาจะลงมาประชุม” (สัมภาษณ์ นางทุเรียน ฮวดลิ้ม ผู้สูงอายุที่ไม่ได้เป็นสมาชิกชมรมผู้สูงอายุเทศบาลตำบลลำโรงเหนือ : วันที่ 15 มิถุนายน 2561)

3.1.2 สถานที่ประชุมประชุมนห่างจากบ้าน เมื่อเทศบาลตำบลลำโรงเหนือได้กำหนดตารางการลงประชุมประชุมนและกำหนดสถานที่ในการจัดประชุมประชุมนในแต่ละชุมชนแล้ว ก็จะดำเนินการตามแผนงานที่กำหนดไว้ โดยได้ใช้สถานที่คือศาลาประชุมนสำหรับชุมชนที่มีศาลาประชุมน สำหรับชุมชนที่ไม่มีศาลาประชุมนจะใช้ถนนภายในชุมชนในการดำเนินการจัดประชุมประชุมนซึ่งถือเป็นสถานที่ที่อยู่ศูนย์กลางของชุมชน แต่จะมีผู้สูงอายุบางคนที่ไม่สะดวกในการเดินทางมาเข้าร่วมประชุมประชุมนเพราะสถานที่ในการจัดประชุมประชุมนอยู่ห่างจากบ้านตนเอง ตามแนวคิดของ นายประยุทธ เอี่ยมสุวรรณ รองปลัดเทศบาลตำบลลำโรงเหนือ รักษาการผู้อำนวยการกองวิชาการและแผนงาน กล่าวว่า “ สถานที่ในการจัดประชุมประชุมนก็มีส่วนทำให้ผู้สูงอายุไม่ได้เข้าร่วมประชุมประชุมน ถึงแม้พื้นที่ในชุมชนในเขตเทศบาลตำบลลำโรงเหนือจะมีพื้นที่ไม่กว้างขวางแต่ก็ถือเป็นอุปสรรคในการที่ผู้สูงอายุบางคนที่มีบ้านอยู่ห่างจากสถานที่จัดประชุมประชุมนจะไม่สะดวกเดินทางมาเข้าร่วมได้ ” (สัมภาษณ์ นายประยุทธ เอี่ยมสุวรรณ ปลัดเทศบาลตำบลลำโรงเหนือ รักษาการผู้อำนวยการกองวิชาการและแผนงาน : วันที่ 22 มิถุนายน 2561) ซึ่งทำให้สัมภาษณ์ดังกล่าวสอดคล้องกับคำให้สัมภาษณ์ของ นางวันทนา กลีบเมฆ ผู้อำนวยการกองสวัสดิการสังคม กล่าวว่า “ ผู้สูงอายุที่มีบ้านห่างจากสถานที่จัดเวทีประชุมประชุมนบางส่วนก็ไม่สะดวกที่จะเดินทางมาเข้าร่วมด้วยเนื่องจากอาจด้วยอายุของผู้สูงอายุเอง หรือปัญหาด้านสุขภาพ ” (สัมภาษณ์ นางวันทนา กลีบเมฆ ผู้อำนวยการกองสวัสดิการสังคม : วันที่ 21 มิถุนายน 2561) ซึ่งทำให้สัมภาษณ์ดังกล่าวสอดคล้องกับคำให้สัมภาษณ์ของนางทองอ่อน ศิระจิตต์ ผู้สูงอายุสมาชิกชมรมผู้สูงอายุเทศบาลตำบลลำโรงเหนือ กล่าวว่า “ บางทีคนที่บ้านเขาอยู่

ไกล เขาก็ไม่ยอมมาประชุม เพราะเดินไม่ไหวบ้าง ต้องเลี้ยงหลานบ้าง” (สัมภาษณ์ นางทองอ่อน คีตะจิตต์ ผู้สูงอายุสมาชิกชมรมผู้สูงอายุเทศบาลตำบลลำโรงเหนือ : วันที่ 15 มิถุนายน 2561) ซึ่งคำให้สัมภาษณ์ดังกล่าวยังสอดคล้องกับคำให้สัมภาษณ์ของ นางลมัย ทองประเจียด สมาชิกชมรมผู้สูงอายุเทศบาลตำบลลำโรงเหนือ กล่าวว่า “สถานที่จัดประชาก็มีส่วนทำให้ผู้สูงอายุเข้าร่วมหรือไม่เข้าร่วมประชุม เพราะถ้าบ้านเขาอยู่ใกล้ ยิ่งเขาก็มา แต่ถ้าบ้านอยู่ห่าง ต้องคนที่ต้องการเข้าร่วมจริงๆ เขาถึงจะมา” (สัมภาษณ์ นางลมัย ทองประเจียดผู้สูงอายุไม่ได้เป็นสมาชิกชมรมผู้สูงอายุเทศบาลตำบลลำโรงเหนือ : วันที่ 15 มิถุนายน 2561)

จากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง ข้างต้น โดยสรุป ผู้วิจัยพบว่า ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติของผู้สูงอายุ ในการประชุมเพื่อจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น มีปัญหา และอุปสรรค ซึ่งมีสาเหตุสองประการ คือ ประการแรก ผู้สูงอายุไม่ทราบข่าวการจัดประชุมประชาคมของเทศบาลตำบลลำโรงเหนือ ประการที่สอง สถานที่ในการจัดประชุมประชาคมเพื่อจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นอยู่ห่างจากบ้านของผู้สูงอายุ ทำให้ผู้สูงอายุไม่สะดวกในการเข้าร่วมเวทีประชุมประชาคม

3.2 ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2560 ได้เปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการบริหารปกครองท้องถิ่นของตนเอง โดยในมาตรา 78 ได้กล่าวไว้ว่า รัฐพึงส่งเสริมให้ประชาชนและชุมชนมีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับ การปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข และมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศ ด้านต่างๆ การจัดทำบริการสาธารณะทั้งในระดับชาติและระดับท้องถิ่น การตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ รวมตลอดทั้งการตัดสินใจทางการเมือง และการอื่นใด ที่อาจมีผลกระทบต่อประชาชนหรือชุมชน ซึ่งหมายถึงการสนับสนุน การเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมในกระบวนการบริหาร ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

3.2.1 ประชาชนเข้าร่วมประชากำนวนน้อย จากการจัดเวทีประชุมประชาคมเพื่อจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลลำโรงเหนือ มีผู้สูงอายุรวมถึงประชาชนทั่วไปเข้าร่วมจำนวนน้อยทำให้การนำเสนอปัญหาของชุมชนไม่ครอบคลุมทั้งชุมชนเป็นเพียงการนำเสนอปัญหาของเฉพาะกลุ่มเท่านั้น ทำให้ไม่สามารถแก้ไขปัญหาของชุมชนได้ตรงจุด ตามแนวคิดของนายประยุทธ์ เอี่ยมสุวรรณ รองปลัดเทศบาลตำบลลำโรงเหนือ รักษาการผู้อำนวยการกองวิชาการและแผนงาน กล่าวว่า “ปัญหาในด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ในการประชุมเพื่อจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น อีกอย่างหนึ่งการที่ประชาชนเข้าร่วมเวทีประชุมประชาคมจำนวนน้อย ทำให้เวลาที่ชุมชนนำเสนอปัญหา ความต้องการต่างๆ เป็นเพียงปัญหาความต้องการของคนกลุ่มๆ เดียวซึ่งไม่ตอบโจทย์สำหรับชุมชนทั้งหมด ทำให้ในด้านการแก้ไขปัญหา เป็นการแก้ไขปัญหาเพียง

จุดๆ เดียวไม่ครอบคลุมทั้งชุมชน ” (สัมภาษณ์ นายประยุทธ์ เอี่ยมสุวรรณ ปลัดเทศบาลตำบล
ลำโรงเหนือ รักษาการผู้อำนวยการกองวิชาการและแผนงาน : วันที่ 22 มิถุนายน 2561) ซึ่งทำให้
สัมภาษณ์ดังกล่าวยังสอดคล้องกับคำให้สัมภาษณ์ของ นางวันทนา กลีบเมฆ ผู้อำนวยการกอง
สวัสดิการสังคม กล่าวว่า “ จำนวนผู้เข้าร่วมประชุมประชามน้อย ปัญหาที่ทางเทศบาลได้รับมาก็
จะไม่ครบถ้วนตามปัญหาที่เกิดขึ้นจริง เนื่องจากว่าเป็นปัญหาที่ผู้เข้าร่วมประชุมประชามได้
นำเสนอ แต่ปัญหาที่เกิดขึ้นอีกหลายๆ ประเด็นไม่ได้รับการเสนอ ทำให้ไม่ได้รับการแก้ไขด้วย ”
(สัมภาษณ์ นางวันทนา กลีบเมฆ ผู้อำนวยการกองสวัสดิการสังคม : วันที่ 21 มิถุนายน 2561)

3.2.2 ไม่แสดงความคิดเห็น เมื่อเทศบาลตำบลลำโรงเหนือได้เริ่มดำเนินการจัด
เวทีประชุมประชาม และเปิดโอกาสให้ประชาชนในชุมชนได้นำเสนอปัญหา และความต้องการ
ของชุมชน โดยให้ประชาชนทุกคนสามารถเสนอความคิดเห็นได้เต็มที่ ตามสิทธิ หน้าที่ของ
ประชาชน แต่จะมีประชาชนบางคนที่ไม่เสนอ และไม่ออกความคิดเห็นใดๆ เพียงมานั่งร่วม
ประชามเพียงอย่างเดียว ทำให้ไม่ได้รับฟังปัญหา ความต้องการของประชาชนได้ครอบคลุมทุกคน
ในชุมชน

ตามแนวคิดของนายประยุทธ์ เอี่ยมสุวรรณ รองปลัดเทศบาลตำบลลำโรงเหนือ
รักษาการผู้อำนวยการกองวิชาการและแผนงาน กล่าวว่า “ ผู้สูงอายุและประชาชนที่เข้าร่วมประชุม
ประชามไม่ใช่ทุกคนจะเสนอปัญหาความต้องการทุกคน บางคนมาเข้าร่วมเวทีประชุม
ประชาม แต่ไม่เสนอความคิดเห็นใดๆ เลย เป็นเพียงผู้รับฟังอย่างเดียว ทำให้บางชุมชนผู้เข้าร่วม
เวทีประชุมประชามจำนวนมาก แต่ปัญหาที่สะท้อนออกมามีเพียงไม่กี่คนที่นำเสนอ นั่นไม่ใช่
เพราะชุมชนไม่มีปัญหา แต่ประชาชนไม่แสดงความคิดเห็น จึงทำให้ได้ข้อมูลไม่ครบถ้วน”
(สัมภาษณ์ นายประยุทธ์ เอี่ยมสุวรรณ ปลัดเทศบาลตำบลลำโรงเหนือ รักษาการผู้อำนวยการกอง
วิชาการและแผนงาน : วันที่ 22 มิถุนายน 2561) ซึ่งคำให้สัมภาษณ์ดังกล่าวยังสอดคล้องกับคำให้
สัมภาษณ์ของนางทองอ่อน ศีตะจิตต์ ผู้สูงอายุสมาชิกชมรมผู้สูงอายุเทศบาลตำบลลำโรงเหนือ
กล่าวว่า “ บางคนมานั่งเฉยๆ ไม่พูด ไม่ออกความคิดเห็นก็มี อาจเพราะไม่กล้าพูด” (สัมภาษณ์
นางทองอ่อน ศีตะจิตต์ ผู้สูงอายุสมาชิกชมรมผู้สูงอายุเทศบาลตำบลลำโรงเหนือ : วันที่ 15 มิถุนายน
2561) คำให้สัมภาษณ์ดังกล่าวยังสอดคล้องกับคำให้สัมภาษณ์ของ นางสุกาญจนา บุษชา ผู้สูงอายุ
สมาชิกชมรมผู้สูงอายุเทศบาลตำบลลำโรงเหนือ กล่าวว่า “ ผู้สูงอายุหลายคนที่อายุไม่กล้าพูด
เหมือนเด็กๆ รุ่นใหม่ มานั่งฟังอย่างเดียวไม่เสนอปัญหาหรือให้ความคิดเห็นอะไรเลยก็มี”
(สัมภาษณ์ นางสุกาญจนา บุษชา ผู้สูงอายุสมาชิกชมรมผู้สูงอายุเทศบาลตำบลลำโรงเหนือ : วันที่
15 มิถุนายน 2561)

จากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง ช่างต้น โดยสรุป ผู้วิจัยพบว่า ปัญหาในด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ มีปัญหา อุปสรรค ในการจัดประชุมเพื่อการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น คือ ประการแรก จำนวนผู้เข้าร่วมประชุมประชาชนจำนวนน้อย ทำให้ปัญหา ความต้องการของชุมชนที่ทางเทศบาลได้รับข้อมูลมาไม่ครอบคลุมทั้งชุมชน เป็นเพียงปัญหาของบุคคลกลุ่มๆ เดียว และประการที่สอง ผู้สูงอายุและประชาชนที่เข้าร่วมประชุมประชาชนเพื่อจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลำโรงเหนือ ไม่แสดงความคิดเห็นใดๆ ทำให้ปัญหาของชุมชนที่แท้จริงไม่ได้รับการแก้ไขให้ตรงจุด

การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ตั้งแต่ร่วมในการการริเริ่มและร่วมในการลงความเห็นอย่างอิสระ การให้โอกาสประชาชนเป็นฝ่ายตัดสินใจกำหนดปัญหาความต้องการของตนเองอย่างแท้จริง เป็นการเสริมพลังอำนาจให้แก่ประชาชนให้สามารถระดมขีดความสามารถในการจัดการทรัพยากร การตัดสินใจ และการควบคุมดูแลกิจกรรมต่างๆ ในชุมชนมากกว่าที่จะเป็นฝ่ายตั้งรับ สามารถกำหนดชีวิตได้ด้วยตนเอง ให้มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นตามความจำเป็นอย่างมีศักดิ์ศรี และสามารถพัฒนาศักยภาพของประชาชน / ชุมชนในด้านภูมิปัญญา ทักษะ ความรู้ ความสามารถ และการจัดการและรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของโลกได้

3.3 ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล

การติดตามและประเมินผลโครงการต่างๆ ที่ประชาชนได้นำเสนอปัญหาความต้องการต่าง และทางเทศบาลตำบลำโรงเหนือได้นำไปประกอบและบรรจุไว้เป็นโครงการในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปี เพื่อแก้ปัญหาต่างๆ ให้กับประชาชน โดยทางเทศบาลได้เปิดโอกาสให้ประชาชนทุกคนได้มีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานของเทศบาล เพื่อให้เป็นไปตามแนวทางของหลักประชาธิปไตย โดยประชาชนเพื่อประชาชน

3.3.1 ไม่ทราบช่องทางในการติดตามประเมินผล ประชาชนยังขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องการปกครองส่วนท้องถิ่นหรือประชาชนมีทัศนคติทางการเมืองแบบเดิม โดยมองว่ากิจกรรมทางการเมืองเป็นเรื่องของนายกเทศมนตรี ไม่ใช่ของประชาชน เมื่อเลือกตั้งไปแล้วต้องเป็นหน้าที่ของนายกเทศมนตรีดำเนินการ จึงไม่มีการติดตามผลการดำเนินงานของเทศบาลตามแนวคิดของนางเรณู จารุรังสรรค์ สมาชิกชมรมผู้สูงอายุเทศบาลตำบลำโรงเหนือ กล่าวว่า “ไม่ได้มีการติดตามการดำเนินงานของเทศบาล เพราะผู้สูงอายุคิดว่า เป็นหน้าที่ของนายก เป็นหน้าที่ของเทศบาลที่ต้องทำอะไรก็ได้ ให้คุณภาพชีวิตของพวกเขาดีขึ้น ” (สัมภาษณ์ นางเรณู จารุรังสรรค์ สมาชิกชมรมผู้สูงอายุเทศบาลตำบลำโรงเหนือ: วันที่ 8 มิถุนายน 2561) ซึ่งคำให้สัมภาษณ์ดังกล่าวสอดคล้องกับคำให้สัมภาษณ์ของ นางทองอ่อน สีตะจิตต์ ผู้สูงอายุสมาชิกชมรมผู้สูงอายุเทศบาลตำบลำโรงเหนือ กล่าวว่า “ บางคนเสนอโครงการอะไรไปยังไม่ได้ และไม่

ติดตามดูความคืบหน้าอะไรเลย” (สัมภาษณ์ นางทองอ่อน ศีตะจิตต์ ผู้สูงอายุสมาชิกชมรมผู้สูงอายุเทศบาลตำบลลำโรงเหนือ : วันที่ 15 มิถุนายน 2561)

จากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างข้างต้น โดยสรุป ผู้วิจัยพบว่า ปัญหาและอุปสรรคในด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผลของผู้สูงอายุในการประชุมประชาคมเพื่อจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลลำโรงเหนือ คือผู้สูงอายุไม่ทราบถึงช่องทางในการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานของเทศบาลในการนำปัญหาความต้อง ไปบรรจุในแผนงานของเทศบาลตำบลลำโรงเหนือ เพื่อแก้ไขปัญหให้กับชุมชน

3.4 ด้านปัจจัยทางการเมือง

ท้องถิ่นที่ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองมาก การปกครองที่รัฐได้มอบอำนาจให้ประชาชนที่อยู่ในท้องถิ่นจัดการปกครองและดำเนินการ เพื่อแก้ไขปัญหาและสนองตอบความต้องการของตนเองหรือที่เรียกว่ารัฐบาลกระจายอำนาจให้องค์กรปกครองท้องถิ่น โดยมีอำนาจในการกำหนด นโยบายและบริหารงานให้เป็นไปตามนโยบายหรือความต้องการของตนเอง ภายใต้ขอบเขตของ กฎหมายว่าด้วยอำนาจสูงสุดของประเทศโดยมีองค์การที่มาจากการเลือกตั้งของประชาชนใน ท้องถิ่นเป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่ตามความมุ่งหมายของท้องถิ่นนั้น ๆ

3.4.1 เล่นพรรคเล่นพวก ในเขตเทศบาลตำบลลำโรงเหนือ เป็นเขตชุมชนเมืองที่มีเรื่องการเมืองทั้งการเมืองระดับท้องถิ่นและการเมืองระดับประเทศ ที่ประชาชนให้ความสนใจเป็นอย่างมาก และนำมาสู่ความขัดแย้งตั้งแต่ความขัดแย้งเล็กน้อย จนกระทั่งความขัดแย้งระดับรุนแรง การแบ่งข้างแบ่งกลุ่มเป็นพรรคเป็นพวก ซึ่งมีผลกระทบถึงเรื่องของการเข้ามามีส่วนร่วมในการปกครองท้องถิ่น การประชุมประชาคมเพื่อจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นเทศบาลตำบลลำโรงเหนือ ตามแนวคิดของ นายพิบูลย์ สุภาพงศ์วิชัย ไม่ได้เป็นสมาชิกชมรมผู้สูงอายุเทศบาลตำบลลำโรงเหนือ กล่าวว่า “ การเข้ามีส่วนร่วมของผู้สูงอายุในการประชุมประชาคมเพื่อจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น เป็นการประชาคมของคนที่อยู่ภายในชุมชนทุกคน แต่ก็จะมีบางกลุ่มหรือบางคนที่หัวการเมืองค่อนข้างรุนแรงที่ไม่ยอมรับนักการเมืองที่ตนเองไม่ได้เลือกมา ทำให้การลงประชาคมของเทศบาลในแต่ละครั้ง มีการเล่นพรรคเล่นพวกในเวทีประชาคมบ้าง” (สัมภาษณ์ นายพิบูลย์ สุภาพงศ์วิชัย ผู้สูงอายุไม่ได้เป็นสมาชิกชมรมผู้สูงอายุเทศบาลตำบลลำโรงเหนือ : วันที่ 8 มิถุนายน 2561) และคำให้สัมภาษณ์ดังกล่าวยังสอดคล้องกับคำให้สัมภาษณ์ของ นางลักขณา ลำโรงทอง สมาชิกชมรมผู้สูงอายุเทศบาลตำบลลำโรงเหนือ กล่าวว่า “ ในเวทีประชาคมแต่ละครั้งก็จะมีแบ่งพรรคแบ่งพวกของประชาชนแต่ละกลุ่มตามความชอบส่วนตัว ในตัวของผู้นำ ” (สัมภาษณ์ นางลักขณา ลำโรงทอง สมาชิกชมรมผู้สูงอายุเทศบาลตำบลลำโรงเหนือ : วันที่ 8 มิถุนายน 2561) ซึ่งคำให้สัมภาษณ์ดังกล่าวยังสอดคล้องกับคำให้สัมภาษณ์ของ นางลมัย ทองประเจียด ผู้สูงอายุ

ไม่ได้เป็นสมาชิกชมรมผู้สูงอายุเทศบาลตำบลลำโรงเหนือ กล่าวว่า “ หลีกเลี้ยงไม่ได้หรือเรื่องการแบ่งพรรคแบ่งพวกของแต่ละที่ต้องมีทุกที่ ทำให้เป็นปัญหาในการพัฒนาท้องถิ่นและพัฒนาประเทศ ถ้าไม่มีการแบ่งพรรคแบ่งพวกประเทศเราคงเจริญไปไกลแล้ว ” (สัมภาษณ์ นางลมัยทองประเจียด ผู้สูงอายุไม่ได้เป็นสมาชิกชมรมผู้สูงอายุเทศบาลตำบลลำโรงเหนือ :วันที่ 8 มิถุนายน 2561)

จากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง ข้างต้น โดยสรุป ผู้วิจัยพบว่า ปัจจัยด้านการเมืองเป็นปัญหา อุปสรรค ในการทำประชาคมเพื่อจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลลำโรงเหนือ เนื่องจากมีการแบ่งพรรคแบ่งพวกของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลลำโรงเหนือ ทำให้เป็นปัญหา อุปสรรคในการจัดประชุมประชาคมเพื่อจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลลำโรงเหนือ

3.5 ด้านปัจจัยทางสังคม

ปัจจัยทางสังคมที่เป็นปัญหา และอุปสรรคต่อการมีส่วนร่วมในการปกครองท้องถิ่นของผู้สูงอายุ เทศบาลตำบลลำโรงเหนือ อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรปราการ เนื่องจากเทศบาลตำบลลำโรงเหนือ เป็นชุมชนเมือง ที่มีความหลากหลายทางชาติพันธุ์ และ วัฒนธรรม รวมถึงความสัมพันธ์ทางสังคม ประชาชนต้องดิ้นรนประกอบอาชีพ ทำมาหากินเพื่อความอยู่รอดของครอบครัว

3.5.1 ต้องดูแลบุตรหลาน ด้วยสภาพชุมชนในเขตเทศบาลตำบลลำโรงเหนือ เป็นเขตชุมชนเมืองที่ประชากรส่วนใหญ่ต้องประกอบอาชีพ เพื่อเลี้ยงครอบครัว ทำให้ครอบครัวที่มีลูกต้องให้ ปู่ ย่า ตา ยาย เป็นคนดูแลในช่วงเวลาที่ต้องออกไปทำงานนอกบ้าน ด้วยเหตุความจำเป็นที่ต้องดูแลบุตรหลานทำให้เมื่อเทศบาลตำบลลำโรงเหนือ ได้ลงพื้นที่เพื่อจัดเวทีประชุมประชาคมแล้ว ผู้สูงอายุไม่สามารถเข้าร่วมประชาคมเพื่อจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นได้ ตามแนวคิดของ ดร.ลือกฤตเพชรบดี นายกเทศมนตรีตำบลลำโรงเหนือ กล่าวว่า “ สภาพของเทศบาลตำบลลำโรงเหนือเป็นชุมชนเมืองที่มีประชากรมาจากต่างจังหวัดเป็นประชาชนในพื้นที่เอง ซึ่งทุกคนล้วนต้องดิ้นรนทำมาหากินเพื่อเลี้ยงครอบครัว และมีครอบครัวที่มีบุตร – หลานที่ต้องให้ปู่ย่า ตายาย ซึ่งเป็นผู้สูงอายุในบ้านเป็นผู้ดูแล นั้นเป็นสาเหตุหนึ่งที่ว่า ทำไมผู้สูงอายุไม่ได้เข้าร่วมประชาคม” (สัมภาษณ์ ดร.ลือกฤตเพชรบดี นายกเทศมนตรีตำบลลำโรงเหนือ:วันที่ 29 พฤศจิกายน 2561) ซึ่งคำให้สัมภาษณ์ดังกล่าวสอดคล้องกับคำให้สัมภาษณ์ของ นายประยูทธ เอี่ยมสุวรรณ รองปลัดเทศบาลตำบลลำโรงเหนือ รักษาการผู้อำนวยการกองวิชาการและแผนงาน กล่าวว่า “ หลายครอบครัวที่ผู้สูงอายุต้องเลี้ยงดูหลาน ทำให้ไม่สะดวกที่จะเข้าร่วมประชาคมเพื่อจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลลำโรงเหนือ ” (สัมภาษณ์ นายประยูทธ เอี่ยมสุวรรณ ปลัดเทศบาล

ตำบลตำบองเหนือ รักษาการผู้อำนวยการกองวิชาการและแผนงาน : วันที่ 22 มิถุนายน 2561) โดยคำให้สัมภาษณ์ดังกล่าวยังสอดคล้องกับคำให้สัมภาษณ์ นางสุกาญจนา บุษชา ผู้สูงอายุสมาชิกชมรมผู้สูงอายุเทศบาลตำบลตำบองเหนือ กล่าวว่า “ ผู้สูงอายุบางคนต้องเลี้ยงหลานอยู่บ้าน เพราะลูกๆ เขาออกไปทำงานนอกบ้าน ” (สัมภาษณ์ นางสุกาญจนา บุษชา ผู้สูงอายุสมาชิกชมรมผู้สูงอายุเทศบาลตำบลตำบองเหนือ:วันที่ 15 มิถุนายน 2561)ซึ่งคำให้สัมภาษณ์ดังกล่าวสอดคล้องกับคำให้สัมภาษณ์ของ นางวันทนา กลีบเมฆ ผู้อำนวยการกองสวัสดิการสังคม กล่าวว่า “ สาเหตุหนึ่งที่มีส่วนทำให้ผู้สูงอายุไม่ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการประชุมเพื่อจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลตำบองเหนือ คือผู้สูงอายุต้องดูแลบุตรหลานอยู่ที่บ้าน”(สัมภาษณ์นางวันทนา กลีบเมฆ ผู้อำนวยการกองสวัสดิการสังคม : วันที่ 21 มิถุนายน 2561)

จากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง ข้างต้น โดยสรุป ผู้วิจัยพบว่า ปัจจัยทางสังคมเป็นปัญหา และอุปสรรคต่อการมีส่วนร่วมในการปกครองท้องถิ่นของผู้สูงอายุ เทศบาลตำบลตำบองเหนือ อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรปราการ เนื่องจากว่า ในเขตเทศบาลตำบลตำบองเหนือเป็นชุมชนเมือง ซึ่งประชาชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเพื่อเลี้ยงดูครอบครัว และต้องให้ผู้สูงอายุซึ่งเป็น ปู่ย่า ตายาย เป็นผู้เลี้ยงดูบุตร- หลาน ทำให้ไม่สามารถเข้าร่วมเวทีประชุมประชาคมเพื่อจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลตำบองเหนือได้

3.6 ด้านปัจจัยส่วนบุคคล

ผู้สูงอายุมักจะมีปัญหาด้านสุขภาพเสื่อมโทรม มีโรคภัยต่างๆ เบียดเบียน ทั้งโรคทางกาย และทางสมอง คือ โรคสมองเสื่อม โรคหลงลืม โรคซึมเศร้า และความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีต่างๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การแพทย์และการสาธารณสุข ทำให้คนมีสุขภาพพลานามัยดีขึ้น อายุขัยเฉลี่ยสูงขึ้นกว่าในอดีต จำนวนผู้สูงอายุมีมากขึ้น สภาพร่างกายจะมีการเปลี่ยนแปลงไปตามกฎของธรรมชาติ อย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ฉะนั้น ช่วงที่เข้าสู่วัยสูงอายุ ซึ่งเป็นวัยสุดท้ายของชีวิตจึงควรต้องมีการเตรียมตัว เพื่อยอมรับ และปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ สังคม และสิ่งแวดล้อมได้อย่างมีความสุข

3.6.1 สุขภาพไม่แข็งแรง ปัญหาสุขภาพของผู้สูงอายุเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้ไม่ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการประชุมประชาคมเพื่อการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลตำบองเหนือ เนื่องจาก สภาพร่างกายที่ไม่เอื้ออำนวย เช่น ผู้สูงอายุบางคนที่มีปัญหาในเรื่องของการเคลื่อนไหวที่ และในเรื่องของความจำ หรือแม้กระทั่งผู้ป่วยที่อยู่ในภาวะเป็นผู้ป่วยติดเตียง ซึ่งคำให้สัมภาษณ์ดังกล่าวสอดคล้องกับคำให้สัมภาษณ์ของ นางทุเรียน ฮวดลิ้ม ผู้สูงอายุไม่ได้เป็นสมาชิกชมรมผู้สูงอายุเทศบาลตำบลตำบองเหนือ กล่าวว่า “ ผู้สูงอายุที่สุขภาพไม่แข็งแรงไม่สามารถเดินได้ เขาก็ไม่ได้เข้าร่วมประชาคมกับเทศบาล ” (สัมภาษณ์ นางทุเรียน ฮวดลิ้ม ผู้สูงอายุไม่ได้เป็นสมาชิก

ชมรมผู้สูงอายุเทศบาลตำบลลำโรงเหนือ : วันที่ 15 มิถุนายน 2561) ซึ่งทำให้สัมภาษณ์ดังกล่าว สอดคล้องกับคำให้สัมภาษณ์ของ นางวนิดา มีศิริ ผู้สูงอายุไม่ได้เป็นสมาชิกชมรมผู้สูงอายุเทศบาล ตำบลลำโรงเหนือ กล่าวว่า “ ผู้สูงอายุเป็นผู้ช่วยคิดเพียงในชุมชนมีหลายคน บางคนมีปัญหาในเรื่อง ของความจำ หรือเดินไปไหนมาไหนไม่สะดวกเขาก็ไม่มาประชุมด้วย ”(สัมภาษณ์ นางวนิดา มีศิริ ผู้สูงอายุไม่ได้เป็นสมาชิกชมรมผู้สูงอายุเทศบาลตำบลลำโรงเหนือ :วันที่ 8 มิถุนายน 2561) ซึ่งคำให้สัมภาษณ์ดังกล่าวสอดคล้องกับคำให้สัมภาษณ์ของ นางลมัย ทองประเจียด ผู้สูงอายุไม่ได้ เป็นสมาชิกชมรมผู้สูงอายุเทศบาลตำบลลำโรงเหนือ กล่าวว่า “ สุขภาพร่างกายผู้สูงอายุก็มีส่วน สำคัญในการเข้าร่วมประชุมประชาคมหรือไม่ ”(สัมภาษณ์ นางลมัย ทองประเจียด ผู้สูงอายุไม่ได้ เป็นสมาชิกชมรมผู้สูงอายุเทศบาลตำบลลำโรงเหนือ : วันที่ 8 มิถุนายน 2561)

จากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง ข้างต้น โดยสรุป ผู้วิจัยพบว่า ปัญหาด้านสุขภาพ ร่างกายของผู้สูงอายุ มีส่วนสำคัญในการที่ผู้สูงอายุเข้ามามีส่วนร่วมในการประชุมประชาคมเพื่อจัดทำ แผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลลำโรงเหนือ หากผู้สูงอายุที่มีสุขภาพร่างกายที่แข็งแรงที่จะ เอื้อต่อการเข้าร่วมกิจกรรมของเทศบาล แต่หากสุขภาพร่างกายไม่แข็งแรงแล้ว ก็เป็นอุปสรรคใน การเข้าร่วมประชุมประชาคมเพื่อกำหนดทิศทางการบริหารท้องถิ่นตามแนวทางของประชาธิปไตยที่ ประชาชนเป็นผู้กำหนดทิศทางของท้องถิ่นตนเอง

ตอนที่ 4 แนวทางในการพัฒนาบทบาทของผู้สูงอายุส่วนร่วมในการปกครองท้องถิ่น ของผู้สูงอายุเทศบาลตำบลลำโรงเหนือ จังหวัดสมุทรปราการ

4.1 ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ

4.1.1 **เพิ่มช่องทางในการแสดงความคิดเห็นของผู้เข้าร่วมประชาคม** เนื่องจาก ผู้เข้าร่วมประชาคมบางคนยังไม่กล้าแสดงความคิดเห็นเพราะยังเกรงกลัวอิทธิพลซึ่งคำให้สัมภาษณ์ ดังกล่าวสอดคล้องกับคำให้สัมภาษณ์ของ นางทุเรียน ฮวดลิ้ม ผู้สูงอายุไม่ได้เป็นสมาชิกชมรม ผู้สูงอายุเทศบาลตำบลลำโรงเหนือ กล่าวว่า “ บางคนเขาไม่กล้าออกความคิดเห็นเพราะเขากลัวผิด ใจหรือขัดใจกับคนบางกลุ่มหรือเขาอายุที่จะพูด ควรจะมีกระดาษให้เขาจดออกความคิดเห็น มากกว่ายกมือพูดอย่างเดียว” (สัมภาษณ์ นางทุเรียน ฮวดลิ้ม ไม่ได้เป็นสมาชิกชมรมผู้สูงอายุ: วันที่ 15 มิถุนายน 2561) ซึ่งคำให้สัมภาษณ์ดังกล่าวสอดคล้องกับคำให้สัมภาษณ์ของ นางวนิดา มีศิริ ผู้สูงอายุไม่ได้เป็นสมาชิกชมรมผู้สูงอายุเทศบาลตำบลลำโรงเหนือ กล่าวว่า “ คนที่ไม่กล้าพูดก็มี

ควรมีวิธีให้เขาออกความคิดเห็นทางลับๆ” (สัมภาษณ์ นางวนิดา มีศิริ ผู้สูงอายุไม่ได้เป็นสมาชิกชมรมผู้สูงอายุเทศบาลตำบลลำโรงเหนือ : วันที่ 8 มิถุนายน 2561)

จากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง ข้างต้น โดยสรุป ผู้วิจัยพบว่า ควรเพิ่มช่องทางการแสดงความคิดเห็นของผู้เข้าร่วมประชุม เนื่องจากบางคนไม่กล้าแสดงความคิดเห็นต่อที่สาธารณะหรือแม้กระทั่งเกรงกลัวต่ออิทธิพลของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

4.2 ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ

4.2.1 เพิ่มช่องทางและเวลาในการประชาสัมพันธ์การจัดประชุม การจัดประชุมประชุมเพื่อจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลลำโรงเหนือ ต้องมีการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนในชุมชนได้รับทราบกำหนดการจัดประชุม จากเดิม ในช่วงเวลาทำงาน โดยนำรถประชาสัมพันธ์ออกประชาสัมพันธ์ตามชุมชน ควรนำประชาสัมพันธ์หลังจากเวลา 17.00 น. เป็นต้นไป และควรทำแผ่นพับประชาสัมพันธ์การจัดประชุม ตามแนวคิดของ นางวนิดา มีศิริ ผู้สูงอายุไม่ได้เป็นสมาชิกชมรมผู้สูงอายุเทศบาลตำบลลำโรงเหนือ กล่าวว่า “ ควรประชาสัมพันธ์หลังจากที่ชาวบ้านเลิกงานจะได้ทราบกันทุกคน ” (สัมภาษณ์ นางวนิดา มีศิริ ผู้สูงอายุไม่ได้เป็นสมาชิกชมรมผู้สูงอายุเทศบาลตำบลลำโรงเหนือ : วันที่ 8 มิถุนายน 2561) ซึ่งคำให้สัมภาษณ์ดังกล่าวสอดคล้องกับคำให้สัมภาษณ์ของ นางลมัย ทองประเจียด ผู้สูงอายุไม่ได้เป็นสมาชิกชมรมผู้สูงอายุเทศบาลตำบลลำโรงเหนือ กล่าวว่า “ แผ่นพับประชาสัมพันธ์น่าจะแจกด้วย” (สัมภาษณ์ นางลมัย ทองประเจียด ผู้สูงอายุไม่ได้เป็นสมาชิกชมรมผู้สูงอายุเทศบาลตำบลลำโรงเหนือ : วันที่ 8 มิถุนายน 2561)

จากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง ข้างต้น โดยสรุป ผู้วิจัยพบว่า ควรประชาสัมพันธ์โดยใช้รถประชาสัมพันธ์ของเทศบาล ออกประชาสัมพันธ์ในเวลา 17.00 น. ซึ่งเป็นเวลาหลังเลิกงานของประชาชนในชุมชน และควรเพิ่มช่องทางการประชาสัมพันธ์โดยทำแผ่นพับแจกในแต่ละชุมชน

4.3 ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล

4.3.1 อบรมให้ความรู้สร้างความเข้าใจในเรื่องการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น จัดอบรมประชาชนเพื่อให้ทราบถึงความสำคัญและการช่องทางการมีส่วนร่วมในแต่ละกระบวนการของการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นท้องถิ่นของเทศบาลตำบลลำโรงเหนือ ตามแนวคิดของ ดร.ลือกฤต เพชรบดี นายกเทศมนตรีตำบลลำโรงเหนือ กล่าวว่า “ ความรู้ความเข้าใจในการจัดประชุมเพื่อจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ก็เป็นส่วนสำคัญ ทางเทศบาลได้ให้ความสำคัญกับปัญหาตรงจุดนี้โดยการจัดอบรมให้ความรู้กับประชาชนในพื้นที่ถึงความสำคัญของการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ” (สัมภาษณ์ ดร.ลือกฤต เพชรบดี นายกเทศมนตรีตำบลลำโรงเหนือ : วันที่ 29 พฤศจิกายน

2561) ซึ่งคำให้สัมภาษณ์ดังกล่าวสอดคล้องกับคำให้สัมภาษณ์ของ นายประยุทธ์ เอี่ยมสุวรรณ รองปลัดเทศบาลตำบลลำโรงเหนือ รักษาการผู้อำนวยการกองวิชาการและแผนงาน กล่าวว่า “ควรสร้างความรู้ความเข้าใจให้กับประชาชนก่อน เพื่อให้ประชาชนได้ตระหนักถึงความสำคัญของการจัดทำแผนพัฒนาดังกล่าว” (สัมภาษณ์ นายประยุทธ์ เอี่ยมสุวรรณ ปลัดเทศบาลตำบลลำโรงเหนือ รักษาการผู้อำนวยการกองวิชาการและแผนงาน : วันที่ 22 มิถุนายน 2561)

จากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง ข้างต้น โดยสรุป ผู้วิจัยพบว่า ควรจัดอบรมประชาชนเพื่อให้ทราบถึงความสำคัญของการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นท้องถิ่นของเทศบาลตำบลลำโรงเหนือโดยกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่ ในการร่วมคิด ร่วมทำร่วมตัดสินใจ ร่วมตรวจสอบ ร่วมรับประโยชน์ ร่วมแก้ปัญหาปรึกษาหารือแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อแก้ปัญหาสำหรับการพัฒนาท้องถิ่น ซึ่งจะเป็นการนำพาพัฒนาท้องถิ่นไปสู่การแก้ปัญหา และพัฒนาที่ยั่งยืน

บทที่ 5

สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องผู้สูงอายุกับการมีส่วนร่วมในการปกครองท้องถิ่นของเทศบาลตำบล
ลำโรงเหนือ อำเภอเมืองสมุทรปราการ จังหวัดสมุทรปราการ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ
มีวัตถุประสงค์ในการศึกษาวิจัยในเรื่องต่างๆ ดังนี้

1. เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมในการปกครองท้องถิ่นของผู้สูงอายุ เทศบาลตำบลลำโรง
เหนือ อำเภอเมืองสมุทรปราการ จังหวัดสมุทรปราการ
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลให้ผู้สูงอายุเทศบาลตำบลลำโรงเหนือ อำเภอเมือง-
สมุทรปราการ จังหวัดสมุทรปราการมีส่วนร่วมในการปกครองท้องถิ่น
3. เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรคในการมีส่วนร่วมปกครองท้องถิ่นของผู้สูงอายุเทศบาล
ตำบลลำโรงเหนือ อำเภอเมืองสมุทรปราการ จังหวัดสมุทรปราการ
4. เพื่อศึกษาแนวทางในการพัฒนาบทบาทของผู้สูงอายุในการมีส่วนร่วมปกครอง
ท้องถิ่น เทศบาลตำบลลำโรงเหนือ อำเภอเมืองสมุทรปราการ จังหวัดสมุทรปราการ

กลุ่มประชากร

1. กลุ่มผู้บริหารท้องถิ่น
2. กลุ่มข้าราชการท้องถิ่น
3. กลุ่มผู้สูงอายุ

กลุ่มตัวอย่าง

1. กลุ่มผู้บริหารท้องถิ่น จำนวน 1 คน
 - (1) นายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลลำโรงเหนือ
2. กลุ่มข้าราชการท้องถิ่น จำนวน 2 คน ได้แก่
 - (1) รองปลัดเทศบาลฯ
 - (2) ผู้อำนวยการกองสวัสดิการสังคม
3. กลุ่มผู้สูงอายุ จำนวน 8 คน
 - (1) ผู้สูงอายุ ที่เป็นสมาชิกชมรมผู้สูงอายุเทศบาลตำบลลำโรงเหนือ
 - (2) ผู้สูงอายุ ที่ไม่ได้เป็นสมาชิกชมรมผู้สูงอายุเทศบาลตำบลลำโรงเหนือ

1. สรุปการวิจัย

จากการเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความเห็นลักษณะเดียวกันในประเด็นต่าง ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด ดังนี้

1.1 การมีส่วนร่วมในการปกครองท้องถิ่นของผู้สูงอายุ เทศบาลตำบลลำโรงเหนือ

อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรปราการ

จากการศึกษาข้อมูลดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยพบว่า ในกระบวนการประชาคมเพื่อจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปีของเทศบาลตำบลลำโรงเหนือ ผู้สูงอายุมีส่วนร่วมในการประชาคมเพื่อจัดทำแผนพัฒนา โดยมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ ตั้งแต่กระบวนการแจ้งข่าวประชาสัมพันธ์ในการลงพื้นที่ของเทศบาลตำบลลำโรงเหนือ ให้กับประชาชนในพื้นที่ที่ได้ทราบข่าวเนื่องจากเทศบาลตำบลลำโรงเหนือได้ทำหนังสือประสานแจ้งไปยังผู้นำชุมชนให้ประชาสัมพันธ์ให้กับประชาชนในพื้นที่และใช้รถประชาสัมพันธ์ของเทศบาลในการออกประชาสัมพันธ์ให้กับประชาชนในแต่ละชุมชนได้รับทราบถึงกำหนดการจัดประชาคม แต่ก็ยังมีประชาชนบางส่วนที่ยังไม่ทราบข่าวเนื่องจากช่วงเวลาที่ผู้นำชุมชนและรถประชาสัมพันธ์ของเทศบาลออกประชาสัมพันธ์ ประชาชนไม่อยู่บ้าน ผู้สูงอายุที่อยู่บ้านและทราบข่าวจึงเป็นกลุ่มที่ช่วยประชาสัมพันธ์ให้กับญาติพี่น้องเพื่อนบ้านที่อยู่ใกล้เคียง และเมื่อเทศบาลตำบลลำโรงเหนือ ได้ดำเนินการลงพื้นที่เพื่อจัดเวทีประชุมประชาคม ผู้สูงอายุและประชาชนบางส่วนที่ทราบข่าวก็จะมาช่วยเจ้าหน้าที่ ในการจัดสถานที่ เช่น โต๊ะ เก้าอี้ ในการทำเวทีประชุมประชาคม และอีกส่วนหนึ่งของการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติของผู้สูงอายุในการทำประชาคมเพื่อจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น คือการเข้าร่วมประชุมประชาคมของผู้สูงอายุ เพื่อเสนอปัญหาและความต้องการของชุมชนตนเอง และช่วยกันร่วมค้นหาปัญหาของชุมชนที่มีอยู่ในปัจจุบัน วิเคราะห์ถึงสภาพปัญหาของชุมชนที่ได้นำเสนอไป และมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเพื่อจัดลำดับความสำคัญของปัญหาต่างๆ ว่าปัญหาไหนสำคัญจำเป็นและเร่งด่วนต้องได้รับการแก้ไขในทันที หากไม่ได้รับการแก้ไขจะมีผลกระทบกับชุมชน อีกทั้งผู้สูงอายุยังมีการติดตามและสอบถามความคืบหน้าของโครงการที่ได้ร่วมกันเสนอต่อเทศบาลตำบลลำโรงเหนือ เนื่องจากต้องการแก้ปัญหาของชุมชนตนเอง ที่ต้องการพัฒนาชุมชนให้มีความเจริญและเป็นอยู่ของคนในชุมชนให้ดีขึ้น และผู้สูงอายุตระหนักถึงสิทธิหน้าที่ของพลเมืองที่ดี การปกครองท้องถิ่นนับเป็นพื้นฐานสำคัญของระบอบประชาธิปไตย โดยการปกครองท้องถิ่นมีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมสิทธิเสรีภาพความเสมอภาค ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของคนในท้องถิ่นให้มีความรู้ ความเข้าใจ และตระหนักถึงเรื่องดังกล่าว เพื่อให้เทศบาลนำเข้าไปบรรจุไว้ในแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปีของเทศบาลตำบลลำโรงเหนือ

1.2 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของผู้สูงอายุในการปกครองท้องถิ่นเทศบาลตำบลลำโรงเหนือ

จากการศึกษาข้อมูลดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของผู้สูงอายุในการประชุมเพื่อจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปีของเทศบาลตำบลลำโรงเหนือ มีปัจจัยทั้งสิ้นสามประการ ประการแรก คือ ปัจจัยทางการเมือง ซึ่งผู้สูงอายุและประชาชนได้ให้ความสำคัญต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองค่อนข้างสูง ทำให้เมื่อมีการจัดประชุมประชาคมเพื่อจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปีของเทศบาลตำบลลำโรงเหนือ ผู้สูงอายุจึงให้ความสำคัญและเข้าร่วมประชาคมด้วย ประการที่สองคือปัจจัยทางสังคม เนื่องจากเทศบาลตำบลลำโรงเหนือเป็นเขตชุมชนเมือง ประชากรทั้งวัยผู้สูงอายุและประชากรวัยอื่น ได้รับการศึกษาที่อยู่ในระดับดี และมีความรู้ความสามารถ เคารพและตระหนักในสิทธิ หน้าที่ของตนเอง ต่อการเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดทิศทางการปกครองตนเอง โดยช่องทางการเข้าร่วมประชาคมเพื่อจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลลำโรงเหนือ ประการที่สามคือ ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้สูงอายุมีผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดประชาคมเพื่อจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ในด้านสุขภาพร่างกายของผู้สูงอายุเอง หากผู้สูงอายุที่มีสุขภาพร่างกายที่แข็งแรง ก็จะให้ความสำคัญในการเข้าร่วมประชุมประชาคมเพื่อจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น แต่ผู้สูงอายุที่มีปัญหาในเรื่องของสุขภาพร่างกายจะมีส่วนร่วมในการประชุมประชาคมเพื่อจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นน้อย ในด้านของความรู้ความเข้าใจในเรื่องของการประชุมเพื่อจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นก็เป็นปัจจัยสำคัญอีกอย่างหนึ่ง หากผู้สูงอายุหรือประชาชนทั่วไปไม่ทราบถึงความสำคัญที่ต้องดำเนินการประชาคมเพื่อให้ได้มาซึ่ง ปัญหา และความต้องการของชุมชนแล้ว การเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการดังกล่าวก็จะไม่ประสบผลสำเร็จ และไม่สามารถแก้ไขปัญหาของชุมชนได้

1.3 ปัญหาและอุปสรรคต่อการมีส่วนร่วมในการปกครองท้องถิ่นของผู้สูงอายุเทศบาลตำบลลำโรงเหนือ อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรปราการ

จากการศึกษาข้อมูลดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยพบว่า ปัญหาและอุปสรรคต่อการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปีของเทศบาลตำบลลำโรงเหนือ ปัญหาในด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติของผู้สูงอายุในการมีส่วนร่วมในการประชุมเพื่อจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น คือ ผู้สูงอายุไม่ทราบข่าวการจัดประชุมประชาคม เนื่องจากช่วงเวลาที่มีการประชาสัมพันธ์แจ้งข่าวดังกล่าว ผู้สูงอายุไม่อยู่บ้านจึงทำให้ไม่ทราบกำหนดการของเทศบาลตำบลลำโรงเหนือ ในการลงพื้นที่จัดประชุมประชาคม และสถานที่ในการจัดประชุมประชาคมอยู่ห่างจากตัวบ้านของผู้สูงอายุ ทำให้ผู้สูงอายุไม่สะดวกในการเดินทางมาเข้าร่วมเวทีประชาคม ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจคือผู้สูงอายุและประชาชนเข้าร่วมเวทีประชุมประชาคมจำนวนน้อย ทำให้เมื่อให้นำเสนอปัญหา

และความต้องการต่างๆ ของชุมชน ปัญหาไม่ครอบคลุมทั้งหมด และตัวผู้สูงอายุไม่แสดงความคิดเห็นใดๆ เมื่อเข้าร่วมเวทีประชาคม ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ผู้สูงอายุไม่ทราบช่องทางในการเข้าร่วมติดตามและประเมินผลหลังจากดำเนินการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปี ด้านการเมืองมีการเล่นพรรคเล่นพวกทั้งการเมืองท้องถิ่นและการเมืองระดับประเทศ ผู้สูงอายุบางส่วนไม่เข้าร่วมประชุมประชาคมเนื่องจากไม่ได้สนับสนุนการดำเนินงานของนายกเทศมนตรี และมีผู้สูงอายุบางส่วนที่เข้าร่วมเวทีประชุมประชาคมเพื่อจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปีของเทศบาลตำบลลำโรงเหนือ แต่มาเพื่อที่จะสังเกตการณ์เท่านั้น ปัจจัยทางสังคมที่เป็นปัญหาและอุปสรรคต่อการมีส่วนร่วมในการปกครองท้องถิ่นของผู้สูงอายุเทศบาลตำบลลำโรงเหนือ คือปัจจัยทางสังคม ที่ในเขตเทศบาลตำบลลำโรงเหนือเป็นเขตชุมชนเมืองที่มีการแข่งขันในการดำรงชีวิต ประชาชนทุกคนต้องดิ้นรนในการประกอบอาชีพ ทำให้ผู้สูงอายุต้องทำหน้าที่ในการดูแลบุตร-หลาน จึงเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้ผู้สูงอายุไม่สามารถมาเข้าร่วมเวทีประชุมประชาคมร่วมกับเทศบาลตำบลลำโรงเหนือได้ และอีกประการหนึ่งคือ ปัญหาด้านสุขภาพของผู้สูงอายุเอง สำหรับผู้สูงอายุที่มีสุขภาพร่างกายก็จะไม่มีปัญหาในการเข้าร่วมประชุมประชาคม แต่สำหรับผู้สูงอายุที่มีปัญหาในเรื่องสุขภาพแล้วจะทำให้เป็นเงื่อนไขในการเข้าร่วมประชุมประชาคมเพื่อจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปีของเทศบาลตำบลลำโรงเหนือ

1.4 แนวทางการพัฒนาบทบาทของผู้สูงอายุในการมีส่วนร่วมปกครองท้องถิ่นเทศบาลตำบลลำโรงเหนือ อำเภอเมืองสมุทรปราการ จังหวัดสมุทรปราการ

ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ เพิ่มช่องทางในการแสดงความคิดเห็นของผู้เข้าร่วมประชาคม ควรเพิ่มช่องทางในการแสดงความคิดเห็นของผู้เข้าร่วมประชาคม เนื่องจากบางคนไม่กล้าแสดงความคิดเห็นต่อที่สาธารณะหรือแม้กระทั่งเกรงกลัวต่ออิทธิพลของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ เพิ่มช่องทางและเวลาในการประชาสัมพันธ์การจัดประชาคม ควรประชาสัมพันธ์โดยใช้รถประชาสัมพันธ์ของเทศบาล ออกประชาสัมพันธ์ในเวลา 17.00 น. ซึ่งเป็นเวลาหลังเลิกงานของประชาชนในชุมชน และควรเพิ่มช่องทางการประชาสัมพันธ์โดยทำแผ่นพับแจกในแต่ละชุมชน ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ควรจัดอบรมประชาสัมพันธ์ให้ทราบถึงความสำคัญของการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นท้องถิ่นของเทศบาลตำบลลำโรงเหนือ โดยกระบวนการมีส่วนร่วม ร่วมของประชาชนในพื้นที่ ในการร่วมคิด ร่วมทำร่วมตัดสินใจ ร่วมตรวจสอบ ร่วมรับประโยชน์ ร่วมแก้ปัญหา ปรึกษาหารือแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อแก้ปัญหาสำหรับการพัฒนาท้องถิ่น ซึ่งจะเป็นการนำพาพัฒนาท้องถิ่นไปสู่การแก้ปัญหา และพัฒนาที่ยั่งยืน

2. อภิปรายผล

จากผลการวิจัยที่ได้สรุปในข้างต้น ผู้วิจัยแยกการอภิปรายตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยออกเป็น 3 ประเด็น ดังต่อไปนี้

2.1 การมีส่วนร่วมในการปกครองท้องถิ่นของผู้สูงอายุ เทศบาลตำบลลำโรงเหนือ อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรปราการ

จากผลการวิจัย อภิปรายได้ว่า ผู้สูงอายุมีส่วนร่วมในการประชุมประชาคมเพื่อจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปีของเทศบาลตำบลลำโรงเหนือ อยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น จำเป็นที่จะต้องได้รับการเสนอปัญหา และความต้องการของคนในชุมชนทุกเพศ ทุกวัย เพื่อใช้ประกอบในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น บทบาทของผู้สูงอายุในการมีส่วนร่วมในการร่วมประชาคมเพื่อจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ตั้งแต่กระบวนการประชาสัมพันธ์ข่าวการทำประชาคมให้กับญาติพี่น้องเพื่อนบ้านที่อยู่ใกล้เคียง และ ผู้สูงอายุบางส่วนที่ทราบข่าวก็จะมาช่วยเจ้าหน้าที่ ในการจัดสถานที่ และเมื่อถึงกระบวนการทำประชาคมผู้สูงอายุทุกคนช่วยกันร่วมค้นหาปัญหาของชุมชนที่มีอยู่ในปัจจุบัน วิเคราะห์ถึงสภาพปัญหาของชุมชนที่ได้นำเสนอไป และมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเพื่อจัดลำดับความสำคัญของปัญหาต่างๆ เนื่องจากผู้สูงอายุ เคารพและตระหนักในสิทธิของพลเมือง หน้าที่ของตนเอง ต่อการเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดทิศทางการปกครองตนเอง โดยช่องทางการเข้าร่วมประชาคมเพื่อจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลลำโรงเหนือ ซึ่งเป็นอีกช่องทางหนึ่งในการเข้ามามีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาชุมชน และท้องถิ่นของตนเอง เป็นการมีส่วนร่วมอย่างมีคุณภาพของประชาชน การมีส่วนร่วม อย่างอิสระบนพื้นฐานของความรู้ ความเข้าใจ และความตระหนักถึงสิทธิ หน้าที่ของพลเมืองในระบอบประชาธิปไตยอย่างแท้จริง สอดคล้องกับแนวคิดของ ปธาน สุวรรณมงคล (2554 : 184-185) ได้กล่าวไว้ว่า สิทธิของพลเมือง ได้แก่ สิทธิการแสดงความคิดเห็น เป็นสิทธิขั้นพื้นฐานสำหรับพลเมืองของสังคมประชาธิปไตยที่เป็นที่ยอมรับกันทั่วไป สิทธิการปกครองตนเอง เป็นอีกสิทธิหนึ่งที่รัฐประชาธิปไตยต้องให้แก่ประชาชนได้มีอิสระในการปกครองตนเองตามเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่นนั้น การปกครองตนเองเป็นการให้พลเมืองในท้องถิ่น ได้ตัดสินใจกำหนดวิถีชีวิตของท้องถิ่นตนเองได้และเพื่อตนเอง และสอดคล้องกับแนวคิดของ ยุทธพร อิศรชัย (2556 : 12-20) ได้ให้ความหมายของหลักการมีส่วนร่วม คือ การทำให้สังคมไทยเป็นสังคมที่ประชาชนมีส่วนร่วมรับรู้ และร่วมเสนอความเห็นในการตัดสินใจสำคัญๆ ของสังคม โดยเปิดโอกาสให้ประชาชนมีช่องทางในการเข้ามามีส่วนร่วม ได้แก่ การแจ้งความเห็น การไต่สวนสาธารณะ การประชาพิจารณ์ การแสดงประชามติ

หรืออื่นๆ และขจัดการผูกขาดทั้งโดยภาครัฐหรือโดยภาคธุรกิจเอกชน ซึ่งจะช่วยให้เกิดความสามัคคีและความร่วมมือกันระหว่างภาครัฐและภาคธุรกิจเอกชน

2.2 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของผู้สูงอายุในการปกครองท้องถิ่นเทศบาลตำบลลำโรงเหนือ

จากผลการวิจัย อภิปรายได้ว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของผู้สูงอายุในการทำประชาคมเพื่อจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลลำโรงเหนือ มีปัจจัยทางการเมือง ซึ่งเป็นการแบ่งพรรคแบ่งพวกของประชาชนที่เลือกข้างทางการเมือง และปัจจัยทางสังคม เทศบาลตำบลลำโรงเหนือเป็นเขตชุมชนเมือง ประชากรทั้งวัยผู้สูงอายุและประชากรวัยอื่น มีความรู้ความสามารถ เคารพและตระหนักในสิทธิ หน้าที่ของตนเอง ต่อการเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดทิศทางการปกครองตนเอง โดยช่องทางการเข้าร่วมประชาคมเพื่อจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลลำโรงเหนือ การที่ประชาชนเป็นผู้คิด เป็นผู้ทำทุกอย่าง โดยที่แบ่งการมีส่วนร่วมเป็น 5 ขั้นตอน คือ การค้นหาและจัดลำดับของปัญหา พร้อมทั้งได้ร่วมในการวิเคราะห์หาสาเหตุและที่มาของปัญหานั้น มีส่วนร่วมในการเลือกวิธีและร่วมวางแผนในการแก้ไขปัญหา มีส่วนร่วมในการดำเนินการตามแผน มีส่วนร่วมในการประเมินปัญหา ปัจจัยที่มีผลทำให้เกิดผลสำเร็จ ซึ่งต้องเป็นการมีส่วนร่วมด้วยความกระตือรือร้น และปัจจัยส่วนบุคคลของผู้สูงอายุ ในด้านสุขภาพร่างกายของผู้สูงอายุเอง ในด้านของความรู้ความเข้าใจในเรื่องของการประชาคมเพื่อจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นก็เป็นปัจจัยสำคัญอีกอย่างหนึ่ง หากผู้สูงอายุหรือประชาชนทั่วไปไม่ทราบถึงความสำคัญที่ต้องดำเนินการประชาคมเพื่อให้ได้มาซึ่ง ปัญหา และความต้องการของชุมชนแล้ว การเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการดังกล่าวก็จะไม่ประสบผลสำเร็จ และไม่สามารถแก้ไขปัญหาของชุมชนได้

2.3 ปัญหา และอุปสรรคต่อการมีส่วนร่วมในการปกครองท้องถิ่นของผู้สูงอายุเทศบาลตำบลลำโรงเหนือ อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรปราการ

จากผลการวิจัย อภิปรายได้ว่า ปัญหา อุปสรรคของการมีส่วนร่วมในการปกครองท้องถิ่นของผู้สูงอายุเทศบาลตำบลลำโรงเหนือ นั่นคือ ผู้สูงอายุยังขาดความรู้ความเข้าใจในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปีของเทศบาลตำบลลำโรงเหนือ และปัญหาเรื่องของสุขภาพของผู้สูงอายุ เพราะผู้สูงอายุที่สุขภาพไม่แข็งแรงและสถานที่ประชุมประชาคมห่างจากบ้านทำให้ผู้สูงอายุไม่สะดวกในการเดินทางมาเข้าร่วมเวทีประชุมประชาคมเพื่อจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลลำโรงเหนือ จึงทำให้ประชาชนเข้าร่วมประชาคมจำนวนน้อย ทำให้ปัญหา ความต้องการของชุมชนที่ทางเทศบาลได้รับข้อมูลมาไม่ครอบคลุมทั้งชุมชน เป็นเพียงปัญหาของบุคคลกลุ่มๆ เดียว บรรศักดิ์ อูวรรณโณ และ ถวิลวดี บุรีกุล (2548:15)กล่าวถึง การมีส่วนร่วมในระบอบประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วมว่า คือ การที่อำนาจในการตัดสินใจไม่ควรเป็นของกลุ่มคนจำนวน

น้อย แต่อำนาจควรได้รับการจัดสรรในระหว่างประชาชน เพื่อทุก ๆ คน ได้มีโอกาสที่จะมีอิทธิพลต่อกิจกรรมส่วนรวม การให้โอกาสประชาชนเป็นฝ่ายตัดสินใจกำหนดปัญหาความต้องการของตนเองอย่างแท้จริง เป็นการเสริมพลังอำนาจให้แก่ประชาชนให้สามารถระดมขีดความสามารถในการจัดการทรัพยากร การตัดสินใจ และการควบคุมดูแลกิจกรรมต่างๆ ในชุมชน สามารถกำหนดชีวิตได้ด้วยตนเอง ให้มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นตามความจำเป็นอย่างมีศักดิ์ศรี และสามารถพัฒนาศักยภาพของประชาชน / ชุมชนในด้านภูมิปัญญา ทักษะ ความรู้ ความสามารถ

2.4 แนวทางการพัฒนาบทบาทของผู้สูงอายุในการมีส่วนร่วมปกครองท้องถิ่น เทศบาลตำบลลำโรงเหนือ อำเภอเมืองสมุทรปราการ จังหวัดสมุทรปราการ

ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ควรเพิ่มช่องทางการแสดงความคิดเห็นของผู้เข้าร่วมประชุม เนื่องจากบางคน ไม่กล้าแสดงความคิดเห็นต่อที่สาธารณะหรือแม้กระทั่งเกรงกลัวต่ออิทธิพลของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ควรประชาสัมพันธ์โดยใช้รถประชาสัมพันธ์ของเทศบาล ออกประชาสัมพันธ์ในเวลา 17.00 น. ซึ่งเป็นเวลาหลังเลิกงานของประชาชนในชุมชน และควรเพิ่มช่องทางการประชาสัมพันธ์โดยทำแผ่นพับแจกในแต่ละชุมชน ควรจัดอบรมประชาชนเพื่อให้ทราบถึงความสำคัญของการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นท้องถิ่นของเทศบาลตำบลลำโรงเหนือ โดยกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่ ในการร่วมคิด ร่วมทำร่วมตัดสินใจ ร่วมตรวจสอบ ร่วมรับประโยชน์ ร่วมแก้ปัญหา ปรีกษาหรือแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อแก้ปัญหาสำหรับการพัฒนาท้องถิ่น ซึ่งจะเป็นการนำพาพัฒนาท้องถิ่นไปสู่การแก้ปัญหา และพัฒนาที่ยั่งยืน

3. ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยและการอภิปรายผลการวิจัยเบื้องต้น ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

3.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

ควรนำแนวคิดเรื่องการมีส่วนร่วมของผู้สูงอายุในการปกครองท้องถิ่น ในเขตเทศบาลตำบลลำโรงเหนือ ไปแก้ปัญหาและเป็นแนวทางในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการเข้ามามีส่วนร่วมในการปกครองท้องถิ่นของตนเอง โดยการจัดอบรมให้ความรู้กับประชาชนทั่วไปเกี่ยวกับการจัดประชาคมจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ให้ประชาชนมีความรู้ ความเข้าใจ และตระหนักถึงความสำคัญในการเข้าร่วมประชาคมว่าเป็นช่องทางหนึ่งที่จะเข้ามามีส่วนกำหนดทิศทางการปกครองท้องถิ่นของตนเอง

3.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

3.2.1 การศึกษาวิจัยในเรื่องนี้ครั้งต่อไป ควรจะศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชน
วัยทำงานในการมีส่วนร่วมทางการเมืองในเขตเทศบาลตำบลลำโรงเหนือ

3.2.2 ควรศึกษากลุ่มผู้สูงอายุที่เข้าร่วมกิจกรรมทางสังคมหรือกิจกรรมทาง
การเมืองเป็นประจำว่ามีสาเหตุหรือปัจจัยอะไร เพื่อนำไปส่งเสริมกลุ่มอื่นๆ

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กาญจนา พระสุทา, จตุพล ใจมั่น, ลาวัลย์ ทองมอญ, ศรีเมือง ยอดทอง, เศรษฐี คอนรอดไพร. (2545). การเข้าร่วมกิจกรรมทางสังคมของผู้สูงอายุ ตำบลหนองบ่อ อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี (การศึกษาค้นคว้าอิสระ ปริญญาศิลปศาสตรบัณฑิต ไม่ได้พิมพ์). สถาบันราชภัฏนครปฐม, นครปฐม.
- โกวิท พวงงาม. (2542). การปกครองส่วนท้องถิ่นไทย : หลักการและมิติใหม่ในอนาคต กรุงเทพมหานคร : บพิธการพิมพ์.
- โกวิท พวงงาม. (2548). การปกครองท้องถิ่นไทย: หลักการและมิติใหม่ในอนาคต. กรุงเทพฯ : บริษัทสำนักพิมพ์วิญญูชน จำกัด.
- เกียรติจักร วัจนะสวัสดิ์. (2550). การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการดำเนินนโยบายของรัฐบาล ด้านการบริหารจัดการหางาน. กรุงเทพฯ : กองแผนงานและสารสนเทศ กรมการจัดหางาน กระทรวงแรงงาน.
- จิราพร บุญพร. (2539). การมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย : ศึกษาเฉพาะกรณี ครูประถมศึกษา อำเภอวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์ (วิทยานิพนธ์ ไม่ได้พิมพ์). มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, ปทุมธานี.
- ทุเรียน ฮวดลิ้ม . (2561, 15 มิถุนายน). ผู้สูงอายุเทศบาลตำบลสำโรงเหนือ สัมภาษณ์โดย ศุสดี ชินตุ บ้านเลขที่ 316 หมู่ที่ 11 ตำบลโนนเมือง อำเภอนากลาง จังหวัดหนองบัวลำภู.
- ทองอ่อน ศีตะจิตต์ . (2561, 15 มิถุนายน). สมาชิกชมรมผู้สูงอายุเทศบาลตำบลสำโรงเหนือ สัมภาษณ์โดย ศุสดี ชินตุ บ้านเลขที่ 316 หมู่ที่ 11 ตำบลโนนเมือง อำเภอนากลาง จังหวัดหนองบัวลำภู.
- เทศบาลตำบลสำโรงเหนือ. (2559). แผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปี (พ.ศ.2561-2564) ของเทศบาลตำบลสำโรงเหนือ อำเภอเมืองสมุทรปราการ จังหวัดสมุทรปราการ.
- ธโรธร ผู้ทองคำ. (2556). โลกาภิวัตน์และการเปลี่ยนแปลงสู่ความเป็นเมืองกับการเมืองการปกครองท้องถิ่นจากสัมมนาปัญหาเฉพาะการเมืองการปกครองท้องถิ่น. นนทบุรี : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราชา.

- นิตยา สุวรรณเพชร. (2554). *พหุพลังด้านการมีส่วนร่วมของผู้สูงอายุในชุมชน* (วิทยานิพนธ์ ปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ขอนแก่น.
- บวรศักดิ์ อุวรรณโณ และ ถวิลวดี บุรีกุล. (2548). *ประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วม (Participatory Democracy)*. กรุงเทพฯ : สถาบันพระปกเกล้า.
- ปราโมทย์ ปราสาทกุล. (2556). *สถานการณ์ผู้สูงอายุ แนวโน้ม และผลกระทบจากการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน*. สืบค้นจาก hp.anamai.moph.go.th/download/ผู้สูงอายุ/สถานการณ์ผู้สูงอายุ.ศ.ดร.ปราโมทย์.pdf
- ปธาน สุวรรณมงคล. (2554). *การกระจายอำนาจแนวคิดและประสบการณ์จากเอเชีย*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ประชา แสงกลาง. (2545). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองท้องถิ่น กรณีศึกษา : องค์การบริหารส่วนตำบลนาคินคำ อำเภอเมือง จังหวัดเลย (การศึกษาค้นคว้าอิสระ ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์)*. มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ขอนแก่น.
- ประยุทธ์ เอี่ยมสุวรรณ. (2561, 22 มิถุนายน). *รองปลัดเทศบาลตำบลสำโรงเหนือ รักษาการผู้อำนวยการกองวิชาการและแผนงาน สัมภาษณ์โดย ผุสดี ชินตุ บ้านเลขที่ 316 หมู่ที่ 11 ตำบลโนนเมือง อำเภอนากลาง จังหวัดหนองบัวลำภู*.
- พิบูลย์ สุภาพงษ์วิช. (2561, 8 มิถุนายน). *ผู้สูงอายุเทศบาลตำบลสำโรงเหนือ สัมภาษณ์โดย ผุสดี ชินตุ บ้านเลขที่ 316 หมู่ที่ 11 ตำบลโนนเมือง อำเภอนากลาง จังหวัดหนองบัวลำภู*.
- พีรพล ไชยพงศ์. (2539). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการรักษาความปลอดภัยเกี่ยวกับชีวิตร่างกายและทรัพย์สินของประชาชน: ศึกษาเฉพาะกรณีเทศบาลตำบลอ้อมน้อย อำเภอกะทู้มบง จังหวัดสมุทรสาคร. (ภาคินพนธ์ ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาพัฒนาสังคม, คณะพัฒนาสังคม). สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, กรุงเทพมหานคร*
- พระมหาประกาศิต สิริเมโธ. (2556). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงของชุมชนบ้านคลองใหม่ อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม* (วิทยานิพนธ์ ปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, พระนครศรีอยุธยา.
- พลศักดิ์ จิรไกรศิริ. (2557). *การเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตย การเมืองการปกครองไทย*. นนทบุรี : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.

- รุจิราภรณ์ แอกลอง. (2549). *การปรับตัวของผู้สูงอายุในเขตเทศบาลนครปฐม จังหวัดนครปฐม* (วิทยานิพนธ์ ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยศิลปากร, กรุงเทพฯ.
- เรณู จารุรังสรรค์. (2561, 8 มิถุนายน). สมาชิกชมรมผู้สูงอายุเทศบาลตำบลสำโรงเหนือ สัมภาษณ์โดย ศุภดี ชินตุ บ้านเลขที่ 316 หมู่ที่ 11 ตำบลโนนเมือง อำเภอนากลาง จังหวัดหนองบัวลำภู.
- ลมัย ทองประเจียด. (2561, 8 มิถุนายน). ผู้สูงอายุเทศบาลตำบลสำโรงเหนือ สัมภาษณ์โดย ศุภดี ชินตุ บ้านเลขที่ 316 หมู่ที่ 11 ตำบลโนนเมือง อำเภอนากลาง จังหวัดหนองบัวลำภู.
- ลักขณา สำโรงทอง. (2561, 8 มิถุนายน). สมาชิกชมรมผู้สูงอายุเทศบาลตำบลสำโรงเหนือ สัมภาษณ์ โดย ศุภดี ชินตุ บ้านเลขที่ 316 หมู่ที่ 11 ตำบลโนนเมือง อำเภอนากลาง จังหวัดหนองบัวลำภู.
- ลือภฤต เพชรบดี. (2561, 29 พฤศจิกายน). นายกเทศมนตรีตำบลสำโรงเหนือสัมภาษณ์ โดย ศุภดี ชินตุ บ้านเลขที่ 316 หมู่ที่ 11 ตำบลโนนเมือง อำเภอนากลาง จังหวัดหนองบัวลำภู.
- วนิดา มีศิริ. (2561, 8 มิถุนายน). ผู้สูงอายุเทศบาลตำบลสำโรงเหนือ สัมภาษณ์โดย ศุภดี ชินตุ บ้านเลขที่ 316 หมู่ที่ 11 ตำบลโนนเมือง อำเภอนากลาง จังหวัดหนองบัวลำภู.
- วัชรินทร์ อินทรพรม. (2557). *รูปแบบการมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นของประชาชน*. (วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ ปีที่ 8 ฉบับที่ 3 กันยายน-ธันวาคม 2557) มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร.
- วันทนา กลีบเมฆ. (2561, 21 มิถุนายน). ผู้อำนวยการกองสวัสดิการสังคม สัมภาษณ์ โดย ศุภดี ชินตุ บ้านเลขที่ 316 หมู่ที่ 11 ตำบลโนนเมือง อำเภอนากลาง จังหวัดหนองบัวลำภู.
- ยุทธพร อิศรชัย. (2556). *การเมืองภาคพลเมืองกับการเมืองการปกครองท้องถิ่น*. นนทบุรี: สำนักพิมพ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- สมคิด เลิศไพฑูรย์. (2534). การควบคุมกำกับเหนือองค์การปกครองท้องถิ่นในประเทศไทย. *วารสารกฎหมายปกครอง*, 10 (1), 30-40.
- สมชาย ศรีวิรัตน์. (2556). *การพัฒนาชุมชนท้องถิ่น : แนวคิด หลักการพัฒนา และการดำเนินงานพัฒนาชุมชน*. สืบค้นจาก <https://www.gotoknow.org/posts/549133>

- สมศักดิ์ สุวรรณสุจริต. (2531). แนวคิดการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนเมือง. *นิตยสารท้องถิ่น*, 28 (9) 40-51.
- สุภาพ หงส์สา. (2553). *การมีส่วนร่วมของผู้สูงอายุต่องานด้านสวัสดิการสังคม เทศบาลตำบลยายแยมพัฒนา อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดบุรีรัมย์* (การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้พิมพ์). มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์, บุรีรัมย์.
- สุกาญจนา บุษบา. (2561, 15 มิถุนายน). สมาชิกชมรมผู้สูงอายุเทศบาลตำบลสำโรงเหนือ สัมภาษณ์โดย ศุภดี ชินตุ บ้านเลขที่ 316 หมู่ที่ 11 ตำบลโนนเมือง อำเภอนากลาง จังหวัดหนองบัวลำภู.
- สนธยา เดชรัตนวิไชย. (2550). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองท้องถิ่น กรณีศึกษา : องค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งปรัง อำเภอสีชล จังหวัดนครศรีธรรมราช* (การศึกษาค้นคว้าอิสระ ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้พิมพ์), มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ขอนแก่น.
- สมเกียรติ ต้นดวงส์วานิช. (2550). *การมีส่วนร่วมในกิจกรรมของประชาชนในชุมชนเขตลาดกระบัง* (การศึกษาค้นคว้าอิสระ ปริญญาครุศาสตร์อุตสาหกรรม ไม่ได้พิมพ์). มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง, กรุงเทพฯ.
- อนุตร โต๊ะทับทิม. (2558). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองท้องถิ่นของ องค์การบริหารส่วนตำบลหัวสำโรง อำเภอแปลงยาว จังหวัดฉะเชิงเทรา* (งานนิพนธ์ ปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้พิมพ์). มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.
- อคิน รพีพัฒน์. (2527). *การมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาชนบทในสภาพสังคม และวัฒนธรรมไทยในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา*. กรุงเทพฯ: สักดิ์โสภการพิมพ์.
- เอกฉนัย บุญนำ. (2546). *มาตรการทางกฎหมายในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองท้องถิ่น ศึกษากรณีเทศบาล (วิทยานิพนธ์ ปริญญานิติศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์)*. มหาวิทยาลัยรามคำแหง, กรุงเทพฯ.

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

สืบราชสันตติวงศ์

แบบสัมภาษณ์**การศึกษาค้นคว้าอิสระ**

เรื่องผู้สูงอายุกับการมีส่วนร่วมในการปกครองท้องถิ่น กรณีศึกษา เทศบาลตำบลลำโรงเหนือ

อำเภอเมืองสมุทรปราการ จังหวัดสมุทรปราการ

คำชี้แจงแบบสัมภาษณ์แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 การมีส่วนร่วมในการปกครองท้องถิ่นของผู้สูงอายุ เทศบาลตำบลลำโรงเหนือ อำเภอเมืองสมุทรปราการ จังหวัดสมุทรปราการ

ตอนที่ 2 ปัจจัยที่ส่งผลให้ผู้สูงอายุ เทศบาลตำบลลำโรงเหนือ อำเภอเมืองสมุทรปราการ จังหวัดสมุทรปราการมีส่วนร่วมในการปกครองท้องถิ่น

ตอนที่ 3 ปัญหา อุปสรรคในการมีส่วนร่วมปกครองท้องถิ่นของผู้สูงอายุเทศบาลตำบลลำโรงเหนือ อำเภอเมืองสมุทรปราการ จังหวัดสมุทรปราการ

ตอนที่ 4 แนวทางในการพัฒนาบทบาทของผู้สูงอายุในการมีส่วนร่วมปกครองท้องถิ่น เทศบาลตำบลลำโรงเหนือ อำเภอเมืองสมุทรปราการ จังหวัดสมุทรปราการ

แบบสัมภาษณ์นี้ผู้ศึกษามีวัตถุประสงค์ที่จะรวบรวมข้อมูล ความคิดเห็นที่เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการปกครองท้องถิ่นของผู้สูงอายุเทศบาลตำบลลำโรงเหนือ อำเภอเมืองสมุทรปราการ จังหวัดสมุทรปราการ โปรดตอบคำถามตามความเป็นจริงหรือตามความคิดเห็นของท่าน โดยคำตอบและข้อมูลที่ได้รับจากการสัมภาษณ์จะถือเป็นความลับที่สุด ผู้ศึกษาจะนำคำตอบหรือความคิดเห็นของท่านมาประมวลและวิเคราะห์เพื่อการวิจัยในภาพรวมเท่านั้น ซึ่งจะสำเร็จได้ด้วยดีหากได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดีในการให้ข้อมูลจากท่าน และขอขอบคุณทุกท่านมา ณ โอกาสนี้

นางสาวมุสดี ชินตุ

นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชารัฐศาสตร์

คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

แบบสัมภาษณ์

การศึกษาค้นคว้าอิสระ

เรื่อง ผู้สูงอายุกับการมีส่วนร่วมในการปกครองท้องถิ่น กรณีศึกษา เทศบาลตำบลสำโรงเหนือ

อำเภอเมืองสมุทรปราการ จังหวัดสมุทรปราการ

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์

ชื่อผู้ให้สัมภาษณ์..... อายุ.....ปี

ที่อยู่.....

วุฒิการศึกษา.....

อาชีพปัจจุบันของท่าน..... ตำแหน่ง.....

โรคประจำตัว..... วันที่สัมภาษณ์.....

ตอนที่ 1

การมีส่วนร่วมในการปกครองท้องถิ่นของผู้สูงอายุ เทศบาลตำบลสำโรงเหนือ อำเภอเมืองสมุทรปราการ จังหวัดสมุทรปราการ

- ท่านคิดว่าผู้สูงอายุมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในกระบวนการประชาคมเพื่อจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปีอย่างไร

- ท่านคิดว่าผู้สูงอายุมีส่วนร่วมในการปฏิบัติในกระบวนการประชาคมเพื่อจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปีอย่างไร

- ท่านคิดว่าผู้สูงอายุมีส่วนร่วมในการประเมินผลในกระบวนการประชาคมเพื่อจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปีอย่างไร

ตอนที่ 2

ปัจจัยที่ส่งผลให้ผู้สูงอายุ เทศบาลตำบลสำโรงเหนือ อำเภอเมืองสมุทรปราการจังหวัดสมุทรปราการมีส่วนร่วมในการปกครองท้องถิ่น

- ท่านคิดว่า ปัจจัยทางการเมืองส่งผลให้ผู้สูงอายุ เทศบาลตำบลสำโรงเหนือ อำเภอเมืองสมุทรปราการ จังหวัดสมุทรปราการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปี อย่างไร

- ท่านคิดว่า ปัจจัยทางสังคมส่งผลให้ผู้สูงอายุ เทศบาลตำบลสำโรงเหนือ อำเภอเมืองสมุทรปราการ จังหวัดสมุทรปราการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปี อย่างไร

- ท่านคิดว่า ปัจจัยส่วนบุคคลส่งผลให้ผู้สูงอายุ เทศบาลตำบลตำบองเหนือ อำเภอเมืองสมุทรปราการ จังหวัดสมุทรปราการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปี อย่างไร

ตอนที่ 3

ปัญหา อุปสรรคในการมีส่วนร่วมปกครองท้องถิ่นของผู้สูงอายุเทศบาลตำบลตำบองเหนือ อำเภอเมืองสมุทรปราการ จังหวัดสมุทรปราการ

- ท่านคิดว่า ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ มีปัญหา อุปสรรค อย่างไรบ้าง ในกระบวนการระดมความคิดเห็นเพื่อจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น
- ท่านคิดว่า ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ มีปัญหา อุปสรรค อย่างไรบ้าง ในกระบวนการระดมความคิดเห็นเพื่อจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น
- ท่านคิดว่า ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล มีปัญหา อุปสรรค อย่างไรบ้าง ในกระบวนการระดมความคิดเห็นเพื่อจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น
- ท่านคิดว่า ปัจจัยทางการเมืองมีปัญหา อุปสรรค อย่างไรบ้าง ในกระบวนการระดมความคิดเห็นเพื่อจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น
- ท่านคิดว่า ปัจจัยทางสังคม มีปัญหา อุปสรรค อย่างไรบ้าง ในกระบวนการระดมความคิดเห็นเพื่อจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น
- ท่านคิดว่า ปัจจัยส่วนบุคคล มีปัญหา อุปสรรค อย่างไรบ้าง ในกระบวนการระดมความคิดเห็นเพื่อจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น

ตอนที่ 4

แนวทางในการพัฒนาบทบาทของผู้สูงอายุในการมีส่วนร่วมปกครองท้องถิ่น เทศบาลตำบลตำบองเหนือ อำเภอเมืองสมุทรปราการ จังหวัดสมุทรปราการ

- ท่านคิดว่าแนวทางในการพัฒนาบทบาทผู้สูงอายุในการตัดสินใจในกระบวนการระดมความคิดเห็นเพื่อจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปีอย่างไร
- ท่านคิดว่าแนวทางในการพัฒนาบทบาทผู้สูงอายุในการปฏิบัติในกระบวนการระดมความคิดเห็นเพื่อจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปีอย่างไร
- ท่านคิดว่าแนวทางในการพัฒนาบทบาทผู้สูงอายุ ในการประเมินผลในกระบวนการระดมความคิดเห็นเพื่อจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปีอย่างไร

ประวัติผู้ศึกษา

ชื่อ	นางสาวมุสดี ชินตุ
วัน เดือน ปีเกิด	18 กุมภาพันธ์ 2528
สถานที่เกิด	จังหวัดหนองบัวลำภู
ประวัติการศึกษา	บริหารธุรกิจบัณฑิต เอกการจัดการทั่วไป มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
สถานที่ทำงาน	สำนักงานเทศบาลตำบลสำโรงเหนือ อำเภอเมืองสมุทรปราการ จังหวัดสมุทรปราการ
ตำแหน่ง	นักพัฒนาชุมชนปฏิบัติการ

